

65356

VERSLAG

VAN DEN TOESTAND DER

GEMEENTE SEMARANG

OVER

1924

MISSET, SEMARANG.

G 1

VERSLAG

VAN DEN TOESTAND DER

GEMEENTE SEMARANG

OVER

1924

MISSET, SEMARANG.

65356

RECEIVED

ALGEMEENE INHOUD.

		Blz.
HOOFDSTUK	I Algemeene beschouwingen.	1
"	II Gemeente-Bestuur	9
"	III Personeele aangelegenheden	18
"	IV Verordeningen	20
"	V Begraafplaatsen	47
"	VI Woningdienst	49
"	VII Openbare Gezondheid	81
"	VIII Huurcommissie	90
"	IX Watervoorziening.	94
"	X Brandweer	107
"	XI Veterinair Hygiënische dienst	109
"	XII Marktwezen	137
"	XIII Gemeentewerken.	140
"	XIV Reinigingsdienst	160
"	XV Handel en verkeer	170
"	Financiën zie supplement	
"	XVI Onderwijs	182

ALGEMEENE INHOUD

1	I	Algemeene beschouwingen
2	II	Opzettende Beschouwing
3	III	Physische aangelegenheden
4	IV	Verrekeningen
5	V	Gezelschappen
6	VI	Woningweten
7	VII	Openbare Ledenweten
8	VIII	Hygiëne
9	IX	Wetenschappen
10	X	Rechtsweten
11	XI	Verrekeningen Hygiëne
12	XII	Medicinalweten
13	XIII	Verrekeningen
14	XIV	Verrekeningen
15	XV	Verrekeningen
16	XVI	Verrekeningen
17	XVII	Verrekeningen
18	XVIII	Verrekeningen

GESPECIFICEERDE INHOUD.

HOOFDSTUK I.		Blz.
Algemeene beschouwingen		1
HOOFDSTUK II.		
Gemeente-bestuur		9
§ 1. De Burgemeester		9
„ 2. De Gemeenteraad		9
„ 3. Wethouders		9
„ 4. Kiezerslijst en Verkiezingen		10
„ 5. Raadsleden		12
„ 6. Raadscommissies		13
HOOFDSTUK III.		
Personeele aangelegenheden		18
HOOFDSTUK IV.		
Verordeningen		20
§ 1. Verordeningen		20
„ 2. Reg'ementen en Keuren van Politie.		44
HOOFDSTUK.		
Financiën.		
Een overzicht betreffende den toestand der financiën zal als supplement op dit jaarverslag verschijnen.		
HOOFDSTUK V.		
Begraafplaatsen		47
§ 1. Europeesche begraafplaatsen		47
„ 2. Chineesche		47
„ 3. Inlandsche		48
HOOFDSTUK VI.		
Woningdienst		49
I. Organisatie		49
II. Verrichte werkzaamheden		49
§ 1. Algemeene leiding		49
„ 2. Technisch bureau tevens afd. Grondbedrijf		51
„ 3. Bouw- en Woningtoezicht.		63
„ 4. Woningbedrijf.		71

VI

Blz.

HOOFDSTUK VII.

Openbare Gezondheid	81
--------------------------------------	----

HOOFDSTUK VIII.

Huurcommissie	90
--------------------------------	----

HOOFDSTUK IX.

Drinkwatervoorziening	94
§ I. Personeel	94
„ II. Wateronderzoek	94
„ III. Bronnen	95
„ IV. Brongebouwen	95
„ V. Aanvoerleiding	95
„ VI. Reservoirs	96
„ VII. Buizenet	96
„ VIII. Hydranten	99
„ IX. Aansluitingen	99
„ X. Waterverbruik	101
„ XI. Bad- en Waschinrichtingen.	102
„ XII. Watermeters	103
„ XIII. Electriche aanwijzers en telefoontoestellen	105
„ XIV. Waterlevering	105
„ XV. Lekkages enz. van dienstleidingen	105

HOOFDSTUK X.

Brandweer	107
§ 1. Personeel	107
„ 2. Materiëel	107
„ 3. Branden	107

HOOFDSTUK XI.

Veterinair Hygiënische dienst	109
I. Toezicht op de slachtplaatsen en keuring van vee en vleesch	109
II. Toezicht op de melkerijen en contrôle op de in den handel gebrachte melk.	113
III. Toezicht op de rijtuigverhuurderijen en keuring van paarden en materieel.	134

VII

Blz.

HOOFDSTUK XII.

Marktwezen	137
-----------------------------	-----

HOOFDSTUK XIII.

Gemeentewerken	140
1. Personeel	140
2. Algemeen overzicht Buitendienst	140
3. Wegen in aanleg	141
4. Toestand der wegen	144
5. Zware herstellingen en verkeersverbeteringen	150
6. Passers en gebouwen	150
7. Steenbrekerijen	152
8. Zand-, Grind- en Steenbedrijf	153
9. Plantsoenen	154
10. Riroleering	154
11. Teekenzaal	155
12. Regenwaarnemingen	156
13. Autobusdienst	156
14. Vrachtautodienst	157
15. Personen Autodienst	158
16. Stoom- en Motorwalsen	158
17. Werkplaats	159

HOOFDSTUK XIV.

Reinigingsdienst	160
1. Materiëel	160
2. Gebouwen	160
3. Paarden	160
4. Runderen	162
5. Fourage	162
6. Hoefbeslag	163
7. Tuigen	163
8. Veeartsenijkundige dienst	163
9. Ophalen van huis-, stal-, pasar- en riool- vuil	164
10. Straatreiniging	165
11. Belten	166

VIII

	Blz.
12. Grasaanplant	166
13. Lediging van beerputten	168
14. Het verkoopen van mest	169

HOOFDSTUK XV.

Handel en Verkeer	170
------------------------------------	-----

HOOFDSTUK XVI.

Onderwijs	182
<i>a.</i> Gemeentelijk onderwijs	182
§ 1. Algemeene leiding	182
" 2. Subsidies	182
" 3. Schoolgebouwen	182
" 4. Leerplannen	183
" 5. Onderwijzend personeel	183
<i>b.</i> Europeesche Schoolcommissie	194
<i>c.</i> Gouvernements Onderwijs	194
§ 1. Hoogere Burgerschool met vijfjarigen Cursus.	194
" 2. Eerste Muloafdeeling der Algemeene middelbare school	195
" 3. Tweede Muloafdeeling der Algemeene middelbare school	196
" 4. Europeesch Lager onderwijs	198
" 5. Holl. Chin. onderwijs	199
" 6. Holl. Inl. onderwijs	200
" 7. Inlandsch Onderwijs	201
<i>d.</i> Gesubsidiëerd Onderwijs	202
§ 1. Semarangsche Van Deventerschool	202
" 2. M. U. L. onderwijs	203
" 3. Opl. school voor Eur. onderwijzers	204
" 4. Holl. Inl. Onderwijs. Kartinischool	205
" 5. Europeesch Lager onderwijs	206
" 6. Weeshuisschool	207
" 7. Bijzondere scholen en Cursussen	208
" 8. Niet gesubsidiëerde fröbelscholen, bestemd zoowel voor Europeesche- als voor niet-Europeesche kinderen.	209

ERRATA-BLAD.

Blz.	41	74	Verordening houdende verbod tot het oploten te lezen: oplaten enz.
"	47	§ 1	Regel 3 van boven onderhoudsplichtigen te lezen: onderhoudplichtigen.
"	55	Onder kolom 4	3995 moet zijn 3996.
"	85	" "	8 1e en 2e halfjaar 2e regel 5 ÷ te lezen: 5 +.
"	142	4e Regel	Kampementsweg moet zijn <u>Kampementsweg</u> .
"	151	7e Alinea	van boven in verslagjaar werd een Gouvernementsschool op de den hoek te lezen: op den hoek. enz.
"	163	Regel 18	van boven per paar en per dag te lezen: per paard en per dag.
"	168	Regel 14	van boven voor het Houvelterrein te lezen: voor het Heuvelterrein.
"	183	B. Lager Onderwijs	te lezen: b. Lager Onderwijs.
"	203	Kolom 6 Aanta lklassen	te lezen: Aantal klassen.
"	203	Onder kolom 3 regel 7	van boven Geschienis te lezen: Geschiedenis.

ERRATA

1. Page 1, line 10, "the" should be "this".
2. Page 2, line 15, "and" should be "or".
3. Page 3, line 20, "the" should be "a".
4. Page 4, line 25, "the" should be "an".
5. Page 5, line 30, "the" should be "a".
6. Page 6, line 35, "the" should be "an".
7. Page 7, line 40, "the" should be "a".
8. Page 8, line 45, "the" should be "an".
9. Page 9, line 50, "the" should be "a".
10. Page 10, line 55, "the" should be "an".
11. Page 11, line 60, "the" should be "a".
12. Page 12, line 65, "the" should be "an".
13. Page 13, line 70, "the" should be "a".
14. Page 14, line 75, "the" should be "an".
15. Page 15, line 80, "the" should be "a".
16. Page 16, line 85, "the" should be "an".
17. Page 17, line 90, "the" should be "a".
18. Page 18, line 95, "the" should be "an".
19. Page 19, line 100, "the" should be "a".
20. Page 20, line 105, "the" should be "an".
21. Page 21, line 110, "the" should be "a".
22. Page 22, line 115, "the" should be "an".
23. Page 23, line 120, "the" should be "a".
24. Page 24, line 125, "the" should be "an".
25. Page 25, line 130, "the" should be "a".
26. Page 26, line 135, "the" should be "an".
27. Page 27, line 140, "the" should be "a".
28. Page 28, line 145, "the" should be "an".
29. Page 29, line 150, "the" should be "a".
30. Page 30, line 155, "the" should be "an".
31. Page 31, line 160, "the" should be "a".
32. Page 32, line 165, "the" should be "an".
33. Page 33, line 170, "the" should be "a".
34. Page 34, line 175, "the" should be "an".
35. Page 35, line 180, "the" should be "a".
36. Page 36, line 185, "the" should be "an".
37. Page 37, line 190, "the" should be "a".
38. Page 38, line 195, "the" should be "an".
39. Page 39, line 200, "the" should be "a".
40. Page 40, line 205, "the" should be "an".
41. Page 41, line 210, "the" should be "a".
42. Page 42, line 215, "the" should be "an".
43. Page 43, line 220, "the" should be "a".
44. Page 44, line 225, "the" should be "an".
45. Page 45, line 230, "the" should be "a".
46. Page 46, line 235, "the" should be "an".
47. Page 47, line 240, "the" should be "a".
48. Page 48, line 245, "the" should be "an".
49. Page 49, line 250, "the" should be "a".
50. Page 50, line 255, "the" should be "an".
51. Page 51, line 260, "the" should be "a".
52. Page 52, line 265, "the" should be "an".
53. Page 53, line 270, "the" should be "a".
54. Page 54, line 275, "the" should be "an".
55. Page 55, line 280, "the" should be "a".
56. Page 56, line 285, "the" should be "an".
57. Page 57, line 290, "the" should be "a".
58. Page 58, line 295, "the" should be "an".
59. Page 59, line 300, "the" should be "a".
60. Page 60, line 305, "the" should be "an".
61. Page 61, line 310, "the" should be "a".
62. Page 62, line 315, "the" should be "an".
63. Page 63, line 320, "the" should be "a".
64. Page 64, line 325, "the" should be "an".
65. Page 65, line 330, "the" should be "a".
66. Page 66, line 335, "the" should be "an".
67. Page 67, line 340, "the" should be "a".
68. Page 68, line 345, "the" should be "an".
69. Page 69, line 350, "the" should be "a".
70. Page 70, line 355, "the" should be "an".
71. Page 71, line 360, "the" should be "a".
72. Page 72, line 365, "the" should be "an".
73. Page 73, line 370, "the" should be "a".
74. Page 74, line 375, "the" should be "an".
75. Page 75, line 380, "the" should be "a".
76. Page 76, line 385, "the" should be "an".
77. Page 77, line 390, "the" should be "a".
78. Page 78, line 395, "the" should be "an".
79. Page 79, line 400, "the" should be "a".
80. Page 80, line 405, "the" should be "an".
81. Page 81, line 410, "the" should be "a".
82. Page 82, line 415, "the" should be "an".
83. Page 83, line 420, "the" should be "a".
84. Page 84, line 425, "the" should be "an".
85. Page 85, line 430, "the" should be "a".
86. Page 86, line 435, "the" should be "an".
87. Page 87, line 440, "the" should be "a".
88. Page 88, line 445, "the" should be "an".
89. Page 89, line 450, "the" should be "a".
90. Page 90, line 455, "the" should be "an".
91. Page 91, line 460, "the" should be "a".
92. Page 92, line 465, "the" should be "an".
93. Page 93, line 470, "the" should be "a".
94. Page 94, line 475, "the" should be "an".
95. Page 95, line 480, "the" should be "a".
96. Page 96, line 485, "the" should be "an".
97. Page 97, line 490, "the" should be "a".
98. Page 98, line 495, "the" should be "an".
99. Page 99, line 500, "the" should be "a".
100. Page 100, line 505, "the" should be "an".

No. 1.

SEMARANG, 1 Juli 1925.

RUBRIEK:

Gemeente verslagen.

ONDERWERP:

Gemeente verslag 1924.

Aan

*den Gemeenteraad van
SEMARANG.*

Ik heb de eer Uwen Raad hierbij aan te bieden het verslag van den toestand der Gemeente Semarang over het jaar 1924.

De Burgemeester,

D. DE IONGH.

STANDARD 1 100 100

the
the
the

the
the
the

the
the
the

the
the

HOOFDSTUK I.

Algemeene Beschouwingen.

De verwachting, bij de Algemeene Beschouwingen van het jaarverslag 1923 uitgesproken, dat 1924 voor het bedrijfsleven een jaar zou zijn in opgaande lijn, is op gematigde wijze in vervulling gegaan.

De omzet van goederen in onze haven steeg wederom tot een tevoren nog niet bereikt peil.

Volgens de betrouwbare cijfers, verstrekt door het Semarangsch Stoomboot- en Prauwenveer, nam de invoer sedert het vorige jaar toe van 345.000 ton tot 382.000 ton of met ruim 10%, waarbij de invoer van rijst wederom een onbeduidende rol speelde.

De uitvoer, die het vorige jaar met ruim 30% was toegenomen en daardoor reeds een bijzonder groote hoogte bereikte, steeg nog eenigszins van 680.000 ton tot 701.000 ton.

Dit resultaat is temeer verheugend, daar de afscheep van suiker terugliep van 500.000 ton tot 484.000 ton, zoodat de verhoogde uitvoer een gevolg is van het in meerdere mate tot verhandeling komen van de z.g. kleine of Inlandsche produkten.

De verminderde afscheep van suiker behoeft daarbij geen reden te geven tot teleurstelling, omdat de aanvoer van suiker te Semarang wederom toenam, waarvan echter een grooter deel dan in 1923 aan het eind van het jaar nog te verschepen was.

In overeenstemming met de voorgaande cijfers nam ook de scheepvaartbeweging ter reede weder belangrijk toe; deze bedroeg 1617 schepen met een netto-inhoud van 11.772.894 M³ tegen 1473 schepen met een netto-inhoud van 10.119.198 M³ in 1923

Behalve de hoeveelheid van den goederenomzet was ook het prijsverloop bevredigend.

De gestegen omzet is dan ook een gevolg van normale oorzaken; naast goede oogsten werkte de winstgevendheid van de productie daartoe mede.

Geheel en al is het leed der achterliggende moeilijke jaren daarmede nog niet geleden. Nog steeds is uit de na-oorlogsjaren overgebleven een overbewerktuiging van het economisch leven.

De hernieuwde vooruitgang werkt er toe mede, dat dit leven gedeeltelijk ingroeit in het te ruime kleet, maar toch ook wordt dit kleet hier en daar nog wat ingenomen, hetgeen zich uit in een voortgang hebben van het deflatieproces.

Naast de bezuiniging, die in elke onderneming op zichzelf onder den drang der omstandigheden is aangebracht, zal ook het in de jaren van sterke uitbreiding onmatig gestegen aantal dier ondernemingen vermoedelijk nog verdere vermindering moeten ondergaan, nu de tot normale afmetingen teruggeraakte winstmarges tot concentratie nopen.

Dit nog niet afgeloopen proces oefent nog een druk uit op het maatschappelijke leven en beïnvloedt ten ongunste de maatschappelijke verhoudingen; de arbeidsmarkt verkeert daardoor in abnormaal slechte omstandigheden. Op die markt is het prijsverloop niet bevredigend, hetgeen tot gevolg heeft een ongunstigen terugslag op de koopkracht der bevolking.

Het betrekkelijk langzaam herstel van den invoerhandel ook nadat de oude voorraden waren uitgeput, het nog steeds terugloopen van het reizigersvervoer op de spoor- en tramwegen laten zich daaruit verklaren.

Niettemin is er verband tusschen produktie en verbruik en de verhoogde produktie zal, zij het met eenig tijdsverschil, gevolgd worden door toenemend verbruik.

De eerste teekenen van kentering te dezen aanzien zijn reeds waar te nemen.

De beschreven factoren van algemeene strekking waren ook in deze stad werkzaam.

Naast de verlevendiging van het groothandelsverkeer bleef in den distributiehandel de malaise voortbestaan wegens de afgenomen koopkracht.

Dat de toestand in het algemeen genomen in deze stad toch niet slecht genoemd kan worden, blijkt uit de sterftecijfers. Weliswaar zetten deze hunne dalende beweging der voorgaande

jaren niet in dezelfde mate voort, maar het voor Semarang gunstige cijfer van 1923 wijzigde zich nog in gunstigen zin.

Ook het beeld der verleende bouwvergunningen is bevredigend; het totale aantal is praktisch gelijk aan dat voor 1923, maar bij nader onderzoek blijkt het aantal vergunningen voor nieuwbouw vrij belangrijk gestegen. Dit is het geval, niettegenstaande het aantal gebouwde steenen woningen verminderde, doordat de bouw van niet-permanente woningen belangrijk toenam. Waar deze woningen in hoofdzaak nog voor rekening van den aanstaanden bewoner worden gebouwd, mag dit een verblijvend verschijnsel genoemd worden.

Ook de nog steeds aanhoudende drang tot aansluiting van kleine woningen aan de waterleiding wijst op de omstandigheid, dat men voor zaken, die de levensvoorwaarden wezenlijk verbeteren, op bescheiden wijze middelen beschikbaar stelt.

Naast de vermindering van koopkracht hebben de economische omstandigheden dan ook zeker wel een verminderde kooplust tengevolge gehad door de ernstiger stemming, welke die omstandigheden wekten.

De invloed der tijdsomstandigheden op de gemeentefinanciën past in het beschreven kader; normale ontwikkeling van de inkomsten der bedrijven, matige teruggang van den aanslag in de inkomstenbelasting, scherpere teruggang bij de verteringsbelastingen, voornamelijk bij de gemakkelijksbelasting.

In totaal sluit het jaar 1924 met een gunstig financieel resultaat, mede doordat op de inning van de inkomstenbelasting werd ingeloopt.

De ongunstige invloed van de tijdsomstandigheden op de gemeentefinanciën zou zonder schokken kunnen zijn opgevangen en geneutraliseerd door aangebrachte bezuinigingen, ware het niet, dat de grillige en onberekenbare factor van de landsuitkeeringen aan de gemeente een dergelijk geleidelijk verloop onmogelijk heeft gemaakt.

Plotselinge schokken als de halveering van den accrestoeslag maken uiteraard elk beleid, dat op ruimer tijdsverloop moet zijn gericht, onmogelijk en dwingt tot een leven van de hand in den tand.

In chronologische volgorde is het verloop dezer zaak als volgt geweest: allereerst is *besloten* tot halveering van de accresuitkeering en betoogd, dat dit zonder bezwaar mogelijk was; *daarna* is eene commissie ingesteld, welke te onderzoeken had of dit wel juist was.

De commissie schijnt tot een ontkennend antwoord te zijn gekomen op deze vraag blijkens haar voorstel om voor een aantal locale ressorten de accreshalveering niet geheel door te voeren.

De commissie schijnt echter bij voorbaat gebonden te zijn geweest aan een bepaald bedrag voor het herstel van de nog te vinden ongelijkmatigheden.

„Schijnt”, want het verslag der commissie is niet gepubliceerd.

Het resultaat van een en ander is, dat nu niemand meer weet op welke beginselen, inzichten en zelfs op welke gevoelens de financieele verhouding tusschen Land en Gemeente berust. De regeling dezer verhouding, die overal elders tot de organieke wetgeving behoort, blijft hier te lande van jaar op jaar overgelaten aan het grillig spel der ambtelijke machten en de uitkomst van dit spel wordt — het kan niet anders — in sterke mate beïnvloed door de wisselende personen, die de posten van adviseur der Regeering bezetten.

Het is voor den buitenstaander, die alleen de gepubliceerde overwegingen kent, onbegrijpelijk, waarom de maatregel van de halveering der accresuitkeering niet één jaar kon worden uitgesteld, nu de landsbegrooting sluit met een geraamd overschot van 2½ miljoen gulden, dat naar menschelijke berekening eenige tientallen millioenen hooger zal uitvallen.

Bij een uitstel van slechts één jaar zou de Regeering, alvorens te besluiten, de beschikking hebben gehad over de uitkomst van het onderzoek der door de Regeering zelve ingestelde commissie voor de financieele verhouding tusschen Land en Gemeente.

De eenigszins uitvoerige uitweiding over dit punt ligt aan het feit, dat het financieele vraagstuk het geheele gemeentelijke beleid beheerscht.

Zoo bepaalde de Regeering in het afgelopen jaar, dat te Semarang zou worden overgegaan tot de opheffing der desa's

en droeg Zij den Resident van Semarang op ter zake van de wijze, waarop dit dient te geschieden, overleg te plegen met het Gemeentebestuur; de Regeering bepaalde echter tevens, dat uit den maatregel geen kosten voor den Lande mochten voortvloeien.

Deze beslissingen vielen ongeveer samen met die betreffende de accreshalveering en de heffing der Inlandsche verponding, welke heffing der Regeering tevens aanleiding gaf aan de locale besturen te doen weten, dat Zij een verdere belasting der Inlandsche bevolking niet zou kunnen goedkeuren.

Deze beslissingen, in onderling verband gebracht — de opheffing der desa's, welke noodwendig kosten medebrengt; het wegzuigen van alle reserves uit het gemeentelijk budget; het in 's Lands kas doen vloeien van hetgeen de Inlandsche bevolking nog geacht werd te kunnen opbrengen — maken het duidelijk, dat de op zichzelf zeer belangrijke en daarom hier te herdenken beslissing der Regeering ten aanzien van de opheffing der desa's voorshands niet tot tastbare resultaten zal leiden.

Gelukkig is op een ander punt van groot belang voor de stad — n. l. de Zeehaven — meer wezenlijke vooruitgang te boeken, al is die zeker ook een gevolg van de omstandigheid, dat met dien voortgang nog geen kosten gemoeid waren.

Het verslag van de Zeehavencommissie verscheen in het afgelopen jaar en werd met ondersteuning van alle belanghebbenden, welke te Semarang of in het achterland van de haven zijn gevestigd, aan de Regeering aangeboden.

Deze stelde eene interdepartementale Commissie in, teneinde een snel verloop te geven aan het ambtelijk onderzoek dezer plannen.

Ofschoon dit verloop niet zoo snel is als men wel zou wenschen, heeft dit onderzoek voorloopig tot het gunstige resultaat geleid, dat de raming van kosten kan worden verminderd van 16 tot 12 millioen gulden, in welk laatste bedrag nog zeer ruime veiligheidsmarges zijn opgenomen.

Waar de Commissie steeds gestreefd heeft naar een uitermate veiligen opzet, welke naar menschelijke berekening tenevens ter eenenmale uitsluit, is dit resultaat geheel daarmede in over-

eenstemming. Ook de cijfers, welke in den aanvang zijn genoemd, toonen aan, dat de handelsbeweging, waarbij de haven met de voorgestelde tarieven rendabel zal zijn, reeds nu bereikt is.

Een woord van erkentelijkheid ten aanzien van den heer Van Rijn van Alkemade, den Voorzitter der Commissie, die nagenoeg geheel alleen het verslag der Commissie opstelde en de talrijke en moeilijk verkrijgbare gegevens, welke daarin verwerkt zijn, verzamelde, mag hier zeker een plaats vinden.

Deze omvangrijke arbeid werd, zoo direkt als indirekt, geheel belangeloos verricht en vormt een lichtend voorbeeld van burgerzin.

Nog op een ander gebied, op dat der spoor- en tramweg-toestanden en verbindingen, bracht het afgelopen jaar vooruitgang.

De door de Regeering ingestelde Semarangsche Spoorweg-Commissie bracht haar eindverslag uit aan de Regeering, welk verslag eenstemmig werd vastgesteld. Ofschoon het verslag op zichzelf nog geen verbetering brengt, wijst het toch den weg aan om tot verbetering te komen, zoodat thans een schema is verkregen, waarin nieuw aan te leggen spoorwegwerken zullen moeten passen, terwijl tevens aangegeven is, op welke wijze verschillende moeilijkheden door nader overleg kunnen worden opgelost.

Ten aanzien van de spoorwegverbinding met Batavia moet worden melding gemaakt van de omstandigheid dat in hoofdzaak overeenstemming is verkregen tusschen de Staatsspoorwegen en de Semarang-Cheribon Stoomtram Maatschappij omtrent de exploitatie van de S. C. S. lijnen door de S. S.

Ofschoon Semarang over de bediening door de S. C. S. Maatschappij geen reden van klagen heeft, is de verdeeling van de lijn Semarang-Batavia tusschen twee administraties een groot bezwaar gebleken voor het snelverkeer over die lijn en heeft bovendien geleid tot een kapitaalverspilling, waarvan het publiek in laatsten aanleg toch de lasten heeft te dragen. Een aansluiting van Semarang aan het net der Staatsspoorwegen geeft bovendien het algemeene voordeel, dat Semarangsche belangen in Regeeringskringen beter naar voren zullen komen dan vaak in het verleden het geval was.

Uit deze verschillende overwegingen moet de overgang van de exploitatie der S. C. S. lijnen voor onze stad als een vooruitgang worden beschouwd.

Ten aanzien van de verbinding met Soerabaia moet melding worden gemaakt van het in exploitatie komen der lijn Semarang-Gambringan, waardoor een doorgaande normaalsporige verbinding tusschen Semarang en Soerabaia werd tot stand gebracht.

Van die verbinding werd echter nog niet het nut getrokken, dat ermede beoogd wordt, wegens de geringe snelheid, waarmede de lijn bereden wordt.

Van de zijde van het Gemeentebestuur zal er op moeten worden aangedrongen, dat in dezen noodeloos ongunstigen toestand verandering wordt gebracht.

In de zeer onvoldoende verbinding met Salatiga en de Kedoe is nog geen verbetering voorzien.

De vooruitzichten voor het jaar 1925 zijn in het algemeen gunstig en men mag hopen op normalen vooruitgang.

Voor den gemeentelijken arbeid in engeren zin kan helaas dit beeld niet gelden.

De teruggang van de financieele kracht der Gemeente door de vermindering der landsuitkeeringen, in verband met het inzicht van den Gemeenteraad, dat de belastingdraagkracht der ingezetenen reeds is overschreden, noopt de gemeentelijke arbeid tot stilstand en wellicht zelfs tot teruggang.

Een vegeteerend bestaan zal daarvan het gevolg zijn, totdat in ruimer kring dan thans het geval is, het besef zich baan zal breken, dat een gemeente tevens is een gemeenschap; dat het niet verantwoord is, zoo nationaal als internationaal beschouwd, om bij den bestaanden staat van zaken in onze groote steden de toestanden te laten, zooals zij zijn; dat het geen goed beleid is om met het aanbrengen van door ieder noodig geachte verbeteringen te wachten, totdat het zal worden geëischt; dat men van de bevolking geen gevoel voor orde kan verwachten en haar daartoe niet opvoedt, zoolang de groote massa dier bevolking wordt verplicht te leven te midden van wanorde en verwaarloozing.

Zij, die gelooven, haasten niet, maar betreuren wel verloren tijd.

Naast de vorengenoemde cijfers, die vertrouwen moeten geven in de toekomst van de stad, in haar voortdurende bestemming als havenstad, wellicht hoofdstad van Midden-Java, worde gewezen op de blijde boodschap, die op 1 Januari 1925 Semarang werd gebracht door het eerste verkeersvliegtuig, dat hier landde.

Zonder woorden luidde deze boodschap: Er is toch vooruitgang.

HOOFDSTUK II.

Gemeentebestuur.

§ 1. De Burgemeester.

Tot plaatsvervangend Burgemeester werd in het verslagjaar benoemd het Gemeenteraadslid, de heer G. de Raad.

§ 2. De Gemeenteraad.

De gemeenteraad van Semarang, ingesteld bij de in Stbl. 1906 No. 120 opgenomen ordonnantie, bestond oorspronkelijk uit 23 leden, waarvan 15 Europeanen en m. h. g. g., 5 Inlanders en 3 Vreemde Oosterlingen.

Bij Stbl. 1917 No. 587, in werking getreden op 1 Januari 1918 werd het aantal leden uitgebreid tot 27, waarvan 15 Europeanen en m. h. g. g., 8 Inlanders en 4 Vreemde Oosterlingen.

De leden worden allen door verkiezing aangewezen.

§ 3. Wethouders.

Door den gemeenteraad werd in 't vorig verslagjaar afgezien van de aanstelling van wethouders voor deze gemeente.

De ongunstige financiële toestand der Gemeente als gevolg van de sterk verminderde accres-uitkeering en de daaruit voortvloeiende moeilijkheden deden den Burgemeester het wethoudersvraagstuk weer naar voren brengen.

Deelname door wethouders-raadsleden aan het uitvoerend werk en het mededragen door hen van de verantwoordelijkheid daarvoor werden door den Burgemeester wenschelijk geacht.

Met klem werd van die zijde op de aanstelling van wethouders aangedrongen.

Door den Raad werd naar aanleiding hiervan besloten:

1. een commissie te benoemen, bestaande uit de heeren: R.M.P. Gondosoebarijo, Ir. Van Nijmegen Schonegevel, G. A. Ph. Weijer, G. de Raad en T.J.A. Soeters ter voorbereiding van de openbare behandeling der begrooting voor 1925.
2. den Burgemeester uit te noodigen om met bovenbedoelde Commissie in overleg te treden over de wenschelijkheid van de aanstelling van Wethouders.

Tot een resultaat kwam deze commissie in verslagjaar nog niet.

§ 4. Kiezerslijst en Verkiezingen.

De stand der kiezerslijst was als volgt:

1917 — 1918 — 1497	namen
1918 — 1919 — 1357	„
1919 — 1920 — 1318	„
1920 — 1921 — 1225	„
1921 — 1922 — 1270	„
1922 — 1923 — 1529	„
1923 — 1924 — 994	„
1924 — 1925 — 1064	„

In den Raad ontstonden gedurende het verslagjaar 18 vacatures, waarvan 4 wegens tusschentijdsche en 14 wegens periodieke aftreding.

Een overzicht van de in 1924 gehouden verkiezingen volgt hieronder:

Jaar	Datum der gehouden verkiezingen	Namen der defungeerende leden	Namen der gekozenen	Aantal kiezers	Opgekomen bij		Opkomst der kiezers in procenten van het totaal bij	
					Stemming	Herstemming	Stemming	Herstemming
1924	12 April tus-schen-tijdsche	E. Krips A. Wilkens	Jhr. F. E. C. Everts J. P. A. van Hulst	bij enkele candidaatstelling gekozen				
				994	199	—	20,0%	—
1924	15 Juli perio-dieke verkie-zing	G. A. Kessing J. W. Lemmers G. de Raad Ir. J. S. van Nijmegen Schonegevel T. J. A. Soeters J. P. A. van Hulst B. A. Wolff Ir. F. Reijnt R. M. P. Gondosoebarijo R. Soesatio R. Mohamad Joesoef R. Slamet I. S. Kauw K. T. Tan	L. Götzen J. W. Lemmers G. de Raad Ir. J. S. van Nijmegen Schonegevel T. J. A. Soeters J. P. A. van Hulst Ir. C. Robbers Ir. F. Reijnt R. M. P. Gondosoebarijo R. Soesatio R. Mohamad Joesoef R. Slamet S. T. The K. T. Tan	1064 } 450 — 42,30% — } 429 — 40,30% — bij enkele candidaatstelling gekozen				
1924	21 Aug. tus-schen-tijdsche	Jhr. F. E. C. Everts Dr. A. F. H. Hengst	Ir. F. Reijnt Ir. J. J. Bagelaar	bij enkele candidaatstelling gekozen				
				1064	227	—	21,30%	—

§ 5. Raadsleden.

Op 31 December 1924 hadden als Raadslid zitting de heeren:

Volg- nummer	N A M E N	Jaar van af- treding
1	Ir. J. J. Baggelaar	1927
2	R. M. P. Gondosoebarijo	1930
3	L. Götzen	1930
4	J. P. A. van Hulst	1930
5	W. P. Klaus	1927
6	J. W. Lemmers	1930
7	P. D. Lewis	1927
8	R. Mohamad Ali	1927
9	R. Mohamad Joesoef	1930
10	Ir. J. S. van Nijmegen Schonegevel	1930
11	Dr. M. Permadi	1927
12	A. G. Pilouw	1927
13	G. de Raad	1930
14	Mr. H. A. A. C. Reijners	1927
15	Ir. F. Reijnst.	1930
16	Ir. C. Robbers	1930
17	R. Slamet	1930
18	Soekindar	1927
19	R Soemali	1927
20	R. Soesatio	1930
21	T. J. A. Soeters	1930
22	Tan Kong Tam (K. T. Tan)	1930
23	Tan Kong Tjiauw.	1927
24	Tan Tek Peng	1927
25	The Sien Tjo	1930
26	G. A. Ph. Weijer	1927
27	F. A. Zeijdel.	1927

§ 6 Raadscommissies.

De volgende opgaaf geeft een overzicht der diverse Raadscommissies op 31 December 1924.

Onderwijscommissie :

T. J. A. Soeters
The Sien Tjo
G. de Raad
W. P. Klaus
Dr. M. Permadi
H. C. Kakebeeke (*Secretaris*)

Commissie voor het Armwezen :

Tan Kong Tjiauw
R. M. P. Gondosoebarijo
T. J. A. Soeters
W. P. Klaus
R. Slamet
H. C. Kakebeeke (*Secretaris*)

Commissie voor de Financiën :

Burgemeester (*Voorzitter*)
G. A. Ph. Weijer
F. A. Zeijdel
F. W. M. Kerchman (*Secretaris*)

Commissie voor de Chineesche begraafplaatsen :

Burgemeester (*Voorzitter*)
Tan Kong Tjiauw
The Sien Tjo
K. T. Tan
Tan Tek Peng
Tan Siau Lip
Directeur Woningdienst (*Secretaris-Thesaurier*)

Commissie tot het uitbrengen van advies inzake het voorstel tot wijziging der Ambtenaarsverordening en tot vaststelling eener wachtgeldregeling:

Mr. H. A. A. C. Reijners

T. J. A. Soeters

Mohamad Joesoef

G. de Raad

J. W. Lemmers

Commissie van bijstand voor het Grondbedrijf, tevens commissie voor de Volkshuisvesting:

Ir. J. S. van Nijmegen Schonegevel

R. Slamet

G. A. Ph. Weijer

Tan Tek Peng

R. Mohamad Joesoef

F. W. M. Kerchman (*Secretaris*)

Gezondheidscommissie:

Ir. C. Robbers

G. de Raad

Dr. M. Permadi

F. A. Zeidel

Tan Kong Tjiauw

H. C. Kakebeeke (*Secretaris*)

Commissie tot het uitbrengen van advies ter bestrijding van ontucht:

G. de Raad

R. Soesatio

Dr. M. Permadi

Tan Kong Tam

Ir. J. S. van Nijmegen Schonegevel

Commissie van bijstand voor het Pasarbedrijf:

R. Soemali
 R. Mohamad Joesoef
 R. Soesatio
 K. T. Tan
 Mr. H. A. A. C. Reijners
 Mr. J. J. Fijnvandraat (*Secretaris*)

Belasting commissie:

R. Soesatio
 J. W. Lemmers
 L. Götzen
 P. D. Lewis
 F. A. Zeidel
 Tan Tek Peng
 Inspecteur Gemeentebelastingen (*Secretaris*)

Gas- en electriciteitscommissie:

Ir. F. Reijnst
 J. W. Lemmers
 R. Slamet
 W. P. Klaus
 A. G. Pilouw
 Directeur Waterleiding (*Secretaris*)

*Commissie tot onderzoek van het ontwerp eener nieuwe Ambte-
naarsverordening:*

J. W. Lemmers
 R. Mohamad Joesoef
 T. J. A. Soeters
 G. de Raad
 Mr. H. A. A. C. Reijners
 Mr. J. J. Fijnvandraat (*Secretaris*)

Commissie voor verkeersaangelegenheden:

R. Soesatio
 F. A. Zeidel
 J. W. Lemmers
 Ir. J. J. Baggelaar
 Ir. C. Robbers
 H. C. Kakebeeke (*Secretaris*)

Commissie als bedoeld in art. 43 der Ambtenaarsverordening:

R. Mohamad Joesoef
 Mr. H. A. A. C. Reijners
 L. Götzen
 H. C. Kakebeeke (*Secretaris*)

Commissie tot vaststelling van de Kiezerslijst 1924/1925:

Burgemeester (*Voorzitter*)
 W. P. Klaus
 R. Slamet
 Tan Tek Peng
 F. W. M. Kerchman (*Secretaris*)

Commissie van bijstand voor de Europeesche begraafplaats:

J. P. A. van Hulst
 W. P. Klaus
 L. Götzen
 Directeur van Gemeentewerken (*Secretaris*)

Commissie van toezicht op de Gemeentelijke Handelsschool:

T. J. A. Soeters
 G. A. Ph. Weijer
 G. Stout
 Tan Kong Tam
 Tan Kong Tjiauw
 H. C. Kakebeeke (*Secretaris*)

Technische Commissie:

Ir. J. J. Baggelaar
 P. D. Lewis
 Ir. J. S. van Nijmegen Schonegevel
 R. Soemali
 The Sien Tjo
 J. E. Flohr (*Secretaris*)

Afgevaardigde van den Raad in de Commissie van bijstand voor het beheer der Haven: de *Burgemeester*.

Aangewezen als Bestuurslid der Vereeniging „Openbare Leesaal en Bibliotheek” de heer *F. A. Zeijdel*.

Idem als vertegenwoordiger der Afd. Semarang van het „Centraal Genootschap voor kinder-, herstellings- en vacantiëkolonie” de heer *G. de Raad*.

Idem als lid van het Comité van beheer van het fonds tot hulpverschaffing aan de ziekelijke, ondervoede zwervers binnen deze Gemeente, de heer *Tan Kong Tjiauw*.

Vertegenwoordiger van den Raad in de Woningvereeniging „Semarang” de heer *J. W. Lemmers*,

Idem in de Volkskunstvereeniging, de heer *Dr. M. Permadi*.

HOOFDSTUK III.

Personeele aangelegenheden.**I. Gemeente-Secretarie.**

<i>Secretaris:</i>	Mr. J. J. G. Pranger.
<i>Referendarissen:</i>	H. C. Kakebeeke. J. A. van Kesteren en Mr. J. J. Fijnvandraat (op 19 Mei 1924 den dienst aanvaard).
<i>Inspecteur van Financiën:</i>	F. W. M. Kerchman.
<i>„ der Belastingen:</i>	P. Kroes.
<i>Bureauchef:</i>	J. E. Flohr.
<i>Hoofdboekhouder:</i>	J. L. M. Bürer.
<i>Hoofdcommiezen:</i>	J. Ch. Simao en W. J. Visser.

II. Gemeentekas.

<i>Gemeente-Ontvanger:</i>	A. C. van der Wijst.
----------------------------	----------------------

III. Gemeentewerken.

<i>Directeur:</i>	Ir. A. H. J. Koreman.
<i>Ingenieur:</i>	Ir. H. Westbroek.
<i>Bouwkundige:</i>	B. J. Schuil.
<i>Inspecteur:</i>	J. S. Wolff.
<i>Technische Ambtenaren 1e. kl.</i>	F. J. Wolsak en J. Kuiper.

IV. Woningdienst.

<i>Directeur:</i>	J. J. G. E. Rückert.
<i>Inspecteurs:</i>	A. Barendregt, W. K. Feenstra en J. Hoek.
<i>Bouwkundige:</i>	W. F. Muller.
<i>Techn. Ambtenaren 1e. kl.:</i>	H. Alink, P. C. Brodett, B. Agnees- sens, C. Ch. Kühr en L. Overzier.
<i>Hoofdcommies:</i>	J. Shamier.

V. Waterleiding.

Directeur: De Directeur van Gemeentewerken
als waarnemend Directeur der
Waterleiding.
Inspecteur: H. Visser.
Hoofdcommies: A. P. J. Lambermont.

VI. Veterinair-Hygienische Dienst en Pasarbedrijf.

Veearts: Dr. J. Stapenséa.
2de Veearts: J. G. Buitenhuis.

HOOFDSTUK IV.

Verordeningen.

OPGAAF VAN VERORDENINGEN, WELKE TOT ULTIMO DECEMBER 1924
DOOR DEN GEMEENTERAAD VAN SEMARANG ZIJN VASTGESTELD
EN VAN BINNEN ZIJN RESSORT VAN KRACHT ZIJNDE REGLE-
MENTEN EN KEUREN VAN POLITIE, VASTGESTELD
DOOR HET HOOFD VAN GEWESTELIJK BESTUUR.

§ 1. Verordeningen.

OMSCHRIJVING DER VERORDENING	Dagteekening van het Raadsbesluit, waarbij de verorde- ning is vastgesteld en van het besluit, waarbij eventueele wijzigingen zijn aangebracht	Nummer en dag- teekening der Javasche Courant, waarin verorde- ning en wijziging zijn afgekondigd
1. Verordening op de be- graafplaats voor lijken van Europeanen en daarmede gelijkgestelde personen.	27 Feb. 1908	10 Juli 1908 No. 55.
	6 Mei 1921	3 Juni 1921 No. 44.
2. Verordening op het aftap- pen van water uit de hy- dranten voor industriële en andere doeleinden.	30 Sept. 1908	11 Dec. 1908 No. 99.

OMSCHRIJVING DER VERORDENING	Dagteekening van het Raadsbesluit, waarbij de verorde- ning is vastgesteld en van het besluit, waarbij eventueele wijzigingen zijn aangebracht	Nummer en dag- teekening der Javasche Courant waarin verorde- ning en wijziging zijn afgekondigd
3. Reglement op het bou- wen en sloopen in de Gemeente Semarang.	25 Febr. 1910	8 en 12 Juli 1910 No. 54 en 55.
	23 Maart 1917	20 Juli 1917 No. 58.
	12 April 1918	7 Juni 1918 No. 46.
4. Verordening regelende de uitgifte in erfpacht van gronden door de Gemeen- te Semarang.	8 Maart 1911	21 April 1911 No. 32.
	8 Febr. 1916	3 Maart 1916 No. 18.
	4 Oct. 1922	20 Oct. 1922 No. 84.
5. Verordening regelende de exploitatie van het Grond- bedrijf.	8 Maart 1911	21 April 1911 No. 32.
6. Verordening op het tijde- lijk in gebruik afstaan van openbare wegen, straten, pleinen, parken en andere terreinen met uitzonde- ring van pasars in de Gemeente Semarang.	2 Mei 1911	28 Juli 1911 No. 60.
	5 Mei 1916	18 Aug. 1916 No. 66.

OMSCHRIJVING DER VERORDENING	Dagteekening van het Raadsbesluit, waarbij de verorde- ning is vastgesteld en van het besluit, waarbij eventueele wijzigingen zijn aangebracht	Nummer en dag- teekening der Javasche Courant, waarin verorde- ning en wijziging zijn afgekondigd
7. Verordening tot heffing en invordering eener be- lasting op het houden van openbare vermakelijkhe- den in de Gemeente Se- marang.	22 Juni 1917	12 Oct. 1917 No. 82.
	22 Febr. 1918	26 April 1918 No. 34.
	25 Juni 1918	8 Nov. 1918 No. 90.
	22 Juli 1921	12 Aug. 1921 No. 64.
	13 April 1922	5 Mei 1922 No. 36.
	14 Sept. 1923	2 Nov. 1923 No. 88.
	13 Juni 1911	31 Oct. 1911 No. 87.
	27 Sept. 1915	26 Oct. 1915 No. 86.
	7 Nov. 1919	5 Dec. 1919 No. 97.
	29 Sept. 1920	22 Oct. 1920 No. 85.
	22 Juli 1921	26 Aug. 1921 No. 68.

OMSCHRIJVING DER VERORDENING	Dagteekening van het Raadsbesluit, waarbij de verorde- ning is vastgesteld en van het besluit, waarbij eventueele wijzigingen zijn aangebracht	Nummer en dag- teekening der Javasche Courant waarin verorde- ning en wijziging zijn afgekondigd
8. Verordening regelende de uitloting van obligaties der geldleening van f 2.000.000,—.	12 Juli 1912	26 Juli 1912 No. 60.
9. Verordening regelende de samenstelling, bevoegd- heid en werkwijze van de Commissie uit de leden van den Gemeenteraad van Semarang, genaamd Commissie voor de Wet- geving.	20 Jan. 1913	7 Febr. 1913 No. 11.
10. Verordening houdende bepalingen tot regeling van den verkoop van ster- ken drank.	28 April 1913	13 Juni 1913 No. 47.
	29 Juni 1914	5 Maart 1915 No. 19.
	22 April 1918	19 Juli 1918 No. 58.
11. Verordening regelende de samenstelling en den werkkring der Commissie van Bijstand voor het Grondbedrijf.	30 Mei 1913	27 Juni 1913 No. 51.
	30 Maart 1917	27 April 1917 No. 34.

OMSCHRIJVING DER VERORDENING	Dagteekening van het Raadsbesluit, waarbij de verorde- ning is vastgesteld en van het besluit, waarbij eventueele wijzigingen zijn aangebracht	Nummer en dag- teekening der Javasche Courant, waarin verorde- ning en wijziging zijn afgekondigd
12. Verordening betreffende de Gemeentelijke water- verstrekking.	30 Juli 1913	20 Maart 1914 No. 23
	25 Jan. 1918	1 Maart 1918 No. 18
	25 Oct. 1918	31 Dec. 1918 No. 105
	22 Juni 1921	15 Juli 1921 No. 56
	22 Febr. 1924	7 Maart 1924 No. 20
13. Verordening houdende voorschriften als bedoeld in artikel 4 lid 11 der verordening betreffende de Gemeentelijke water- verstekking.	30 Juli 1913	5 Sept. 1913 No. 71
14. Verordening op de com- mensalenhuisen, loge- menten, koffiehuisen en dergelijke inrichtingen in de Gemeente Semarang.	8 Oct. 1913	9 Jan. 1914 No. 3
	28 Febr. 1916	31 Maart 1916 No. 26
	5 Mei 1916	1 Sept. 1916 No. 70
	30 Maart 1917	6 Juli 1917 No. 54
	9 Juli 1917	23 Nov. 1917 No. 94

OMSCHRIJVING DER VERORDENING	Dagteekening van het Raadsbesluit, waarbij de verorde- ning is vastgesteld en van het besluit, waarbij eventueele wijzigingen zijn aangebracht	Nummer en dag- teekening der Javasche Courant, waarin verorde- ning en wijziging zijn afgekondigd
	11 Oct. 1918	6 Dec. 1918 No. 98.
	22 Juli 1921	26 Aug. 1921 No. 68.
	28 Oct. 1921	24 Febr. 1922 No. 16.
	2 Febr. 1923	4 Mei 1923 No. 36.
15. Verordening regelende den handel in en den ver- koop van melk.	31 Oct. 1913	6 Maart 1914 No. 19.
	9 Dec. 1914	5 Maart 1915 No. 19.
	23 Dec. 1914	5 Maart 1915 No. 19.
	20 Juni 1916	15 Sept. 1916 No. 74.
	22 Nov. 1918	31 Dec. 1918 No. 105.
	23 Nov. 1923	28 Dec. 1923 No. 104.
16. Verordening betreffende het bouwen anders dan volgens eene goedgekeur- de situatie en betreffende het aanleggen van wegen.	20 Febr. 1914	1 Mei 1914 No. 35.
	30 Oct. 1914	11 Dec. 1914 No. 99.
	30 Nov. 1917	22 Nov. 1918 No. 94.
	25 Juni 1920	30 Juli 1920 No. 61.
	4 Juni 1923	8 Febr. 1924 No. 12.

OMSCHRIJVING DER VERORDENING	Dagteekening van het Raadsbesluit, waarbij de verorde- ning is vastgesteld en van het besluit, waarbij eventueele wijzigingen zijn aangebracht	Nummer en dag- teekening der Javasche Courant waarin verorde- ning en wijziging zijn afgekondigd
17. Verordening betreffende de scheepvaart door de beide ophaalbruggen over het Nieuwe Havenkanaal.	17 April 1914	2 Oct. 1914 No. 79.
18. Verordening omtrent pa- sars, door bijzondere per- sonen gehouden in de Gemeente Semarang.	28 Mei 1914	24 Juli 1914 No. 59.
19. Verordening tot heffing en invordering van eene belasting onder den naam van „Vergunningsrecht”.	29 Juni 1914	2 Febr. 1915 No. 10.
20. Verordening regelende den rechtstoestand van de Ambtenaren der Ge- meente Semarang.	20 April 1920	24 Sept. 1920 No. 77.
	24 Mei 1922	21 Juli 1922 No. 58.
	21 Aug. 1922	20 Oct. 1922 No. 84.
	5 Febr. 1915	19 Febr. 1915 No. 15.
	26 Mei 1919	20 Juni 1919 No. 49.
	22 Dec. 1919	16 Jan. 1920 No. 5.
	14 Juni 1920	2 Juli 1920 No. 53.
	30 Juli 1920	10 Sept. 1920 No. 73.
	27 Dec. 1920	14 Jan. 1921 No. 1.
	22 Maart 1921	8 April 1921 No. 28.
	1 Febr. 1924	22 Febr. 1924 No. 16.

OMSCHRIJVING DER VERORDENING	Dagteekening van het Raadsbesluit, waarbij de verorde- ning is vastgesteld en van het besluit, waarbij eventueele wijzigingen zijn aangebracht	Nummer en dag- teekening der Javasche Courant, waarin verorde- ning en wijziging zijn afgekondigd
21. Verordening tot heffing en invordering van leges ter Secretarie van de Gemeente Semarang.	22 Oct. 1915	12 Nov. 1915 No. 91.
22. Verordening regelende de exploitatie van de Wa- terleidingen der Gemeen- te Semarang.	22 Oct. 1915	12 Nov. 1915 No. 91.
23. Verordening houdende voorschriften omtrent het geldelijk beheer der Ge- meentewaterleidingen.	22 Oct. 1915	12 Nov. 1915 No. 91.
24. Verordening regelende de uitloting van obliga- ties der geldleening van f 2.000.000,— aangegaan door de Gemeente Sema- rang in het jaar 1915.	8 Febr. 1916	3 Maart 1916 No. 18.

OMSCHRIJVING DER VERORDENING	Dagteekening van het Raadsbesluit, waarbij de verorde- ning is vastgesteld en van het besluit, waarbij eventueele wijzigingen zijn aangebracht	Nummer en dag- teekening der Javasche Courant, waarin verorde- ning en wijziging zijn afgekondigd
25. Verordening houdende verklaring, welke door den Gemeenteraad van Semarang vastgestelde verordeningen en der binnen zijn ressort van kracht zijnde reglementen en keuren van Politie, vastgesteld door het Hoofd van Gewestelijk Bestuur en tegen welke overtreding straf is bedreigd, nog zullen gelden.	8 April 1921	22 April 1921 No. 32.
26. Verordening regelende de samenstelling, bevoegdheid en werkwijze van de commissie uit de leden van den Gemeenteraad van Semarang, genoemd de Technische commissie.	28 Febr. 1916	17 Maart 1916 No. 22.
27. Verordening regelende het toezicht op rijtuigverhuurderijen en op totzoodanige inrichtingen behorende paarden en materieel, bestemd voor het vervoer van personen in de Gemeente Semarang.	20 Juni 1916	4 Aug. 1916 No. 62.

OMSCHRIJVING DER VERORDENING	Dagteekening van het Raadsbesluit, waarbij de verorde- ning is vastgesteld en van het besluit, waarbij eventueele wijzigingen zijn aangebracht	Nummer en dag- teekening der Javasche Courant, waarin verorde- ning en wijziging zijn afgekondigd
	19 Aug. 1918	27 Sept. 1918
		No. 78.
	22 Nov. 1918	3 Jan. 1919
		No. 1.
	23 April 1924	16 Mei 1924
		No. 40.
28. Verordening op de stand- en pleisterplaatsen voor auto's, rijtuigen, vracht- voertuigen en lastdieren in de Gemeente Semarang.	17 Juli 1916	15 Sept. 1916 No. 74.
29. Verordening regelende de taak en werkwijze der commissie voor de Finan- ciën, ingevolge artikel 61, 2e alinea der Locale Raden- Ordonnantie (Stbl. 1905 No. 181).	12 Sept. 1916	29 Sept. 1916 No. 78.
30. Verordening tot heffing van opcenten op de hoofd- som der verponding in de Gemeente Semarang.	24 Nov. 1916	19 Jan. 1917 No. 6.

OMSCHRIJVING DER VERORDENING	Dagteekening van het Raadsbesluit, waarbij de verorde- ning is vastgesteld en van het besluit, waarbij eventueele wijzigingen zijn aangebracht	Nummer en dag- teekening der Javasche Courant, waarin verorde- ning en wijziging zijn afgekondigd
31. Verordening aanwijzende de grenzen der wijken in de Gemeente Semarang, binnen welke vreemde Oosterlingen verplicht zijn te wonen.	24 Nov. 1916	13 April 1917 No. 30.
		en
		20 Juli 1917 No. 58.
32. Verordening tot heffing eener Gemeentelijke-In- komstenbelasting.	22 Dec. 1916	27 Maart 1917 No. 25.
		30 Maart 1917 No. 26.
	14 Sept. 1917	9 Nov. 1917 No. 90.
	12 April 1920	5 Nov. 1920 No. 89.
	14 Juni 1920	22 Oct. 1920 No. 85.
	6 Febr. 1922	21 Juli 1922 No. 58.
33. Verordening regelende de bezoldigingen van de ambtenaren der Gemeente Semarang.	15 Febr. 1917	2 Maart 1917 No. 18.
	14 Febr. 1919	28 Febr. 1919 No. 17.
	27 Febr. 1920	12 Maart 1920 No. 21.

OMSCHRIJVING DER VERORDENING	Dagteekening van het Raadsbesluit, waarbij de verorde- ning is vastgesteld en van het besluit, waarbij eventueele wijzigingen zijn aangebracht	Nummer en dag- teekening der Javasche Courant, waarin verorde- ning en wijziging zijn afgekondigd
34. Verordening tot over- dracht van bevoegdhe- den, toekomende aan den Gemeenteraad ingevolge de ordonnantie van 28 October 1916 (Stbl. No. 656) aan den Burge- meester.	23 Maart 1917	13 April 1917 No. 30.
35. Verordening tot verdee- ling der Gemeente in stemdistricten.	30 Maart 1917	27 April 1917 No. 34.
	15 Maart 1920	9 April 1920 No. 29.
36. Verordening tot bevor- dering der veiligheid van het verkeer op de binnen de Gemeente gelegen wegen.	14 Mei 1917	17 Aug. 1917 No. 66.
37. Verordening op het num- meren van gebouwen en het aanbrengen van naam- borden in de Gemeente Semarang.	24 Aug. 1917	31 Dec. 1917 No. 102.

OMSCHRIJVING DER VERORDENING	Dagteekening van het Raadsbesluit, waarbij de verorde- ning is vastgesteld en van het besluit, waarbij eventueele wijzigingen zijn aangebracht	Nummer en dag- teekening der Javasche Courant, waarin verorde- ning en wijziging zijn afgekondigd
38. Verordening houdende regeling inzake de toe- kenning van transport- kostenvergoedingen.	26 Oct. 1917	7 Dec. 1917 No. 98.
	22 Febr. 1924	7 Maart 1924 No. 20.
	11 April 1924	2 Mei 1924 No. 36.
	14 Febr. 1919	28 Febr. 1919 No. 17.
	22 Oct. 1920	5 Nov. 1920 No. 89.
	22 Maart 1923	6 April 1923 No. 28.
	24 Aug. 1923	21 Sept. 1923 No. 76.
39. Verordening tot over- dracht aan de Burge- meester van bevoegdhe- den, toekomende aan den Gemeenteraad ingevolge de ordonnantie van 29 Aug. 1917 (Stbl. No. 537).	14 Dec. 1917	4 Januari 1918 No. 2.

OMSCHRIJVING DER VERORDENING	Dagteekening van het Raadsbesluit, waarbij de verorde- ning is vastgesteld en van het besluit, waarbij eventueele wijzigingen zijn aangebracht	Nummer en dag- teekening der Javasche Courant, waarin verorde- ning en wijziging zijn afgekondigd
40. Verordening tot vaststel- ling van eischen, waar- aan met het oog op pest- gevaar moet worden vol- daan bij de oprichting van nieuwe gebouwen, de uitbreiding of veran- dering van bestaande ge- bouwen, ter uitvoering van het bepaalde bij Staatsblad 1914 No. 486, welke uitvoering inge- volge het bepaalde bij Staatsblad 1914 No. 486 en Stbl. 1916 Nos. 656 en 657, aan den Ge- meenteraad van Sema- rang is opgedragen.	14 Dec. 1917	1 Maart 1918 No. 18.
41. Reglement op de brand- weer in de Gemeente Se- marang.	19 Aug. 1918	11 Oct. 1918 No. 82.
42. Verordening houdende bepalingen tot bevorde- ring van de openbare ge- zondheid en de openbare orde in de Gemeente Semarang.	19 Aug. 1918	27 Sept. 1918 No. 78.

OMSCHRIJVING DER VERORDENING	Dagteekening van het Raadsbesluit, waarbij de verorde- ning is vastgesteld en van het besluit, waarbij eventueele wijzigingen zijn aangebracht	Nummer en dag- teekening der Javasche Courant, waarin verorde- ning en wijziging zijn afgekondigd
	12 April 1920	21 Mei 1920 No. 41.
	9 Maart 1923	6 April 1923 No. 28.
43. Verordening houdende eene instructie voor den Hoofdcontroleur en de Controleurs der Gemeen- te Pasars in de Gemeente Semarang.	11 Oct. 1918	22 Nov. 1918 No. 94.
44. Verordening houdende eene instructie voor de Marktmeesters bij de Ge- meente Pasars in de Ge- meente Semarang.	11 Oct. 1918	22 Nov. 1918 No. 94.
45. Verordening tot tijdelijke afwijking van de artikelen 18 en 19 van de veror- dening tot heffing eener Gemeentelijke Inkom- stenbelasting.	11 Oct. 1918	25 Oct. 1918 No. 86.
46. Verordening tot heffing van een automobielbelas- ting in de Gemeente Se- marang.	8 Nov. 1918 12 April 1920 11 April 1924	31 Dec. 1918 No. 105. 13 Aug. 1920 No. 65. 30 Mei 1924 No. 44

OMSCHRIJVING DER VERORDENING	Dagteekening van het Raadsbesluit, waarbij de verorde- ning is vastgesteld en van het besluit, waarbij eventueele wijzigingen zijn aangebracht	Nummer en dag- teekening der Javasche Courant, waarin verorde- ning en wijziging zijn afgekondigd
47. Verordening tot intrek- king der verordening van den Resident van Sema- rang van 28 Februari 1894, voor zoover van toepassing binnen de Ge- meente Semarang.	22 Nov. 1918	6 Dec. 1918 No. 98
48. Verordening tot vaststel- ling van formulieren voor de dwangschriften voor de invordering der Ge- meentelijke Inkomsten- belasting en automobiel- belasting.	13 Dec. 1918	17 Jan. 1919 No. 5
	3 Aug. 1923	24 Aug. 1923 1No. 68
49. Verordening regelende de boekhouding en gel- delijke administratie van het pasarbedrijf der Ge- meente Semarang.	13 Dec. 1918	17 Jan. 1919 No. 5
50. Verordening tot uitvoe- ring van artikel 5 van het Motorreglement (Snel- heidsverordening).	7 Maart 1919	11 April 1919 No. 29

OMSCHRIJVING DER VERORDENING	Dagteekening van het Raadsbesluit, waarbij de verorde- ning is vastgesteld en van het besluit, waarbij eventueele wijzigingen zijn aangebracht	Nummer en dag- teekening der Javasche Courant, waarin verorde- ning en wijziging zijn afgekondigd
51. Verordening regelende de inrichting, het gebruik en het beheer van de Gemeentelijke Pasars Semarang.	7 Maart 1919	11 April 1919 No. 29
52. Verordening regelende de boekhouding en de geldelijke administratie van den Autobusdienst der Gemeente Semarang.	24 Maart 1919	25 April 1919 No. 33
53. Verordening regelende de boekhouding en de geldelijke administratie van de Steenbrekerijen der Gemeente Semarang.	24 Maart 1919	25 April 1919 No. 33
54. Verordening regelende de boekhouding en de geldelijke administratie van de Werkplaats der Gemeente Semarang.	24 Maart 1919	25 April 1919 No. 33
55. Verordening regelende de boekhouding en de geldelijke administratie van het Zand-, Grind- en Steenbedrijf der Gemeente Semarang.	24 Maart 1919	25 April 1919 No. 33

OMSCHRIJVING DER VERORDENING	Dagteekening van het Raadsbesluit, waarbij de verorde- ning is vastgesteld en van het besluit, waarbij eventueele wijzigingen zijn aangebracht	Nummer en dag- teekening der Javasche Courant, waarin verorde- ning en wijziging zijn afgekondigd
56. Verordening regelende de boekhouding en de geldelijke administratie van den Magazijnsdienst der Gemeente Semarang.	24 Maart 1919	25 April 1919 No. 33.
57. Verordening regelende de boekhouding en de geldelijke administratie van den Vrachtautodienst der Gemeente Semarang.	24 Maart 1919	25 April 1919 No. 33.
58. Verordening regelende de boekhouding en de geldelijke administratie van den Reinigingsdienst der Gemeente Semarang.	30 Jan. 1920	13 Febr. 1920 No. 13.
59. Verordening regelende de boekhouding en de geldelijke administratie van het Woningbedrijf der Gemeente Semarang.	15 Maart 1920	9 April 1920 No. 29.
60. Verordening regelende de ontheffing van den aanslag in de automobielbelasting wegens het houden van huurauto's gedurende het jaar 1918.	19 Jan. 1920	4 Juni 1920 No. 45.

OMSCHRIJVING DER VERORDENING	Dagteekening van het Raadsbesluit, waarbij de verorde- ning is vastgesteld en van het besluit, waarbij eventueele wijzigingen zijn aangebracht	Nummer en dag- teekening der Javasche Courant, waarin verorde- ning en wijziging zijn afgekondigd
61. Verordening op den door den dienst der Gemeente- werken te verrichten ar- beid ten behoeve van derden.	25 Juni 1920	27 Aug. 1920 No. 69.
	26 April 1922	19 Mei 1922 No. 40.
62. Verordening tot intrek- king der verordening op het gebruik van de open- bare wegen binnen de Gemeente Semarang.	6 Aug. 1920	10 Sept. 1920 No. 73.
63. Verordening tot vaststel- ling van een reglement op de Gemeentelijke Hollandsch-Inlandsche en Hollandsch-Chineesche scholen te Semarang.	30 Juli 1920	24 Sept. 1920 No. 77.
	22 Juni 1921	15 Juli 1921 No. 56.
	20 Oct. 1922	2 Nov. 1922 No. 88.
	13 Nov. 1922	1 Dec. 1922 No. 96.
	24 Oct. 1924	14 Nov. 1924 No. 92.

OMSCHRIJVING DER VERORDENING	Dagteekening van het Raadsbesluit, waarbij de verorde- ning is vastgesteld en van het besluit, waarbij eventueele wijzigingen zijn aangebracht	Nummer en dag- teekening der Javasche Courant, waarin verorde- ning en wijziging zijn afgekondigd
64. Verordening tot tijdelijke afwijking van de artike- len 18 en 19 van de veror- dening tot heffing eener Gemeentelijke Inkomsten- belasting.	22 Oct. 1920	5 Nov. 1920 No. 89.
65. Verordening tot indeeling der Gemeente Semarang in wijken.	17 Dec. 1920	31 Dec. 1920 No. 105.
66. Verordening tot heffing van een terreinenbelasting in de Gemeente Semarang.	30 Sept. 1921	4 Nov. 1921 No. 88.
	17 Maart 1922	13 Juni 1922 No. 47.
67. Verordening, houdende verbod tot het begieten van pas geteerde of geasphal- teerde wegen of pleinen.	25 Febr. 1921	8 April 1921 No. 28.
68. Verordening ter uitvoe- ring van artikel 3 van het motorreglement.	22 Juni 1921	15 Juli 1921 No. 56.
69. Verordening regelende de uitloting van obligaties der geldleening van f 500.000,— aangegaan door de Gemeente Sema- rang in het jaar 1919.	id.	id.

OMSCHRIJVING DER VERORDENING	Dagteekening van het Raadsbesluit, waarbij de verorde- ning is vastgesteld en van het besluit, waarbij eventueele wijzigingen zijn aangebracht	Nummer en dag- teekening der Javasche Courant, waarin verorde- ning en wijziging zijn afgekondigd
79. Verordening tot overdracht aan den Burgemeester van de bevoegdheden, toeko- mende aan den Gemeen- teraad ingevolge art. 11, eerste lid, der ordonnantie van 26 October 1922 (Staatsblad No. 678) en tot aanwijzing van het personeel bedoeld in art. 5, eerste lid, dier ordon- nantie.	15 Jan. 1923	9 Febr. 1923 No. 12.
80. Verordening inzake aan- wijzing van slachtplaat- sen.	14 Juni 1923	29 Juni 1923 No. 52.
81. Verordening tot heffing eener belasting van Naam- looze Vennootschappen, Commanditaire Vennoot- schappen op aandeelen, Vennootschappen onder firma, Onderlinge Ver- zekerings maatschappijen, Vereenigingen of stich- tingen, welke een beroep of bedrijf uitoefenen en Coöperatieve vereenigin- gen.	2 Febr. 1923	6 April 1923 No. 28.

OMSCHRIJVING DER VERORDENING	Dagteekening van het Raadsbesluit, waarbij de verorde- ning is vastgesteld en van het besluit, waarbij eventueele wijzigingen zijn aangebracht	Nummer en dag- teekening der Javasche Courant, waarin verordening en wijziging zijn afgekondigd
	9 Mei 1924	8 Juli 1924 No. 55.
82. Verordening tot wijziging en aanvulling van de verordening op het houden en gebruiken, zoomede het verhuren van rij-, last- en trekdieren, voertuigen en vrachtkarren in de residentie Semarang ddo. 14 Februari 1903.	22 Dec. 1922	4 Mei 1923 No. 36.
83. Verordening houdende eene instructie voor de Commissie van Toezicht op de Gemeentelijk Handelsschool.	1 Febr. 1924	21 Maart 1924 No. 24.
84. Verordening tot heffing en invordering van retributie voor het ophalen van vuilnis, het schoonmaken van terreinen en het ledigen van beerputten.	25 Maart 1924	2 Mei 1924 No. 36.

§ 2. Reglementen en Keuren van Politie.

De op 1 Januari 1923 van kracht zijnde en binnen het ressort van den Gemeenteraad van Semarang geldende Reglementen en Keuren van Politie, vastgesteld door het Hoofd van Gewestelijk Bestuur en tegen welker overtreding straf is bedreigd zijn:

1. Verordening op het begraven van lijken van Inlanders en met deze gelijkgestelden, met uitzondering van Chineezzen (Opgenomen in de Javasche Courant van 6 Januari 1883 No. 2).
2. Verordening op het begraven van doode viervoetige dieren in de stad en voorsteden van Semarang (opgenomen in de Javasche Courant van 9 Januari 1883 No. 3).
3. Verordening ter voorkoming van beschadiging van 's Lands Waterwerken (opgenomen in de Javasche Courant van 28 Januari 1895 No. 6).
4. Verordening tegen het opgraven en wegvoeren van reeds begraven viervoetige dieren in de residentie Semarang (van 24 Mei 1893, Javasche Courant 20 Juni 1893 No. 49).
5. Verordening op het verrichten van Gemeentediensten door Vreemde Oosterlingen in de Residentie Semarang (van 24 juli 1903, Javasche Courant van 31 Juli 1903 No. 61).
6. Reglement op het gebruik van laadbooten en andere vaartuigen tot vervoer van personen en goederen te Semarang van en naar de reede en daar buiten en op de vaart in de rivier en in het Nieuwe Havenkanaal aldaar (van 9 December 1874, Javasche Courant 5 Januari 1875 No. 2, gewijzigd bij verordening van 30 April 1875 en 26 Mei 1876, respectievelijk Javasche Courant 18 Mei 1875 No. 40 en 27 Juni 1876 No. 87).
7. Verordening op den overgang bij verkoop, ruiling of schenking van vee onder Inlanders en met deze gelijkgestelden in de residentie Semarang (van 26 Augustus 1901, Javasche Courant van 30 Augustus 1901 No. 69).
8. Reglement op het slachten van vee, behalve varkens, ter Hoofdplaats Semarang, op de afdeelingshoofdplaatsen Salatiga, Demak, Poerwodadi, Kendal, Pati, Japara en Koedoes, de districtshoofdplaatsen Ambarawa, Oengaran, Kaliwoengoe, Soekoredjo en Bodja en op de onderdistrictshoofdplaatsen Weleri, Toentang en Tingkir (van 29 October 1904 Javasche

Courant van 8 November 1904 No. 89) zooals het is gewijzigd bij de verordeningen van den Gemeenteraad van Semarang van 9 December 1910, 8 October 1913, 22 October 1920 en 17 Maart 1922, onderscheidenlijk afgekondigd in de Javasche Courant van 20 December 1910 No. 101, 9 Januari 1914 No. 3, 5 November 1920 No. 89 en 30 Juni 1922 No. 52.

9. Reglement op het houden en slachten van varkens in de residentie Semarang (van 11 November 1904, Javasche Courant 2 December 1904 No. 96 zooals dit is gewijzigd bij de verordening van den Gemeenteraad van Semarang van 9 December 1910, 8 October 1913 en 22 October 1920, onderscheidenlijk afgekondigd in de Javasche Courant van 20 December 1910 No. 101, 9 Januari 1914 No. 3 en 5 November 1920 No. 89.
10. Verordening op het houden en gebruiken, zoomede het verhuren van rij-, last- en trekdieren, voertuigen en vrachtkarren in de Residentie Semarang (van 14 Februari 1903, Javasche Courant van 20 Februari 1903 No. 15 aangevuld bij de verordening van 2 December 1903, Javasche Courant van 8 December 1903 No. 93) zooals deze is gewijzigd bij de verordening van den Gemeenteraad van Semarang van 20 Juni 1916, afgekondigd in de Javasche Courant van 4 Augustus 1916 No. 62.
11. Verordening op de keuring en registratie van paarden in de residentie Semarang (van 1 Juni 1904, Javasche Courant van 10 Juni 1904 No. 46).
12. Verordening tot tegengang van het achteloos branden bij zuivering van den landbouw of het ontsteken van vuren op gronden, begroeid met grassen, jong boom- en struikgewas in de residentie Semarang (van 6 Januari 1905 Javasche Courant van 28 November en 1 December 1905 Nos. 95 en 96).
13. Verordening tot tegengang van het weiden van vee van de Inlandsche bevolking in 's Lands bosschen van de residentie Semarang (van 5 Januari 1905, Javasche Courant van 10 Januari 1905 No. 3):

14. Verordening op het vervoeren, uitstallen en te koop aanbieden van pluimvee in de residentie Semarang (ddo. 4 Maart 1905, Javasche Courant 7 Maart 1905 No. 19 en 10 Maart 1904 No. 20).
 15. Verordening ter bescherming van klapperaanplantingen in de residentie Semarang (van 20 Januari 1906, Javasche Courant 1906 No. 8).
-

HOOFDSTUK V.

Begraafplaatsen.**§ 1. Europeesche begraafplaatsen.**

In verslagjaar werd het onderhoud der Europeesche begraafplaats te Kobong krachtig ter hand genomen. Van die graven waarvan de onderhoudsplichtigen niet bekend zijn en die in bouwvalligen toestand verkeerden, werd in de dagbladen een lijst gepubliceerd met de mededeeling, dat de graven, welke zes maanden na bedoelde mededeeling nog niet zijn verbeterd, opgeruimd zullen worden. Hiermede werd reeds eenig resultaat bereikt. Verder werden meerdere onderhoudplichtigen gewezen op den minder netten toestand hunner graven.

In verslagjaar werden 58 nissen langs den Oostelijken ringmuur bijgebouwd en werd aan den Noordelijken ingang een loods tot kantoortje voor den Opzichter verbouwd.

§ 2. Chineesche begraafplaatsen.

Gedurende 1924 werd van het terrein der Chineesche begraafplaatsen ten behoeve van 753 graven een oppervlak van 16.487 M² geoccupeerd. Hiervan behoorde 3.198 M² tot de gesloten begraafplaatsen.

Ten behoeve van 129 armoedig overleden personen werden op de begraafplaats te Tergoewo gronden kosteloos afgestaan.

De ontvangen retributie bedroeg in verslagjaar f 9.512,15.

Voor een grooter aantal graven is minder retributie ontvangen dan het vorige jaar, omdat grond kosteloos werd afgestaan voor het groote aantal uit het Heuvelterrein naar de openbare begraafplaats verplaatste graven.

Aan salaris voor het personeel werd in 1924 f 3.942,— betaald.

§ 3. Inlandsche begraafplaatsen.

De Inlandsche begraafplaats aan de Kalilama werd regelmatig onderhouden, terwijl ook dagelijks toezicht werd uitgeoefend op het begraven.

Teneinde steeds over voldoende ruimte te kunnen beschikken, werd in verslagjaar weer 1.200 M² met zeezand 0,50 M opgehoogd.

HOOFDSTUK VI.

Woningdienst.

I. ORGANISATIE.

A. Algemeen.

In de organisatie van den Woningdienst kwam geen wijziging.

*B. Personeel.***Algemeene leiding.**

Met ingang van 1 Februari 1924 werd de heer J. J. G. E. Rückert, wederom belast met de leiding van den Woningdienst.

II. VERRICHTE WERKZAAMHEDEN.

1. Algemeene leiding.*Onteigeningen.*

In verslagjaar werden de Raadsbesluiten ddo. 4 Juni 1923 No. 14/R en 24 Augustus 1923 No. 31/R, waarbij de Inlandsche bezitsrechten op twee stukken Gouvernementsgrond in het belang van de Volkshuisvesting door de Gemeente werden onteigend, door Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal goedgekeurd.

Aangezien de betrokkenen ook toen nog niet genegen waren bij minnelijke schikking van hun rechten afstand te doen, werden deze zaken voor den Landraad gebracht, terwijl de, ingevolge artikel 72 van de onteigeningsordonnantie door den Resident bepaalde zekerheidsstelling gedeponoord werd, zoodat de bezitsrechten te niet gingen, waarna de Gemeente de grond in eigendom aan de Regeering aanvroeg.

In het eerste geval had de Gemeente f 0,13 per M^2 geboden, terwijl de eigenaar f 5,— per M^2 vroeg. De Landraad stelde den prijs vast op f 0,14 per M^2 benevens een kleine schadeloosstelling voor enkele op het terrein staande boomen.

In het tweede geval bood de Gemeente f 0,11 per M^2 met welke prijs de desa (het betrof communale bezitsrechten) accoord ging doch in de desavergadering, waar deze zaak werd behandeld kon men niet tot overeenstemming komen over de ver-

deeling van het geld tusschen de desa en de gogols. De Landraad stelde in 1925 de prijs vast op f 0,11.

De verklaring van Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal, dat het algemeen belang ten behoeve van den aanleg van het afwateringskanaal de onteigening vorderde van een eigendoms-perceel aan den weg Karangtoeri, werd in verslagjaar ontvangen. Door de Regeering werd op grond van artikel 7 van de onteigeningsordonnantie een commissie benoemd ten einde de bezwaren van de bevolking te hooren. Deze commissie bracht einde Juli verslag uit van haar bevindingen. De z. g. eindaanwijzing, welke door Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal, ingevolge art. 11 van de onteigeningsordonnantie binnen 12 maanden nadat de commissie haar arbeid volbracht heeft, moet geschieden, werd in verslagjaar niet meer ontvangen.

De nog bij den Woningdienst in voorbereiding zijnde onteigening van een deel van het land Pekoenden wacht nog op het gereedkomen van kaarten, waarvoor uitvoerige opnamen plaats vonden.

Verordeningen.

Het opmaken van een ontwerpverordening tot uitgifte van grond in altijddurend recht van opstal, waarvan de behandeling aanvankelijk werd gestaakt op grond van de tegen een voorlopig ontwerp door enkele hypotheekbanken ingebrachte bezwaren, werd aan het einde van het verslagjaar wederom ter hand genomen, nadat de waarschijnlijkheid gebleken was, om aan bedoelde bezwaren tegemoet te kunnen komen.

De aanvankelijk ult. 1923 ingediende ontwerp-verordening tot wijziging van het Reglement op het bouwen en sloopen, welke beoogde het wegnemen van enkele storende redactie-fouten, werd in verslagjaar door den nieuw opgetreden Directeur teruggenomen en in overleg met den Stedebouwkundigen Adviseur zoodanig aangevuld dat aan de meest storende gebreken op technisch gebied zooveel mogelijk zou worden tegemoet gekomen.

Bij de behandeling in de Commissie voor de Volkshuisvesting van het dienovereenkomstig gewijzigde concept, aangevende

welke wijzigingen in de bestaande verordening aangebracht zouden moeten worden, werd besloten voor te stellen de verordening in zijn geheel opnieuw af te kondigen, waarbij de wijzigingen zouden worden opgenomen.

In verslagjaar kwam deze omwerking, waarbij wederom op ruime schaal overleg werd gepleegd met de Stedebouw- en Rechtskundige Adviseurs der Gemeente, nog niet gereed.

*Toezicht op de particuliere Bouwvereenigingen, werkende met
financieelen steun van de Gemeente.*

De eenige hieronder vallende vereeniging, t. w. de Woningvereeniging Semarang, voltooide in verslagjaar 3 woningen, terwijl aan den bouw van 20 woningen begonnen werd. De bouw van 32 woningen werd financieel mogelijk gemaakt, doordat de Gemeenteraad goedkeurde dat de Vereeniging haar woningbezit bezwaarde met een eerste hypotheek van f 117.000,—.

Bedoelde 20 woningen kwamen in verslagjaar niet meer gereed.

Het aantal woningen van genoemde vereeniging bedroeg ultimo 1924, 66.

2. Technisch Bureau tevens Afd. Grondbedrijf.

a. Vermeerdering en vermindering van het Gemeentelijk grondbezit.

Gedurende 1924 werd gekocht van het Gouvern.	461.739 M ² .
„ particulieren	55.454 M ² .
Totaal	517.193 M ² .
Gedurende 1924 werd verkocht aan het Gouvern.	25.814 M ² .
„ particulieren	6.628 M ² .
Totaal	32.442 M ² .

In eigendom werden aan het Gouvernement aangevraagd 18 perceelen met een oppervlakte van 75.801 M².

In verslagjaar werden in verband met het voorkeurrecht behandeld 4 eigendomsaanvragen van Gouvernementsgrond door particulieren. Op een van die perceelen, met een oppervlakte van

200 M², werd prijsgesteld. Aan aanvrager moest voor vergoeding van gemaakte kosten een bedrag van f 532,— worden gerestitueerd, terwijl voor den aankoop van den grond aan het Gouvernement nog f 1,— betaald zal moeten worden.

Op 3 perceelen, met een oppervlakte van 1.834 M², werd geen prijs gesteld, behoudens enkele strooken grond benodigd voor toekomstige wegverbreding, welke strooken aan het Gouvernement in beheer zijn aangevraagd.

Voor het grondbezit van de Gemeente wordt verder verwezen naar bijgaande staat A.

b. Mutaties in de exploitatie van de gronden.

1e. Uitgifte in erfpacht.

Uitgegeven ult. 1923	401 perceelen à 933.311 M ² tegen f	88.272,95
Vervallen in 1924	17 perceelen à 39.635 M ² tegen „	2.180,—
Rest	384 perceelen à 893.676 M ² tegen f	86.092,95
Uitgegeven in 1924	38 „ „ 59.270 „ „ „	4.556,—
Totaal ultimo 1924	422 perceelen à 952.946 M ² tegen f	90.648,95

2e. Uitgifte in huur.

a. Op z. g. voorloopig erfpachtscontract.

Uitgegeven ult. 1923	24 perceelen à 33.008 M ² tegen f	2.696,—
Vervallen in 1924	5 perceelen à 6.844 M ² tegen „	276,—
Rest	19 perceelen à 26.164 M ² tegen f	2.420,—
Hiervan ingeschreven	12 „ „ 18.636 „ „ „	1.705,—
Rest	7 perceelen à 7.528 M ² tegen f	715,—
Uitgegeven in 1924	12 „ „ 16.302 „ „ „	2.499,90
Totaal ultimo 1924	19 perceelen à 23.830 M ² tegen f	3.214,90
Perceelen van de vroegere Bouwver- eeniging de Goede Woning	13 „ „ 24.818 „ „ „	2.500,—
Totaal Eur. bebouwing	32 perceelen à 48.648 M ² tegen f	5.714,90

STAAT A.

Overzicht Gemeentegronden.

GRONDEN BEHOORENDE

Ligging der gronden	Groep	In eigen- dom ver- kregen tot ultimo 1923	Afgegaan tot ultimo 1923	Gem. eigendom ultimo 1923	Bijgeko- men in 1924	Totaal
Heuvelterrein . . .	I	3.130.148	111.125	3.019.023	2.741	3.021.764
Sompok	II	347.884	—.	347.884	8.632	356.516
Lamperzuid	III	1.921	—.	1.921	—.	1.921
Oost-Semarang . . .	IV	231.852	—.	231.852	448.829	680.681
Djangli	V	370.613	31.633	338.980	54.725	393.705
Baroesari	IV	35.000	—.	35.000	—.	35.000
Djomblang Koelon.		3.832	—.	3.832	1.005	4.837
Gajamsari		16.385	—.	16.385	—.	16.385
Kebonsari		182	—.	182	—.	182
Manishardjo		954	—.	954	—.	954
Mlatihardjo		15.503	—.	15.503	71	15.574
Pandeanlamper . . .		111.807	1.844	109.963	—.	109.963
Pedalangan		222	222	—.	—.	—.
Pedoeroengan		7.444	—.	7.444	—.	7.444
Peterongan		—.	—.	—.	303	303
Randoesari.		3.996	—.	3.996	—.	3.996
Redjosari (Petellan).		11.895	—.	11.895	—.	11.895
Redjosari (Darat) .		—.	—.	—.	343	343
Sendanggoewo . . .		10.960	—.	10.960	517	11.477
		4.300.598	144.824	4.155.774	517.166	4.672.940

GRONDEN NIET BEHOORENDE

Bandarhardjo . . .	91	91	91
Bodjong	16.171	16.171	16.171
Boeloelor	153	153	153
Djomblangkoelon .	491	491	491
Kaliwiroe	32.076	32.076	32.076
Kaoeman	110	110	110
Karanganjar Goenoeng	1.452	1.452	1.452
Karangsari.	1.475	1.475	1.475
Karangtengah. . . .	13.025	13.025	13.025
Manishardjo	827	827	827
Pandeanlamper . . .	1.224	1.224	1.224
Pedalangan	569	569	569
Pekoenden.	29.419	29.419	29.419
Pendrikan Kidoel .	3.730	3.730	3.730
Peterongan	4.397	4.397	4.398
Pringgading	—.	—.	26
Tandang	520	520	520
Widohardja	295	295	295
	106.025	106.025	106.052

TOT HET GRONDBEDRIJF.

Afgegaan in 1924	Eigendom ult. 1924	Gronden ter beschikking nog geen eigendom	Totaal gron- den waar- over beschikt kan worden
29.743	2.992.021	5.814	2.997.835
2.516	354.000	90.186	444.186
—	1.921	—	1.921
11	680.670	128.878	809.548
—	393.705	122.011	515.716
—	35.000	—	35.000
—	4.837	—	4.837
—	16.385	—	16.385
—	182	—	182
—	954	—	954
—	15.574	75.941	91.515
—	109.963	244.995	354.958
—	—	—	—
—	7.444	—	7.444
—	303	—	303
—	3.996	—	3.995
172	11.723	—	11.723
—	343	—	343
—	11.477	—	11.477
32.442	4.640.498	677.825	5.308.323

TOT HET GRONDBEDRIJF.

91				1) Gekocht van Leddy wegverbreeding Hal- maheiraweg.
16.171				
153				
491				2) Idem Joe Tjoe Tee wegverbreeding Be- teng Tjap Kau King.
32.076				
110				3) Ingebruik bij Reini- gingsdienst.
1.452				
1.475				
13.025				
827				
1.224	3) 30.875			
569				
29.419				
3.730				
4.398				
26				
520				
295				
106.052	30.875			

b. Kampongbebouwing.

In totaal is voor kampong-bebouwing 417.397. M² grond uitgegeven, welke f 26.548,38 opbrengt. Van deze grond is 317.799. M² opbrengende f 25.423,92, in gebruik bij het Woningbedrijf; de resteerende 99.598 M² opbrengende f 1.124,46, is door de huurders zelf bebouwd.

c Verhuurd met bebouwing.

Aangezien de Gemeente somtijds gronden aankoopt, waarop een bebouwing voorkomt en bij verhuring moeilijk is uit te maken, welk deel van de huuropbrengst grondhuur is, is deze soort huur afzonderlijk gehouden. Ultimo 1924 was verhuurd 20.408. M² opbrengende f 8.984,60.

d. Diverse huren.

Hier zijn ondergebracht de verhuringen, die niet onder *a*, *b* of *c* te brengen zijn o. a. afgekochte sawahgronden, die nog weer als sawah verhuurd zijn en enkele gronden, die door de huurders bebouwd zijn, zonder dat men kan spreken van Europeesche of Inlandsche bebouwing.

In totaal brachten deze verhuringen van 324.654 M² in 1924 f 1.273,— op.

In totaal was dus in 1924 in exploitatie:

Erpacht	952.946 M ² à f	90.648,95
In huur voor Europeesche bebouwing.	48.648 " " "	5.714,90
" " " Inlandsche " .	417.397 " " "	26.548,38
" " met bebouwing . . .	20.408 " " "	8.984,60
Diverse huren	324.654 " " "	1.273,—
	1.764.053 M ² à f	133.169,83

Voor de verdeeling van de gronden over de verschillende wijken en kampons wordt verwezen naar bijgaande staat B.

STAAT B.

**Overzicht van de uitgegeven en nog uit
te geven gronden.**

UITGIFTE GRONDEN BEHOORENDE TOT HET GRONDBEDRIJF.

LIGGING DER GRONDEN	Ter be- schik- king op ultimo 1924	Niet voor uitgifte vatbaar	Voor uitgifte vatbaar	In erfpacht		Europeesche bebouwing			
				M ² .	Canon			M ² .	Canon
Heuvelterrein .	I 2997835	1507220	1490615	336	776704	74.379	05	19	32768 f 3.807 —
Sompok . . .	II 444186	88372	355814	29	34387	3.459	10	11	14940 „ 1.807 90
Lamperzuid . .	III 1921	—	1921	—	—	—	—	—	—
Oost-Semarang.	IV 809548	161910	647638	8	8075	1.364	—	1	60 „ 12 —
Djangli. . . .	V 515716	113143	402573	21	79758	4.909	80	—	—
Baroesari . . .	35000	9647	25353	8	25353	4.618	88	—	—
Djombl. Koel. .	4837	3054	1783	1	778	80	—	—	—
Gajamsari. . .	16385	1758	14627	—	—	—	—	1	880 „ 88 —
Kebonsari. . .	182	—	182	—	—	—	—	—	—
Manishardjo . .	954	—	954	—	—	—	—	—	—
Mlatihardjo . .	91515	9151	82364	—	—	—	—	—	—
Pandeanlamper.	VI 354958	35495	319463	14	19125	888	12	—	—
Pedoeroengan .	7444	—	7444	1	2628	80	—	—	—
Peterongan . .	3303	—	303	—	—	—	—	—	—
Randoesari . .	3996	488	3508	1	789	80	—	—	—
Redjosari (Pet.)	11723	1004	10719	2	3403	600	—	—	—
„ (Darat)	343	—	343	—	—	—	—	—	—
Sendanggoewo .	11477	1147	10330	1	1946	195	—	—	—
	5308323	1932389	3375934	422	952946	90.648	95	32	48648 f 5.714 90

IN H U U R						Totaal uitgegeven M ² .	Rest. uit te geven			
Kampongbebouwing			In huur met bebouwing					Diverse huren		
M ² .	Huuropbr.		M ² .	Huuropbr.				M ² .	Huuropbr.	
172167	f	6.928 14	2890	f	1.980 —	60	f	3 —	984589	506026
95534	„	7.642 72	611	„	48 —				145472	210342
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1921
149134	„	11.930 72	2224	„	2.040 —	105000	„	300 —	264493	383145
			12529	„	3.476 60	5044	„	246 —	97331	305242
									25353	—
			1005	„	300 —				1783	—
									880	13747
			182	„	180 —				182	—
									—	954
										82364
						213184	„	628 —	232309	87154
						1366	„	96 —	3994	3450
			303	„	540 —				303	—
562	„	40 80	147	„	300 —				1498	2010
									3403	7316
									—	343
			517	„	120 —				2463	7867
417397	f	26.548 33	20408	f	8.984 60	324654	f	1.273 —	1764053	1611881

c. *Heuvelterrein (I).*

De weg Goenoengsawo kwam in verslagjaar gereed, benevens een zijwegje van de v. d. Hoopweg.

Nadat de laatste Chineesche graven in het tracé van den Sirandaweg verwijderd waren werd begonnen met den aanleg van het ontbrekende deel van den Sirandaweg vanaf den Woengkalweg tot aan de driesprong Genoek — Oei Tionghamweg — Gergadji.

De weg kwam in verslagjaar niet meer gereed.

In verband met den bouw en de opening van de van Deventerschool werden de toegangswegen van die school, het door die wegen ingesloten plantsoentje en een deel van de wegen aan de zijkanen van het schoolterrein aangelegd.

De met de Kartinivereeniging overeengekomen grondruil van een aan die Vereeniging toebehoorend stuk grond aan den Karrenweg, welke grond de Gemeente noodig heeft voor den aanleg van het afwateringskanaal, met een aan de Gemeente toebehoorend stuk grond in het Heuvelterrein, waarop de van Deventerschool gebouwd werd, kon nog niet plaats hebben aangezien nog gewacht werd op de benoodigde meetbrieven.

De pasar Kagok gelegen nabij de grens van het Gemeentelijke Heuvelterrein werd in den loop van verslagjaar in gebruik genomen.

Aan de Semarangsche Schoolvereeniging werd een stuk grond, groot 3.929 M², gelegen aan den Parallelweg in eigendom afgestaan ten behoeve van den bouw van een Lagere school. Met groote voortvarendheid werd deze bouw ter hand genomen, zoodat de school reeds op 1 Juli in gebruik genomen kon worden. De school had direct een zeer groote toeloop, waaruit bleek, dat in een bestaande behoefte voorzien werd.

In den loop van het verslagjaar werden de gebouwen en woningen van het Proefstation door haar employe's ontruimd. Vermoedelijk zullen de gebouwen aan het Gouvernement verkocht worden, die er een politiekazerne van denkt te maken. De Gemeenteraad besloot ddo. 19 December 1924 om ingeval deze koop doorgaat de grond voor f 2,— per M². aan het Gouverne-

ment te verkoopen. De woningen behorende bij het proefstation werden alle aan particulieren verhuurd.

De animo om in het Heuvelterrein te bouwen was in 1924 gering. De 5 ult. 1923 in aanbouw zijnde woningen kwamen in den loop van verslagjaar gereed. In 1924 werden gebouwd 4 woningen benevens 1 toko met bijbehorende woning, terwijl er op ultimo 1924 2 huizen in aanbouw waren.

d. Sompok (II).

Aan den Koendjaranweg werden eenige huizen gebouwd, terwijl de Woningvereniging Semarang een aanvang maakt met den bouw van een 10-tal woningen, en de B. O. W. eenige huizen plaatste aan den weg Sompok dicht bij Mritjan. De Lamper-sariweg en de Koendjaranweg werden in Oostelijke richting verder doorgetrokken.

e. Oost-Semarang (IV).

De Gemeentelijke kampongbouw werd ook in dit jaar in dit deel krachtig voortgezet. Langs Sidodadiweg Oost zijn tot nu toe 7 perceelen uitgegeven. Ultimo 1924 waren nog 2 perceelen beschikbaar voor uitgifte in erfpacht. In verslagjaar werden hier 5 woningen gebouwd. Met den dienst der B. O. W. werden onderhandelingen gevoerd over den aanleg van een weg langs den dijk van het Ooster-Bandjirkanaal met een aansluiting van dien weg aan Pandeanlamper. Deze onderhandelingen waren ultimo verslagjaar nog niet afgelopen.

f. Djanglicomplex (V).

Aan het begin van den weg Djangli werden eenige strooken grond verkregen, zoodat de brug en het eerste deel van den weg verbreed konden worden.

De Kampementsweg werd door de Gemeente doorgetrokken tot aan den weg Djangli, zoodat een doorgaande verbinding tot stand kwam.

Aan de Oostzijde van den weg Djangli kreeg de Gemeente een groot terrein ($\pm 53.600 \text{ M}^2$) in bezit; dit terrein werd we-

gens het niet voldoen van daarop rustende belastingen in het openbaar verkocht en door de Gemeente gekocht voor een bedrag van $\pm f$ 2.580,—.

De besprekingen met de Militaire overheid over het verplaatsen van het schietterrein van Boegangan naar een terrein op Djatingaleh werden in verslagjaar zoo goed als beëindigd. Overeengekomen werd dat de Gemeente de bezitsrechten op het nieuwe terrein afkopen en nieuwe schietbanen aldaar aanleggen zal. De Gemeente zal daarna het oude terrein in eigendom verkrijgen.

g. Verspreide gronden.

De overdracht van den grond voor de verkeersverbetering Benteng-Tjapkauking kwam in verslagjaar tot stand.

Verder werden hier en daar in de stad perceeltjes verkocht, welke voor latere wegverbredingen en uitbreiding-pasar noodig zullen zijn.

h. Verdere werkzaamheden.

Met de triangulatie van het Noord Oostelijk deel van Semarang werd niet doorgegaan, daar deze ver genoeg bij de detailmetingen vooruit was.

Doorgegaan werd met de detailmetingen in het Zuidelijk en Noord Oostelijk deel van de Gemeente. Van deze detailmetingen worden kaarten gemaakt van 1 K.M². in bladen van 1 $\times$ 1 schaal 1 op 100. De kaarten worden niet een voor een geheel afgemaakt, doch al naar gelang complexen, die een geografische eenheid vormen, opgemeten. Naar schatting waren uiltimo 1924 ongeveer 32 van de $\pm$ 100 te maken bladen gereed.

Opgemaakt, ingediend en goedgekeurd werd een plan tot wijziging van het uitbreidingsplan van Zuid-Westelijk Sompok.

Opgemaakt werd een plan tot wijziging van het bebouwingsplan voor het Paradeplein en een bebouwingsplan voor het terrein, waarop thans nog het station Djoernatan en het daarbij behorende emplacement der S. J. S. Mij. voorkomt, benevens een ontwerp voor het knooppunt van de wegen Dargo en Karrenweg.

In verband met de wijziging van de afwateringsplannen van de particuliere landen Batan, Pekoenden en Peterongan was het noodzakelijk het uitbreidingsplan voor die landerijen te wijzigen. Aan deze wijziging, die wellicht een geheele herziening van die plannen met zich zal brengen, werd in verslagjaar nog niet begonnen.

In verslagjaar werden de vroeger reeds aangevangen, daarna tijdelijk gestaakte, opmetingen van Inlandsche erven om te komen tot een Inlandsch Kadaster, opnieuw ter hand genomen.

Doorgegaan werd met het afkopen en op kosten van de Gemeente verplaatsen van Chineesche graven.

Afgekocht werden:

Voor den aanleg van den Sirandaweg	27	graven
Op diverse plaatsen in het Heuvelterrein	167	„
„ Sompok	9	„
„ Djatingaleh	4	„
	207	graven

De kosten voor den afkoop en de overbrenging van deze graven bedroegen f 29.985,— of gemiddeld $\pm$ f 142,— per graf.

3. Bouw- en Woningtoezicht.

a. *Bouwtoezicht.*

Het aantal op ultimo December 1923 onafgedane bouwaanvragen bedroeg 180

Het aantal in 1924 ingekomen verzoeken om bouwvergunning bedroeg 3302 3482

Het aantal verleende bouwvergunningen bedroeg. 2928

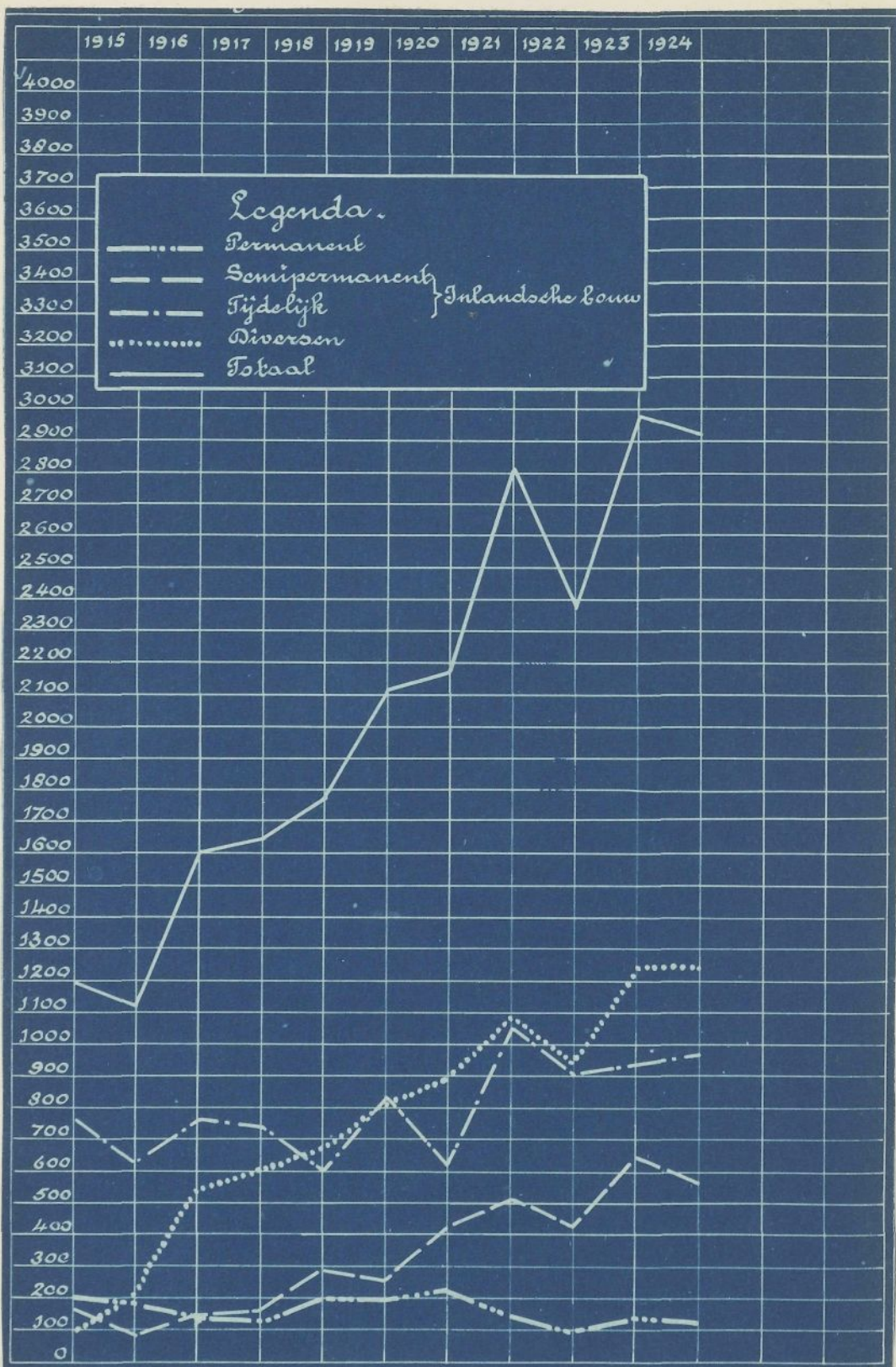
Het aantal weigeringen bedroeg. 258

Het aantal aanvragen dat wederom werd ingetrokken of waarvoor geen vergunning noodig was bedroeg 193

Totaal behandeld. 3379

Het aantal nog in behandeling zijnde bouwaanvragen op ultimo December 1924 bedroeg dus 103

Naaststaande grafische voorstelling geeft aan het aantal verleende bouwvergunningen sedert 1915.

Onderstaande staat geeft het aantal woningen aan waarvoor in 1924 vergunning is verleend.

Bouwen			Herbouwen			Verbouwen			Sloopen		
Permanent	Semi-permanent	Tijdelijk	Permanent	Semi-permanent	Tijdelijk	Permanent	Semi-permanent	Tijdelijk	Permanent	Semi-permanent	Tijdelijk
63	161	247	14	141	216	55	268	514	1	18	69

Het aantal dier bouwwerken is grooter dan het aantal verleende bouwvergunningen, omdat sommige vergunningen betrekking hebben op meer dan een woning.

De vermeerdering of vermindering van het aantal woningen blijkt uit onderstaanden staat.

Aard de woningen	Nieuwbouw	Slooping	Vermeerdering	Verminderig
Permanent.	63	1	62	—
Semi-permanent. . . .	161	18	143	—
Tijdelijk.	247	69	178	—
Totaal. . .	471	88	383	—

In de bovenstaande 2 staten zijn de woningen door de Gemeente zelf gebouwd niet mede geteld, aangezien voor deze woningen geen bouwvergunning wordt verleend. Voor het aantal zie men hierna het verslag van het Woningbedrijf.

Onderstaande staat geeft het aantal diverse bouwwerken aan — andere dan woningen — waarvoor bouwvergunning werd verleend.

STAAT aangevende het aantal diverse bouwwerken (andere dan woningen) gebouwd, verbouwd of herbouwd.

Onderscheiding naar den aard van het werk			Nieuwbouw . . . Uitbreiding of verandering .	
Dienstgebouwen garages, wagenkamers, stallen voor 1 paard of koe, kippenhokken, eenden- en ganzenhok- ken en volières	Permanent	49	26	49
	Semi-permanent	84	27	84
	Tijdelijk	258	83	258
Goedangs, loodsen, schuren, kantoorgebouwen, winkels, wa- terreservoirs, werkplaatsen, kios- ken, transformatorenstations, (wachtkokalen) kabelkasten, broodbakkerijen, machineka- mers, scholen, Bioscopegebou- wen, clubgebouwen, restauran- ten, hotels	Permanent	24	8	24
	Semi-permanent	3	4	3
	Tijdelijk	41	14	41
Stallen (voor verhuurderij of melkerij) melkkamers, flesschenwaschplaatsen, karbouwen- en varkens- kralen, geitenstallen	Permanent	7	—	7
	Semi-permanent	49	5	49
	Tijdelijk	28	2	28
Empers, afdaken, luifels, pendoppo's, overloopen, gangen, overkappingen, bidtenten, tuinhuisjes, galerijen en wakershuis- jes (gardoes)	Permanent	6	—	6
	Semi-permanent	35	4	35
	Tijdelijk	181	18	181
Waroengs	Permanent	—	—	—
	Semi-permanent	—	—	—
	Tijdelijk	26	4	26
Kerken en bedehuizen (langgars)	Permanent	—	—	—
	Semi-permanent	—	1	—
	Tijdelijk	8	5	8
Diversen (afvoergoten, afrastringen, septic tanks, zinkputten, privaten enz.)	Permanent	104	23	104
	Semi-permanent	3	—	3
	Tijdelijk	157	26	157

Bij 156 bouwvergunningen werd de voorwaarde opgenomen, dat bij wederopbouw de gebouwen moeten worden teruggebracht achter de rooilijn, terwijl bij 141 vergunningen de bouwers verplicht werden zoodanig te bouwen, dat meer tusschenruimte tusschen de gebouwen zou ontstaan.

Gedurende 1924 werden 113 processen-verbaal opgemaakt.

104 wegens overtreding van het Rooireglement

8 " " " de Netheidsverordening

1 " " " " Pestbestrijdingsordonnantie.

Gedurende verslagjaar werden 1040 personen aangeschreven verschillende verbeteringen aan te brengen (sloopen van bouwvallige bouwwerken, dempen van poelen en plassen, aanbrengen of verbeteren van goten en putten).

Van het vorige jaar was er nog een restant van 469 aanschrijvingen, waaraan nog niet of niet geheel voldaan was.

Gedurende verslagjaar werd aan 1016 aanschrijvingen voldaan, zoodat er ultimo December 1924 nog een restant van 493 aanschrijvingen was, waaraan nog geheel of gedeeltelijk voldaan moest worden.

b. Rooilijnen en Karteeringswerk.

Het in het vorige jaar niet meer gereed gekomen ontwerp tot wijziging van de rooilijnen langs Randoesari werd in verslagjaar ingediend en door den Raad goedgekeurd.

In verband met het ontwerp tot wijziging van de bebouwing op het kruispunt Dargo—Karrenweg werden de rooilijnen langs het Noordelijk deel van den Karrenweg en langs den weg Dargo herzien. Deze ontwerpen werden in verslagjaar ingediend en door den Raad goedgekeurd. Doorgestaan werd met het uitzetten van rooilijnen.

Een aantal bladen van de bij de afdeeling berustende kaart 1 op 10000, welke bladen door het dagelijksch gebruik geheel versleten waren, werden vernieuwd. Bij deze gelegenheid werden tevens de rooilijnen nog eens getoetst aan den toestand ter plaatse; deze herziening kwam in verslagjaar nog bij geen enkel blad gereed.

c. *Woningverbetering in verband met Pestbestrijding.*

Het werk beperkte zich evenals vorige jaren tot het controleeren van de nog pestgevaarlijk verklaarde gebouwen.

De afdeling Bouw- en Woningtoezicht draagt echter zorg dat bij alle nieuw- en verbouw de pestbestrijdingseischen worden opgevolgd.

Uitgereikt werden 5 besluiten tot intrekking van de pestgevaarlijkverklaring; 1 gebouw werd nl. verbeterd de 4 andere gesloopt. Op de plaats van de 4 gesloopte gebouwen werd 1 goedang gebouwd.

In het geheel zijn thans 398 gebouwen verbeterd en 210 gesloopt.

De besluiten van de 6 nog resteerende gebouwen werden aan het einde van het verslagjaar gedeponceerd, omdat de verbetering van die gebouwen niet meer urgent wordt geacht.

In de maand December was er een plotselinge vermeerdering van het aantal pestgevallen (8 van het totaal van 15 voor het geheele jaar) welke alle in de kampongs Pandansari en Boeloe Magersari respectievelijk in de wijken A en E voorkwamen.

In overleg met den Inspecteur van den Burgerlijken Geneeskundigen Dienst werd besloten deze kampongs geheel pestgevaarlijk te verklaren, waarna een groote schoonmaak, gepaard met de noodige verbeteringen, gelast zou kunnen worden. Ultimo verslagjaar had dit echter nog niet plaats gevonden.

Gedurende 1924 werden 15 pestgevallen genoteerd. Hiervan kwamen er in wijk A. 5, C. 2, D. 4, E. 3, en H. 1 voor. Verdeeld over de landaarden kwamen 14 gevallen bij Inlanders en 1 bij een Chinees voor.

d. *Woningstatistiek.*

Door het verminderen der werkzaamheden bij de Huurcommissie kon weer personeel beschikbaar gesteld worden voor het verwerken van de reeds sedert 1922 verzamelde gegevens. In verslagjaar kwam gereed een telling van de huizen volgens de huurwaarde, terwijl in Maart 1925 tevens de leegstaande wo-

ningen geteld werden. Onderstaand staatje geeft hiervan het resultaat aan.

Huurwaarde	Aantal	Aantal leegstaan.
0 — 5	13427	16
5 — 10	9618	38
10 — 20	4935	59
20 — 30	1863	34
30 — 40	956	20
40 — 50	581	16
50 — 60	366	20
60 — 75	349	20
75 — 90	324	7
90 — 105	243	19
105 — 125	204	15
125 — 150	169	13
150 — 200	221	26
200 — en hoger	219	11
Totaal.	33475	314 of = 1%

Verder werd nagegaan het aantal Inlandsche woningen, dat bewoond wordt door den eigenaar en dat gehuurd wordt.

Hieronder is opgegeven het resultaat gesplitst volgens de de wijken A t/m E (binnenstad) en F t/m I (buitenwijken).

Wijk	Aantal Inl. woningen	Bewoond door eigenaar	Gehuurd van						Totaal gehuurd	in %
			Eur.	Chin.	Vr. Oost.	Inl.	Proefsta- tion	Gemeen- te		
A t/m E	16599	9797	22	457	453	5102	—	770	6804	41%
F t/m I	8640	7960	—	12	2	230	41	395	680	8%

Opvallend is het geringe aantal huurwoningen in de buiten-

k. Overzicht nieuwbouw.

Gebouwd in 1924	0	I	II	III	IV	V	VII.	VI E.	Totaal
Lempongsari	1	36	18					3	58
Oost-Semarang			130	82	3	6	30	9	260
Totaal	1	36	148	82	3	6	30	12	318

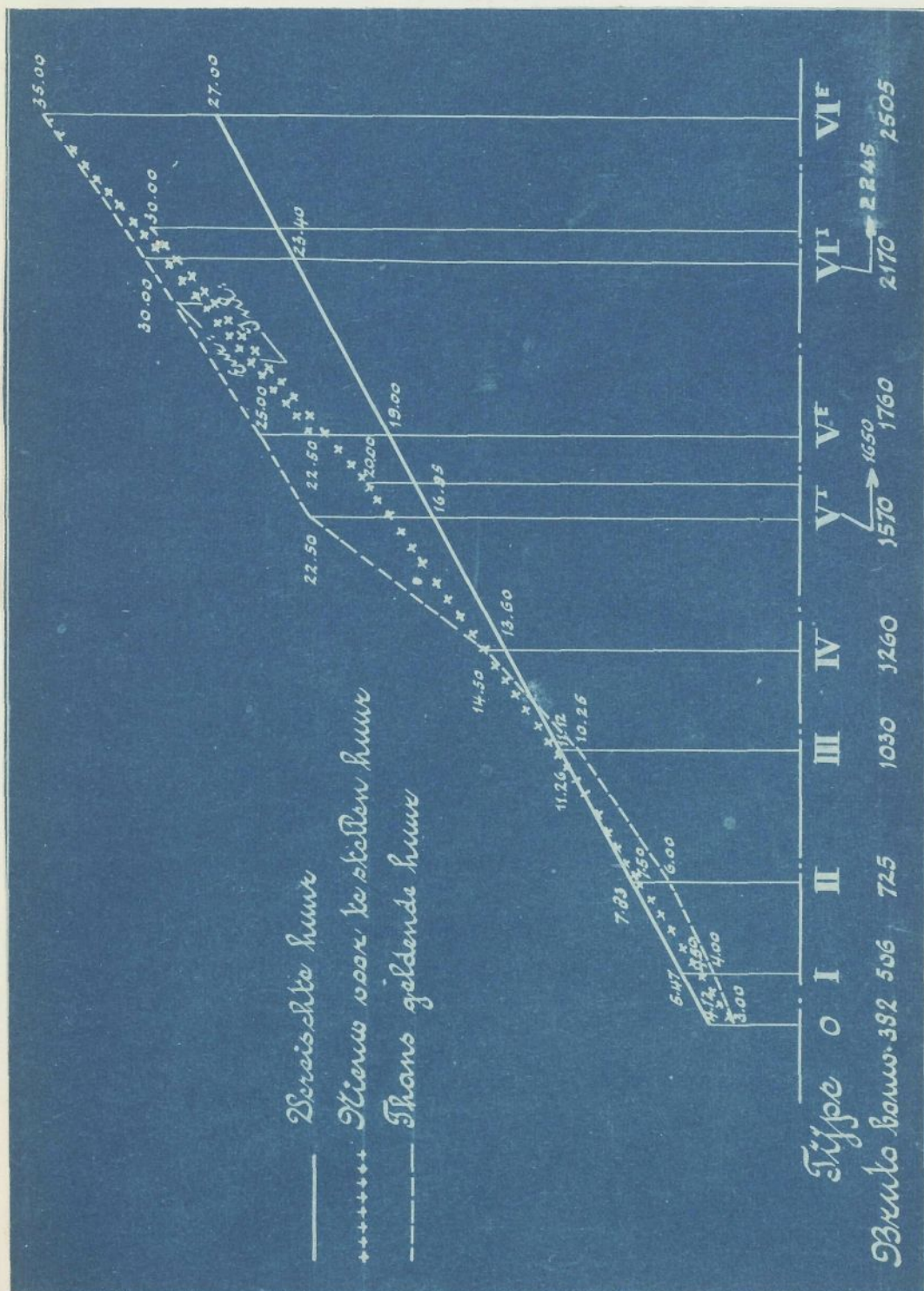
In verslagjaar werd voor den bouw van deze woningen uitgegeven f 255.901,09.

Aan het einde van het verslagjaar werd in Oost-Semarang begonnen aan een nieuw complex van 102 woningen waarvoor nog f 2.823,15 werd uitgegeven.

1. Resultaat exploitatie.

Aangezien gemerkt werd, dat wanneer op denzelfden voet voortgegaan zou worden met bouwen en verhuren der woningen het bedrijf in afzienbaren tijd verlies zou gaan opleveren, werd in verslagjaar aan de hand van de toen geldende bouwsommen berekend hoe de huren zouden moeten zijn, opdat verlies in de toekomst voorkomen zou kunnen worden.

Onderstaande grafiek geeft de resultaten daarvan aan. In tegenstelling van vroeger worden nog slechts de kleinste typen beneden kostprijs verhuurd. Het daardoor te lijden verlies wordt ook thans nog vergoed door het boven kostprijs verhuren van de grootere typen. Waar in de toekomst het aantal te bouwen kleinere typen verre overwegend zal zijn, dient het verlies op die woningen te worden beperkt. De woningen waarbij de huurprijs de eigen kosten dekt, zijn nu die, waarin de geschoolde werkman woont; vroeger werden deze lager, dus met verlies verhuurd. Vermeend wordt, dat de geschoolde werkman zijn eigen woning geheel moet kunnen betalen en geen ondersteuning behoort te genieten.

Onderstaande staat geeft een overzicht van het aantal door de Gemeente gebouwde

	A				B				D				O				I				II				II warong			
	In aanbouw	Gereed	In huur	In huurkoop	In aanbouw	Gereed	In huur	In huurkoop	In aanbouw	Gereed	In huur	In huurkoop	In aanbouw	Gereed	In huur	In huurkoop	In aanbouw	Gereed	In huur	In huurkoop	In aanbouw	Gereed	In huur	In huurkoop	In aanbouw	Gereed	In huur	In huurkoop
Kagok																												
semi-permanent . .																												
Ngaglik																												
semi-permanent . .						7	1	6																				
Kintelan																												
semi-permanent . .	10	7	3		25	14	11		27	7	20										12	12						
Lempongsari																												
semi-permanent . .																					61	61						
permanent																					26	26						
type K.													1	1			36	36			18	16	2					
Sompok																												
semi-permanent . .					15	15		18	18												183	182						
permanent																					12	12						
type K.																												
Oost-Semarang																												
semi-permanent . .																					40	40						
permanent																					19	18	1					
type K.																					142	122			6	6		
	10	7	3		47	30	17		45	25	20		1	1			36	36			512	529	3		6	6		

woningen met bijvoeging of de woningen verhuurd zijn of in huurkoop zijn uitgegeven.

III				III warong				IV				V				VI Inl.			VI Eur.			Voorm. toko's			Totaal				
In aanbouw	Gereed	In huur	In huurkoop	In aanbouw	Gereed	In huur	In huurkoop	In aanbouw	Gereed	In huur	In huurkoop	In aanbouw	Gereed	In huur	In huurkoop	In aanbouw	Gereed	In huur	In huurkoop	In aanbouw	Gereed	In huur	In huurkoop	In aanbouw	Gereed	In huur	In huurkoop	Leeg.	

Opmerkelijk is de scherpe daling van het aantal huurkoopcontracten van 99 op ultimo 1923 tot 76 op ultimo 1924. Waar er in 1924 10 nieuwe contracten gesloten zijn, zijn er dus in verslagjaar niet minder dan 31 contracten tusschentijds verbroken.

Onderstaand staatje geeft aan, wat over 1924 aan huishuur geïnd is en geïnd had moeten worden, als alles verhuurd was geweest en alle huren op tijd betaald waren geworden.

	Geïnd		Te innen		Nadeelig verschil	
Kagok	f	517—	f	573—	f	56—
Ngaglik	"	628—	"	681 71	"	53 71
Kintelan	"	6.529 22	"	7.060 84	"	531 62
Lempongsari	"	19.773 42	"	22.390 52	"	2.617 10
Sompok	"	35.802 60	"	43.283 30	"	7.480 70
Oost-Semarang . . .	"	76.872 19	"	81.915 87	"	5.043 68
Totaal . . .	f	140.122 43	f	155.905 24	f	15.782 81

Het nadeelige verschil wordt veroorzaakt door leegstaan, achterstallige huur en oninbare huur. Van de achterstallige huur komt nog een groot deel in den loop van 1925 binnen.

Onderstaand staatje geeft in ronde cijfers het verschil tusschen te innen en geïnde huur over de 3 laatste jaren.

Jaar	Aantal woningen	Geïnd	Te innen	Vershil	In % van het te innen bedrag
1922	950	f 83.828,—	f 89.321,—	f 5.493,—	6.1
1923	1137	" 113.613,—	" 118.727,—	" 5.114,—	4.3
1924	1453	" 140.122,—	" 155.905,—	" 15.783,—	10.1

Zoowel de snelle vermindering van het aantal huurkoopcontracten als de idem toename van de achterstallige huurgelden zijn naar dezerzijdsche meening een gevolg van de werking der malaise onder de middenklassen der Inlandsche bevolking. Groot is nl. het aantal werklozen in deze klassen.

Uit een economisch oogpunt zijn de hier geconstateerde feiten zeker bedenkelijk te noemen. Het aantal leegstaande woningen was vrij stabiel. In 1922, 21 op de 950 (2.2⁰/₀); in 1923, 31 op de 1137 (2.7⁰/₀) en in 1924, 53 op de 1453 (3.6⁰/₀). Het laatste procentage is slechts schijnbaar hooger, daar zich onder de leegstaande woningen op ultimo December een 20-tal bevond, dat in den loop van December pas gereed was gekomen en met 1 Januari verhuurd was. Neemt men dit in aanmerking dan was het aantal leegstaande woningen op ultimo December 33 of 2.3⁰/₀.

Als oninbaar moest in 1924 worden afgeschreven:

Huur evacuatie woningen	f	2,50
„ Kintelan	„	18,20
„ Lempongsari	„	305,75
„ Sompok	„	1.574,28
„ Oost-Semarang	„	898,77
	f	2.799,50

Indien men dit bedrag vermindert met de wegens te late betaling geheven boeten, dan is er slechts een te kort van f 96,95 of 0,06⁰/₀ van het te innen bedrag; — Bij de exploitatie-opzet is gerekend op 4⁰/₀ voor leegstaan en oninbare huren.

In het geheel is in verslagjaar door de afdeling Woning-bedrijf geind:

Aan huur	f	136.601,92
„ huurkoop	„	3.520,51
	f	140.122,43
„ boeten.	„	2.702,85
Huur evacuatiewoningen	„	3.125,35
„ woningen „Goede Woning”	„	23.098,75
„ „ „Bouw Mij. „Oost-Semarang”	„	10.633,75
„ „ „Grondbedrijf	„	8.110,91
Verkoop 2 huurkoopwoningen	„	425,35
	f	188.219,39

m. Overzicht uitgaven.

Voor de exploitatie werden gedurende verslagjaar de volgende bedragen uitgegeven, afgerond tot heele guldens:

Onderhoud kampongwoningen	f	13.260,—
„ woningen „Goede Woning”	„	2.075,—
„ „ „BouwMij. „Oost-Semarang”	„	909,—
„ evacuatiewoningen	„	509,—
„ woningen Grondbedrijf	„	585,—
Storting verzekeringfonds	„	2.418,—
Grondhuur 6 woningen Karangtoeri	„	60,—
„ evacuatiewoningen	„	847,—
Verpondingsbelasting	„	306,—
	f	<u>20.969,—</u>

HOOFDSTUK VII.

Openbare Gezondheid.

Het volgend verslag omtrent de openbare gezondheid te Semarang werd door den Burgerlijken Geneeskundigen Dienst, alhier, opgemaakt.

Het verzamelde cijfermateriaal geeft aanleiding tot de volgende groepeerings ter verkrijging van een overzicht.

De totale sterfte in de kota bedroeg:

voor Inlanders in	1924	3914	37	‰	per jaar.
	1923	4321	38	"	"
	1922	5103	49	"	"
voor Chineezers in	1924	604	33	"	"
	1923	609	33	"	"
	1922	767	42	"	"
voor Europeanen in	1924	124	8	"	"
	1923	142	11	"	"
	1922	130	11	"	"

De geboortecijfers bedroegen (voorzoover deze bekend worden):

voor Inlanders in	1924	2892	27	‰	per jaar.
	1923	2944	26	"	"
	1922	2742	26	"	"
voor Chineezers in	1924	750	42	"	"
	1923	752	41	"	"
	1922	645	36	"	"
voor Europeanen in	1924	387	23	"	"
	1923	414	32	"	"
	1922	342	35,7	"	"

De zuigelingen- en kleine kindersterfte geeft voor 1924 geen verbetering te zien.

Deze bedroeg voor Inlanders in:

	<u>1924</u>	<u>1923</u>	<u>1922</u>
van 0—1 jaar	1136	1143	1273
van 1—5 jaar	693	599	900

Het totale aantal der ter kennis gekomen gevallen der verschillende in de Epidemie-Ordonnantie genoemde besmettelijke ziekten geeft overzichtelijk gerangschikt voor:

	<u>1924</u>	<u>1923</u>	<u>1922</u>
Pokken	—	27	371
Typhus	235	130	75
Bac. dysenterie	16	18	11
Diphtherie	101	28	12
Pest	24	25	19
Meningitis	2	11	22

De gezondheidstoestand van Semarang over het afgelopen jaar is redelijk gunstig geweest, doch geeft geen aanleiding tot bijzondere opmerkingen.

Rapport

Limonadefabrieken over het jaar 1924

LIMONADE FABRIEKEN

			1		2		3		4		5		6		7		8			
N A A M	Firmanaam	Ligging van het perceel	Kwaliteit van de vloeren		Mogelijkheid van de afvoer		Privaten (afsluiting en afvoer)		Kwaliteit, aantal en plaats van de spoelbakken		Borstel- en spuit-inrichting		Inrichting (Machines en ruimte)		Zindelijkheid van het geheel		Behandeling		Totaal	
			1e haljaar 1924	2e haljaar 1924	1e haljaar 1924	2e haljaar 1924	1e haljaar 1924	2e haljaar 1924	1e haljaar 1924	2e haljaar 1924	1e haljaar 1924	2e haljaar 1924	1e haljaar 1924	2e haljaar 1924	1e haljaar 1924	2e haljaar 1924	1e haljaar 1924	2e haljaar 1924	1e haljaar 1924	2e haljaar 1924
N. V. Apotheek en Fabrieken R. Klaasesz & Co.	Hygeia	Kerkstraat No. 19	6	6	6	6	6	6	6	6	5½	5½	6	6	6	6	6	6	47½	47½
N. V. Mineraalwaterfabriek	Moedalbron	Konijnenstraat No. 9	4	4	4	4	5	5	4	4	5	5	4	4	4½	4½	5÷	5÷	35¾	35¾
So Kian Hin	—	Djagalan No. 98	5	5	4	4	3	3	4+	4½	4	4	4	4½	4	4	4	4	32¼	33
Go Jauw Tjoan	—	Pekodjan No. 98	4	4	4	4	3	3	4+	4+	4	4	4	4	4	4	4	4	31¼	31¼
Liem Bing Goen	Sana	Kp. Mlajoe No. 27	4+	4+	4½	4½	3	3	4-	4-	3	3½	4	4	3½	4-	4	4	30	30¾
Tan Tjing Joe	—	Petoedoengan No. 53	—	5	—	4½	—	3	—	3	—	3½	—	4	—	3½	—	3½	—	30
Oh Tjie Hak	—	Petoedoengan No. 46	4½	4½	4	4	3	3	4-	4-	4	4-	3	3	4-	4-	4	4	30	29¾
Tan Thiam Ting	Ik Hien Kong-sie	Pinggir No. 134	4	4	4	4	3½	3½	4-	4-	3	4	4	4	3+	3½	4-	4	29¼	29¾
Liem Sam Joe	—	Ambengan No. 136	4	4	4	4	3	3	4-	3½	3	3½	4	4	3½	3½	4	4	29¼	29½
Oey Joe Gie	—	Ambengan No. 21	4	4	4	4	3	3	4	4	3	3½	3½	3½	3½	3½	4	4	29	29½
Tjia Bing Tjhoen	—	Tjap Kau King No. 15	4+	4+	4	4	3	3	4-	3	3	3	4	4	3½	3½	4	4	29½	28¾

Aanduiding der cijfers.

- 1 slecht
- 2 onvoldoende
- 3 twijfelachtig
- 4 voldoende
- 5 ruim voldoende
- 6 zeer goed

TABLE I

Date	Time	Wind	Direction	Force	Sea	Weather	Temperature	Barometer	Remarks
1881	10	SE	10	10	10	10	10	10	10
1881	11	SE	10	10	10	10	10	10	10
1881	12	SE	10	10	10	10	10	10	10
1881	13	SE	10	10	10	10	10	10	10
1881	14	SE	10	10	10	10	10	10	10
1881	15	SE	10	10	10	10	10	10	10
1881	16	SE	10	10	10	10	10	10	10
1881	17	SE	10	10	10	10	10	10	10
1881	18	SE	10	10	10	10	10	10	10
1881	19	SE	10	10	10	10	10	10	10
1881	20	SE	10	10	10	10	10	10	10
1881	21	SE	10	10	10	10	10	10	10
1881	22	SE	10	10	10	10	10	10	10
1881	23	SE	10	10	10	10	10	10	10
1881	24	SE	10	10	10	10	10	10	10
1881	25	SE	10	10	10	10	10	10	10
1881	26	SE	10	10	10	10	10	10	10
1881	27	SE	10	10	10	10	10	10	10
1881	28	SE	10	10	10	10	10	10	10
1881	29	SE	10	10	10	10	10	10	10
1881	30	SE	10	10	10	10	10	10	10
1881	31	SE	10	10	10	10	10	10	10

Continued on next page

Rapport

Broodbakkerijen over het jaar 1924

BROODBAK KERIEN

		1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		12				
Naam van den vergunninghouder	Ligging van het perceel	Ovens		Brandstof berg-plaats		Meel berg-plaats		Kneed-plaats		Kneed-tafels		Toko		Vloeren		Privaten		Wasch-plaats		Afvoer		Omgeving		Algem. indruk		Totaal		
		1e halfjaar 1924	2e halfjaar 1924	1e halfjaar 1924	2e halfjaar 1924	1e halfjaar 1924	2e halfjaar 1924	1e halfjaar 1924	2e halfjaar 1924	1e halfjaar 1924	2e halfjaar 1924	1e halfjaar 1924	2e halfjaar 1924	1e halfjaar 1924	2e halfjaar 1924	1e halfjaar 1924	2e halfjaar 1924	1e halfjaar 1924	2e halfjaar 1924	1e halfjaar 1924	2e halfjaar 1924	1e halfjaar 1924	2e halfjaar 1924	1e halfjaar 1924	2e halfjaar 1924	1e halfjaar 1924	2e halfjaar 1924	
Mej. A. Rauw	Djatingaleh No. 35	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	3	3	5	5	6	6	5	5	5½	5½	59½	59½		
Ong Boen Hing	Djomblang No. G III	5	5	5	5	5	5	5	5	5—	4½	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	4	5—	5—	58½	58¼		
(Fir. Mo Eng)	526																											
Jap Soei Liat	Kranggan West No. 70	4	4	3	3	5	5	4½	4½	4	4	4	4	5	5	5	5	4	4	5	5	4	4	5	5	52½	52½	
(Fir. Jap Tiauw Hoo)																												
Oh Tiang Pian	Soeboeran No. C II	4½	4½	3	3	4½	4½	5	5—	4	4	4—	4—	4—	4—	5	5	4	4	4	4	4	4	4½	4½	50	49¾	
	792																											
Tan Liang Hwan	Karangsari No. 19	4	4	4	4	3½	3½	4	4	4	4	5	5	4—	4—	5	5	4	4	4	4	4	4	4½	4½	49¾	49¾	
Kwee Koen Jan	Pekodjan No. 6	4½	4½	4	4	5	5	4½	4½	4	4	4—	4—	3½	3½	3	3	5	5	4	4	4	4	4	3½	49¼	48¾	
Goh Djing Soei	Djagalan No. 49	4+	4	5	5	3½	3½	4—	4—	4	4½	3½	4	4	4	3	3	4	4	4	4	4—	4—	5	5	47¾	48½	
Vrouwe Moesripah	Kp. Petolongan No. C III/53	4—	4—	5	5	3½	3½	4	4½	4	4	4—	4—	4	4	4	4	3+	3+	4—	4—	4	4	4—	4	46¾	47½	
Lie Tjiauw Ging	Kp. Petiereman No. C II/306	4	4	3½	3½	4	4	5	5	4	4	4	4	3+	3+	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	46¾	46¾	
The Kiem An	Kp. Djagalan No. C XIII/526	4	4	4	4	4½	4½	4+	4+	4+	4+	4+	4+	4	4	3½	3	4—	4—	3	3	3	3	4	4	46½	46	
Njo Liang Nio	Kp. Mlajoe No. 67	—	4—	—	4	—	4	—	4	—	3½	—	4	—	4—	—	4—	—	4—	—	4	—	4	—	3½	—	46	46
Oh Haij Bie	Djagalan No. 50	—	4	—	3½	—	4	—	4—	—	4	—	4	—	3½	—	4	—	3½	—	4	—	3½	—	4—	—	45½	45½
Liem A Gie	Kp. Mlajoe No. 29	4	4	4	4	3½	3½	4	4	5—	5—	3	3	4—	4—	3	3	3½	3½	4	4	3½	3½	4	4	45	45	
Go Soei Tjin	Wotgandoel No. 6	4—	4—	3½	3½	3½	4	4	4	4	4	4—	4—	3	3	3+	3+	4	3½	4	4	4	4	3+	3+	44	44	
Njo Kiat Siet	G. Gambiran No. 109	4	4	3½	3½	3½	3½	4—	4—	3	4	3½	3½	3+	3+	4	4	3½	3½	3—	3—	4—	4—	4—	4—	42¼	43¼	
Tan Tjan Hoei	Kranggan-Oost No. 38	4	4	3+	3+	4	4	4	4	3½	3	3+	3+	4	4	3½	3½	3	3	4—	4—	3½	3½	3½	3½	43¼	42¾	

Aanduiding der cijfers.

- 1 slecht
- 2 onvoldoende
- 3 twijfelachtig
- 4 voldoende
- 5 ruim voldoende
- 6 zeer goed

HOOFDSTUK VIII.

Huurcommissie.*Mutaties.***A. Leden.**

In het begin van verslagjaar legden de Voorzitter, Dr. W. B. Peteri en het lid, tevens plaatsvervangend Voorzitter, Mr. I. J. Dermout, hun functies neder. In hun plaats werden benoemd de heeren G. de Raad, als Voorzitter en Ir. J. G. Spengler als lid, plaatsvervangend Voorzitter, terwijl tot plaatsvervangend lid, niet betrokken bij de belangen der huurders of verhuurders werd benoemd de heer B. Volkers. In de maand October werd laatstgenoemde op verzoek van zijn functie als zoodanig ontheven en opgevolgd door den heer Ir. F. van Ry.

In de maand Maart trad de heer E. Krips af als lid, in wiens plaats werd benoemd de heer Lauw Kong Hoei, tevoren plaatsvervangend lid. In de plaats van laatstgenoemde werd benoemd de heer T. J. A. Soeters.

Met ingang van Februari trad de heer Ir. A. H. J. Koreman af als Secretaris en werd als zoodanig vervangen door den heer J. J. G. E. Rückert; in de plaats van den heer H. C. Kakebeeke werd als plaatsvervangend Secretaris benoemd de heer Ir. A. H. J. Koreman.

Op het eind van verslagjaar was de Commissie derhalve als volgt samengesteld:

Voorzitter: de heer G. de Raad;

Lid, tevens plaatsvervangend Voorzitter, de heer Ir. J. G. Spengler;

Secretaris: de heer J. J. G. E. Rückert;

Plaatsvervangend Secretaris: de heer Ir. A. H. J. Koreman;

Leden: de heeren R. Soekirman, A. R. Busselaar en Lauw Kong Hoei;

Plaatsvervangende leden: de heeren R. Slamet, T. J. A. Soeters en Ir. van Ry.

B. Personeel.

Ontslag werd verleend aan den Commies J. A. Wilkens en aan den schrijver Djojodihardjo, terwijl de tijdelijk te werkgestelde klerk Sajono teruggeplaatst werd bij de Gemeente Secretarie.

In de opengekomen plaatsen behoefde tengevolge van de vermindering van de hoeveelheid werk niet te worden voorzien.

Op het eind van verslagjaar bestond het personeel uit 1 klerk, 1 typist en 1 mantri.

Aantal Vergaderingen.

Het aantal gehouden vergaderingen bedroeg 75.

Behandeld werden:

- a. 1731 verzoeken om verhooging, waarvan 134 niet ontvankelijk werden verklaard en 98 gedeponeerd of als vervallen beschouwd werden;
- b. 151 verzoekschriften om schatting.

Het resultaat der behandeling is in onderstaanden staat aangegeven.

Huurwaarde	De gevraagde huurpr. was			De geschatte huurprijs was					
	Hooger	Gelijk	Lager	Hooger	Gelijk	Lager	Hooger	Gelijk	Lager
	dan de tegenw. huurprijs			dan de tegenw. huurprijs			dan de gevraagde huurprijs		
0 — 4	373	273	2	302	139	207	116	89	443
5 — 9	89	207	4	124	33	143	90	24	186
10 — 19	95	206	3	126	47	131	91	45	168
20 — 29	36	76	—	60	15	37	52	13	47
30 — 39	9	29	—	12	5	21	10	7	21
40 — 49	3	20	2	7	2	16	5	4	16
50 — 59	7	12	—	7	3	9	4	2	13
60 — 74	5	9	—	3	2	9	2	2	10
75 — 89	3	7	1	4	1	6	3	1	7
90 — 104	4	2	—	2	—	4	1	1	4
105 — 124	1	2	—	2	—	1	—	1	2
125 — 149	7	1	—	5	1	2	1	2	5
150 — 199	3	2	—	4	1	—	3	1	1
200 en hooger	1	5	—	1	—	5	1	1	4
	636	851	12	659	249	591	379	193	927

N.B. De geschatte huurprijs komt bijna steeds overeen met de vastgestelde, indien zij althans niet hooger is dan de gevraagde.

- c. 319 verzoekschriften om toestemming tot huurbeëindiging. In 210 gevallen werd hierop toestemmend, in 37 gevallen afwijzend beschikt, terwijl 4 verzoeken niet-ontvankelijk verklaard en 68 ingetrokken werden.

De reden, waarom de toestemming werd verleend, was als regel achterstalligheid in de betaling der huur. In dit verband verdient vermelding, dat het aantal toestemmingen tot huuropzegging bedroeg:

1922— 34

1923— 82

1924—210

hetgeen duidelijk in verband staat met de malaise; het overgroot aantal der huuropzeggingen betreft huizen met lagere huurwaarden.

Van de gelegenheid tot het instellen van hooger beroep van de uitspraken der Commissie werd in 45 gevallen gebruik gemaakt.

In 9 gevallen werd de beslissing der Commissie bevestigd, in 3 gevallen van huuropzegging de uitspraak der Commissie vernietigd en de Commissie niet bevoegd verklaard, in 4 gevallen werd een andere huur bepaald en in 7 gevallen werden appellanten in hun beroep niet-ontvankelijk verklaard.

Van de overige zaken is de einduitspraak nog niet ter kennis van de Commissie gekomen.

Door de Commissie werd naar aanleiding van een verzoek van den Directeur van Justitie aan de Gemeenteraden ddo. 28 Juni 1924 om advies of met betrekking tot de Huurcommissieordonnantie de omstandigheden nog van dien aard worden geacht, dat overheidsbemoeienis nog noodig wordt gevonden, advies uitgebracht, hetwelk daarop neerkwam, dat de zittende huurders gedurende een overgangstoestand nog beschermd moeten worden.

Bij de besprekingen in den Gemeenteraad werd een daarmede overeenkomend voorstel verworpen.

Aangenomen werd ddo. 19 September 1924 het voorstel van het lid van den Gemeenteraad R. Slamet inhoudende :

I. Mede te deelen, dat de Huurcommissie-ordonnantie niet ingetrokken, doch de Huurcommissie-ordonnantie in dien zin dient te worden gewijzigd, dat :

- 1e. de Gemeenteraden de bevoegdheid krijgen, de werkings-sfeer van de ordonnantie naar gelang der omstandigheden te beperken tot bepaalde stadsdeelen en tot bepaalde huur-prijzen ;
- 2e. de Huurcommissie de bevoegdheid krijgt om huurverhoo-ging toe te staan boven het thans toegelaten bedrag ;

II. Onder de bijzondere aandacht te brengen, dat de bepalingen inzake huuropzegging voor *alle* woningen nog van kracht moeten blijven, zoolang de huurcommissie nog niet is opgeheven (dus zoolang er nog woningen zijn, die onderworpen zijn aan de bepalingen der ordonnantie).

Een beslissing terzake werd door de Regeering nog niet genomen.

HOOFDSTUK IX.

Drinkwatervoorziening.

*Verslag van den dienst der Gemeente Waterleiding
over het jaar 1924.*

§ I. Personeel.

Op 31 December 1924 bestond het personeel uit:

wnd. Directeur.

wnd. Inspecteur.

4 Opzichters, 1 Onderopzichter, 1 Teekenaar, 1 Mantri, 4 Mandoers,

7 vaste Toekangs, 35 losse Toekangs en 2 Meterreparateurs.

1 Hoofdcommies, 1 Commies 2e klasse, 1 Kassier, Klerken, Schrijvers, Meteropnemers-Rekeningloopers en Oppassers.

Aan het personeel werden in totaal 1722 verlofdagen verleend, hierin zijn begrepen het buitenlandsch van den Inspecteur en het driemaandelijksch verlof van drie ambtenaren; wegens ziekte met certificaat werden 287 dagen verzuimd en om andere redenen 4 dagen of totaal 2013 dagen, zoodat gemiddeld per dag 6 personen van het in vasten of tijdelijken dienst aangesteld personeel afwezig waren.

§ II. Wateronderzoek.

Door den Burgerlijken Geneeskundigen dienst werd geregeld het water bacteriologisch onderzocht.

Bij het onderzoek van 24 Februari werd het water van de Badjakbron te Semarang voor drinkwater ongeschikt verklaard, daar wegens onvoldoende capteering het niet zuivere oppervlakte water zich tijdens zwaren slagregen met het bronwater vermengde.

De herstelling van genoemde broncapteering zou een bedrag van f 10.000,— vorderen, en tevens afkoop van meer terrein nabij de bron noodig maken, derhalve werd niet tot herstelling van genoemde bron overgegaan, temeer daar voorloopig de andere bronnen genoeg water aanvoeren.

Het onderzoek der overige bronnen gaf geen aanleiding tot opmerkingen.

§ III. Bronnen.

De capteering van bron Antjar kwam op 1 Maart gereed. Daar echter nog kleine vischjes in het bron-reservoir aanwezig waren, welke eerst verwijderd moesten worden, kon de bron eerst op 12 Augustus aan het buizenet worden aangesloten, nadat tevoren door den B. G. D. het water voor het gebruik van drinkwater was goedgekeurd geworden.

Gedurende de maand Juli en een deel van Augustus kon wegens overvulling van de Moedalbron geen water uit de bron Lawang in het buizenet gevoerd worden.

Het debiet van de bronnen Moedal en Lawang was meer dan door de buizenleiding kon worden afgevoerd.

§ IV. Brongebouwen.

Aan de brongebouwen te Moedel en Lawang had eenig wit- en verwerk plaats.

Daar de Wakerswoning bij het brongebouw te Moedal pestgevaarlijk werd verklaard en derhalve een nieuwe Wakerswoning moest worden gebouwd, werd met het oog op de verontreiniging van de omgeving van de bron een nieuw stuk grond voor dit gebouw aangekocht, dat een weinig verder van de bron was gelegen. Voor den bouw van een nieuwe Wakerswoning werd bij Raads Besluit dd. 24/10/24 No. 32/R een bedrag van f 1.500,— toegestaan.

§ V. Aanvoerleidingen.

Van de aanvoerleidingen valt niets bijzonders te vermelden.

Ondervolgende staat geeft een overzicht van de lengte en inhoud van de aanvoerleiding vanaf de bronnen tot het reservoir Kepoeh.

Diameter in m.M.	Doorsnede $\frac{1}{4} \pi d^2$ in cm^2	Buis lengte in meters	Totaal M^3 inhoud
100	78,539	1097,—	8,611
125	122,718	567,—	6,957
300	706,858	5087,—	359,195
500	1963,50	4710,—	942,48
		11461,—	1317,243

§ VI. Reservoirs.

Het nieuwe reservoir Siranda II werd na bacteriologisch onderzoek, op 15 Januari in bedrijf genomen.

Op 12 Mei was het reservoir Djomblang II geheel gereed gekomen en schoongemaakt; daar echter op 15 Mei een groote buisbreuk plaats had, kon eerst op 23 Mei met de vulling van het reservoir worden begonnen, waarmede men op 31 Mei gereed was. Na desinfecteering door toevoeging van 2 KG. caporit werd op 22 Juli het reservoir in gebruik genomen.

De beide reservoirs te Kepoh werden schoongemaakt en tegelijk daarmede de venturimeter gecontroleerd.

§ VII. Buizennet.

Ondervolgende staat geeft een overzicht van de uitbreidingen betreffende het buizennet.

Plaats	van $\frac{1}{2}$ "	Totaal	Plaats	van 1"	Totaal
			<i>Per transport</i>		1178,63 M
Kp. Karreweg	32,— M	191,41 M	Semarang Oost	176,81 M	2310,32 „
Boeloe Maliki	10,83 „		Kranggan Pompo	237,95 „	
Kp. Sem. Oost	64,05 „		Lempongsari	651,93 „	
Kp. Bergota (Kalisari)	67,38 „		Kp. Krese	92,26 „	
Kp. Kintelan	17,15 „		Kelengan Ketjil	254,77 „	
	van $\frac{3}{4}$ "		Kp. Sem. Oost	491,55 „	
Kp. Jahjo	33,33 M		Koendjaranweg	141,32 „	
Kranggan Pompo	27,52 „		Sindoroweg	8,96 „	
Brondongan	35,17 „		Kp. Bedas	112,08 „	
Perbalan Poerwo- gondo	55,82 „			van $1\frac{1}{4}$ "	935,92 „
Kaoeman Kem- plongan	11,60 „	987,22 „	Nieuw Sompok	121,26 M	
Kp. Trompahan	60,81 „		Sem. Oost	449,62 „	
Kelengan Ketjil	68,96 „		Boeloe Maliki	365,04 „	
Kp. Nadri	41,43 „			van $1\frac{1}{2}$ "	
Kp. Tireman	35,46 „		Kp. Sem. Oost	185,15 M	
Kali Koping	36,27 „		Kranggan Pompo	161,50 „	
Dadapsari	182,89 „		Kp. Karg. Kebon Ki- doel	142,— „	
Wotgandoel	131,86 „			van 2"	
Pekodjan-Tengah	54,05 „		Koendjaranweg	133,34 M	
Karreweg	69,36 „	1178,63 M	Pendrikan Kidoel	278,05 „	488,65 „
Kp. Jahja	32,89 „		Kp. Gajam	158,— „	
Pedjambon	109,80 „		Boeloe Magersari (ver groot)	130,77 „	
			Karg. Anjar Goe- noeng	133,— „	
<i>Transporteere</i>		987,22 „			833,16 „
		1178,63 M	<i>Transporteere</i>		5603,99 M

Plaats	van 2½"	Totaal
Per transport		5.603,99 M
Sompok	225,15 M	
Kp. Pendrikan lor	373,26 "	598,41 "
Gegoten Buizen van	100 m/m	
Kepoh-Gg.Schmalz.	2.015,—	2.015,— "
	van 80 m/m	
Semarang Oost	469,— M	
Haventerrein	80,50"	549,50 "
	van 40 m/m	
Pendrikan lor	58,83 M	58,83 "
	Totaal	8.825,73 M

Ondervolgende staat geeft een overzicht van de lengte en inhoud van het buizenet in de Gemeente Semarang benoorden Kepoeh.

Diameter in "	Diameter in mM'	Doorsnede $\frac{1}{4} \pi d^2$ in cM ²	Buis lengte in Meter	Totaal M ³ . inhoud
½"	12,5	1.227	2.925,—	0.358
¾"	18,75	2.746	5.020,—	1.378
1"	25,—	4.908	11.590,—	5.679
1½"	37,5	11.044	4.915,—	5.428
2"	50,—	19.635	7.950,—	15.414
2½"	62,5	30.679	600,—	1.840
3"	75,—	44.178	2.450,—	1.082
	40,—	12.566	4.240,—	5.320
	50,—	19.634	1.875,—	3.681
	60,—	28.274	27.025,—	76.410
	75,—	44.178	455,—	2.010
	200,—	314.159	2.725,—	85.606
	225,—	397.607	4.050,—	161.030
	250,—	490.873	3.810,—	187.02
	300,—	706.858	3.700,—	261.53
	350,—	962.112	6.260,—	602.280
	80,—	50.265	15.115,—	75.975
	100,—	78.539	36.010,—	282.820
	150,—	176.714	9.175,—	162.13
	175,—	240.528	1.430,—	34.394
1¼"	31,25	7.645	8.700,—	6.650
onbekende grootte ¾"		2.746	10.800,—	2.965
			170.820,—	1.981.000 M ³

§ VIII. Hydranten.

In het verslagjaar werden drie hydranten bijgeplaatst n.m.

1 Gang Blakang.

1 Kablook.

1 Kp. Bergoto.

Afgesloten werden vijf hydranten n.m.

1 Gang Besen.

1 Boebaän.

1 Kp. Randoesari Ngepos.

1 Kp. Gang Waaghals.

1 Mritjan.

Zoodat op 31 December in totaal 236 hydranten in gebruik waren.

Het gemiddeld verbruik per maand bedroeg per hydrant 198 M³. tegen 183 M³ per maand in 1923.

§ IX. Aansluitingen.

Onderstaande staat geeft een overzicht van de maandelijksche toename der aansluitingen.

Eind v/d maand	Totaal aantal aansluitingen	Toename
December 1923	8857	
Januari 1924	9034	177
Februari "	9146	112
Maart "	9220	74
April "	9349	129
Mei "	9451	102
Juni "	9570	119
Juli "	9674	104
Augustus "	9786	112
September "	9902	116
October "	10014	112
November "	10148	134
December "	10246	98
	Totaal	1389

De op 31 December 1924 aanwezige aansluitingen waren over de verschillende landaarden als volgt verdeeld.

Europeanen	2085
Chineezzen	3123
Inlanders	2758
Vreemde Oosterlingen	317
Gouv. Inrichtingen.	114
Gemeente „	43
Particuliere „	702
Bad- en Wasch- „	44
Buitengebruik	1060
Totaal	<u>10246</u>

Volgens de huurwaarde der aangesloten perceelen waren deze aansluitingen als volgt verdeeld.

Tarief per maand	Semarang	Oud en Nieuw Tjandi
<i>f</i> 0,50	2368	222
„ 0,75	2095	70
„ 1,—	936	12
„ 1,50	445	43
„ 2,25	337	16
„ 3,—	201	10
„ 4,—	331	46
„ 5,—	350	78
„ 6,—	169	108
„ 7,—	126	100
„ 8,50	64	70
„ 10,—	35	42
Totaal	7457	817 8274

Volgens de verschillende tarieven waren de aansluitingen als volgt verdeeld:

Tarief A.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	8274
„ B.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	797
Gemeente Tarief	.	.	.	.	.	.	.	.	.	39
Verminderd „	.	.	.	.	.	.	.	.	.	19
Speciaal „	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2
Gewestelijk „	.	.	.	.	.	.	.	.	.	11
Totaal.										9142

De kosten van alle aansluitingen hebben bedragen aan :

Arbeidsloon.	.	.	.	.	.	.	.	f	44.538,83
Materialen	.	.	.	.	.	.	.	„	226.147,36
Totaal.	.	.	.	.	.	.	.	f	270.686,19
waarvan gekochte dienstleidingen.	.	.	.	.	.	.	.	„	75.314,635
Dienstleidingen in huur.	.	.	.	.	.	.	.	f	195.371,555
Hiervan bedraagt de huur per maand.	.	.	.	.	.	.	.	„	2.930,58

§ X. Waterverbruik.

Over de watermeters in de brongebouwen werd totaal afgevoerd 5294360 M³. water.

Volgens den venturimeter te Kepoeh werd in het reservoir aldaar ingevoerd 4986302 M³. water.

Het verschil van 5294360—4986302 = 308058 M³. of $\pm 6\%$ in een gevolg van miswijzing der watermeters en van de omstandigheid dat tusschen de bronnen en het reservoir Kepoeh meerdere hydranten en abonne's zijn aangesloten, van welke laatste o. a. het Kampement Djatingaleh in 1924 alleen reeds 72028 M³ water afnam.

Het over watermeters geleverde water bedroeg 3507457 M³, waarvan voor 2702240 M³. betaling werd ontvangen, terwijl 805217 M³. water kosteloos geleverd werd aan hydranten en bad- en waschinrichtingen.

Bijgaande staat geeft het maandelijksch verbruik aan over de verschillende tarieven :

Verbruik M³. 1924.

Maand	Tarief						Fontein Gem. huis	Gratis	Bad -en Wasch- inr.	Open- bare hy- dranten
	A	B	Ver- min- derd	Ge- wes- telijk	Spe- ciaal	Ge- meen- te				
Januari	155092	60627	9437	429	1576	3394	155	1408	20328	47453
Februari	143244	54635	8557	329	2680	3123	177	1414	18716	45888
Maart	148220	53478	8922	335	602	3795	125	1407	18967	45400
April	143346	50633	9372	339	561	3198	105	1401	19514	43251
Mei	151751	53222	9369	366	548	3215	125	1400	18130	44453
Juni	148542	55611	8738	294	655	3280	185	1400	20260	46847
Juli	145693	55508	8990	307	744	4517	130	1400	19876	45659
Augustus	163057	59175	9794	406	905	5600	152	1411	20459	51797
September	161806	55434	9776	388	3452	5103	146	1425	21432	51013
October	160315	56233	8940	366	5945	4875	140	1409	21976	51393
November	147946	54539	8797	297	10989	3957	149	1407	20646	45017
December	151311	49297	8324	534	14782	4020	124	1408	21587	45155
Totaal	1820323	658392	109016	4390	43439	48077	1713	16890	241891	563326

§ XI. Bad- en Waschinrichtingen.

In Kampong Oost Semarang werden twee Bad- Wasch- en Privaatinrichtingen en in Lempongsarie eveneens twee Bad- Wasch- en Privaatinrichtingen geplaatst en aan het leidingnet aangesloten.

Het totale waterverbruik bedroeg 247424 M³. of $\pm 5\frac{1}{2}$ M³. per dag per badhokje of gemiddeld 469 M³. per maand en per inrichting.

PLAATS DER BAD- EN WASCHINRICHTINGEN			Aantal hokjes	Verbruikt water
1	in	Kp. Djaksa	8	22287 M ³ .
3	"	" Randoesarie	12	30037 "
3	"	" Ngaglik	8	16055 "
7	"	" Kintelan	14	32504 "
1	"	" Karangasem	4	9921 "
1	"	" Petekan	4	8585 "
6	"	" Oud Sompok	14	35051 "
3	"	" Nieuw Sompok	12	9859 "
5	"	" Kali Langse	14	30506 "
8	"	" Lempongsarie	19	25564 "
2	"	" Karreweg	6	8022 "
1	"	" Kaboepaten	2	7617 "
1	"	" Waaghals	2	7210 "
2	"	" Oost Semarang	4	4206 "
44			123	247424 M ³ .

§ XII. Watermeters.

In 1924 werden 1548 stuks watermeters aangeschaft.

Onderstaande staat geeft een overzicht van de aanwezige watermeters.

Soort van meter	Groote	Ingebruik	Aange- schaft in 1924	Totaal
Andreae	1"	8		8
	$\frac{3}{4}$ "	29		29
	$\frac{5}{8}$ "	9		9
	$\frac{1}{2}$ "	21		21

Soort van meter	Grootte	Ingebruik	Aange- schaft in 1924	Totaal
Siemens en Halske	2"	3		3
	1½"	2		2
	1¼"	6	2	8
	1"	10	4	14
	¾"	421	129	550
	½"	1176	466	1642
	⅜"	2095	200	2295
Meinecke (Natloopers)	1½"		2	2
	1¼"	14	1	15
	1"	140	6	146
	¾"	349	100	449
	½"	104	208	312
	⅜"	21	250	271
Meinecke (Droogloopers)	1½"	5		5
	1¼"	10		10
	1"	49		49
	¾"	997	10	1007
	½"		70	70
	⅜"	896		896
Bopp & Reuther	3"	5		5
	2"	12		12
	¾"	13	—	13
	½"		100	100
Ster	½"	678		678
T. I. B.	1½"	4		4
	¾"	427		427
	½"	623		623

Soort van meter	Grootte	Ingebruik	Aange-schaft in 1924	Totaal
Neptime (Schijfmeter)	$\frac{3}{4}$ "	3		3
Hersey (Schijfmeter)	$\frac{3}{4}$ "	3		3
Totaal		8133	1548	9681

§ XIII Electriche Aanwijzers en Telefoontoestellen.

De kabel voor de electriche aanwijzers en telefoontoestellen verkeert in een zoodanigen toestand dat geheele of gedeeltelijke vernieuwing noodig zal zijn.

§ XIV. Waterlevering.

Door het Zwembad Tjandi werd vanaf 26 Augustus tot eind verslagjaar in totaal 33423 M³. water van de Waterleiding betrokken of gemiddeld 199 M³ per dag.

Met eigen pompinstallatie werd ongeveer 240 M³ water per dag opgevoerd, zoodat per dag gemiddeld 440 M³ water werd ingevoerd.

§ XV. Lekkages enz. van dienstleidingen.

Overzicht van het aantal uitgeschreven werkzaamheden

Maand.	Aantal	Maand.	Aantal	Maand.	Aantal	Maand.	Aantal
Januari	1135	April	1169	Juli	1549	October	1919
Februari	1079	Mei	1238	Augustus	1383	November	1667
Maart	1241	Juni	1290	September	1344	December	1566

Overzicht van verrichte werkzaamheden voor particulieren

Maand.	Aantal	Maand.	Aantal	Maand.	Aantal	Maand.	Aantal
Januari	290	April	323	Juli	303	October	284
Februari	340	Mei	377	Augustus	241	November	211
Maart	337	Juni	301	September	239	December	232

Werkzaamheden aan perceelleidingen uitgegeven aan aannemers.

Maand.	Aantal	Maand.	Aantal	Maand.	Aantal	Maand.	Aantal
Januari	53	April	44	Juli	144	October	130
Februari	21	Mei	64	Augustus	123	November	101
Maart	24	Juni	113	September	122	December	76

HOOFDSTUK X.

Brandweer.**§ 1. Personeel.**

Op 26 Juni werd de Chef der Brandweer uit den Gemeentedienst ontslagen.

Met de waarneming van de functie van Chef der Brandweer werd belast de heer Ir. A. H. J. Koreman, Directeur van Gemeentewerken.

§ 2. Materieel.

In het materieel kwam geen verandering.

Eenige last werd ondervonden door het ontbreken van ladders. Als hulpmaatregel werd bij iedere post een bamboeladder gestationeerd, terwijl op de begrooting van 1925 een bedrag uitgetrokken werd voor de aanschaffing van een gereedschaps- tevens ladderwagen.

§ 3. Branden.

Gedurende verslagjaar kwamen de volgende branden voor:

a. Groote branden.

15 Februari (Aloon-aloonmidden).

14 Maart (Kortademstraat).

b. Kleine branden.

Januari	1.
Maart	2.
April	1.
Mei	1.
Juli	1.
Augustus	1.
September	4.
October	1.
December	1.

Alang-alangbranden.

Februari	1.
Juni	3.
Juli	6.
Augustus	9.
September	5.
October	1.
December	1.

Verder werd de brandweer in verslagjaar nog 5 maal voor niets gealarmeerd.

HOOFDSTUK XI.

Veterinair Hygiënische Dienst.**I. Toezicht op de slachtplaatsen en keuring van vee en vleesch.**

Het aantal van en de toestand in de particuliere slachtplaatsen bleef onveranderd.

Op een verzoek om oprichting van een slachtplaats in de dessa Kalibanteng Lor is, in verband met de aanhangige plannen betreffende het van Gemeentewege op te richten slachthuis, bij besluit van den Burgemeester dd. 22 December afwijzend beschikt.

Kon omtrent bedoelde slachthuisplannen in het vorig verslag worden medegedeeld, dat het ontwerp door den Raad was goedgekeurd; dat eveneens op de, ten behoeve van den bouw dezer inrichting, noodige leening — tot een bedrag van f 850.000,— een gunstige beslissing werd genomen en door den Gouverneur-Generaal bekrachtigd, zoodat aan de voorbereiding van den bouw kon worden begonnen, in het afgelopen jaar is tevens de verwachting, dat de noodige gelden op aannemelijke voorwaarden beschikbaar zouden worden gesteld, niet teleurgesteld.

Hiervan verzekerd, werd het wenschelijk geoordeeld, voor de verdere uitvoering der plannen van de diensten van het advies-bureau „Koopman” gebruik te maken voor wat betreft het opmaken der bestekken en het houden van een aanbesteding van dat gedeelte van het ontwerp, waarvan de materialen uit Europa zullen moeten worden betrokken.

Werd in het verslagjaar aan den heer Koopman de opdracht tot bovenvermelde werkzaamheden verstrekt, bij een normale gang van zaken mag worden verwacht, dat ongeveer medio 1925 met den bouw van het abattoir een aanvang kan worden gemaakt.

Het aantal slachtingen, behalve dat voor runderen, is in het afgelopen jaar teruggelopen, ofschoon de officieele cijfers niet het aantal weergeven, dat in werkelijkheid is geslacht.

Omtrent de buffelslacht kan dan worden medegedeeld, dat in de eerste maanden van 1924 en zeer speciaal in de maand Mei, veel vrouwelijke buffels klandestien zijn geslacht. Ofschoon door

het opmaken van processen-verbaal, zoowel door de Politie als door den Gemeentelijken dienst getracht werd hieraan een einde te maken, scheen dit niet mogelijk te zijn, wat ongetwijfeld aan de geringe geldboeten, waarmede deze overtredingen werden gestraft, moet worden toegeschreven.

In dien tijd werden vele ter slachtbank gevoerde vrouwelijke buffels door den Gouvernements-Ambtenaar als geschikt voor de voortteling verklaard. Deze dieren, reeds door den slager gekocht, konden door hem òf heelemaal niet òf slechts met verlies van de hand worden gedaan. Door ze zonder vergunning te slachten werden, indien zulks niet werd ontdekt, bovendien de slachtbelasting en het gemeentelijke keurgeld resp. ten bedrage van 6 en 1 gulden niet betaald. Dat geregelde boeten van f 5,— per klandestiene slacht aan dezen toestand geen einde maakten, is dan ook heel begrijpelijk. Eerst, toen de vergunninghouders der slachtplaatsen door het Hoofd van Plaatselijk Bestuur met intrekking der vergunning werden bedreigd, als nog langer ter plaatse klandestien werd geslacht, is hieraan een einde gekomen.

Bij herhaling kwamen anonieme brieven binnen omtrent klandestien slachten van varkens en hoewel ook enkele ongekeurde varkens werden aangehouden, heeft de ontduiking der voorschriften door de varkensslagers zeker geen groote afmetingen aangenomen, wat vrij zeker niet van de geiten- en schapenslagers kan worden gezegd.

Het is aan geen twijfel onderhevig of in het afgelopen jaar zijn weer vele schapen en geiten buiten de officieele slachtplaats geslacht.

Omtrent het aantal geslachte dieren, waarvoor keurgeld is betaald, wordt naar bijlage I verwezen, terwijl in bijlage II een staat van het afgekeurde vleesch en organen van de na slachting gekeurde dieren is opgenomen.

Bijlage I.

Levend gekeurd en geslacht werden:

Maand	Runderen		Buffels		Varkens		Geiten		Schapen		Ontvangen keurgeld per maand
	Sl	P	Sl	P	Sl	P	Sl	P	Sl	P	
Januari	527	—	1065	—	489	—	889	684	66	82	f 2.511 25
Februari	473	—	986	—	559	—	764	685	93	80	„ 2.423 50
Maart	503	—	985	—	467	—	917	775	111	120	„ 2.435 75
April	505	—	848	—	426	—	925	589	69	104	„ 2.200 75
Mei	551	—	666	—	382	—	783	491	63	76	„ 1.952 25
Juni	562	—	747	—	439	—	670	607	77	87	„ 2.108 25
Juli	644	2	990	5	490	—	839	400	115	74	„ 2.488 —
Augustus	682	5	1004	—	462	—	762	271	137	30	„ 2.453 —
September	624	—	971	—	436	—	734	218	113	22	„ 2.302 75
October	643	1	855	—	463	4	766	212	127	31	„ 2.250 —
November	594	—	778	—	497	—	844	179	120	30	„ 2.162 25
December	582	—	795	2	479	—	799	234	119	31	„ 2.153 75
Totaal 1924	6890	8	10690	7	5589	4	9692	5345	1210	767	f 27.441 50
1923	5694	7	12091	6	5983	8	11008	7458	1417	946	„ 28.996 25
Vershil	+1196	+ 1	— 1401	+ 1	— 394	— 4	— 1316	— 2113	— 207	— 179	— f 1.554 75

Bijlage II.

Staat van afgekeurd vleesch en organen.

Ziekelijke aandoeningen	Koppen	Tongen	Longen	Harten	Lever	Milt	Darmen met scheil	Baarmoeders	Nieren	Uiers	Borstvlies	Buikvlies	Linker voorkwart	Rechtervoorkwart	Linker achterkwart	Rechter achterkwart	Geheele dieren
Abscessen					2	1											
Actinomybose	1																
Angiomatosis					2												
Aphthae epizooticae	9	9															
Bronchitis chron.			1														
Distomatosis					20												
Drachtigheid								10									
Endometritis chron.								3									
Nephritis chron.									6								
Ondeugdelijk- heid															1		1
Tuberculose	36	3	87	8	11	3	16	1	1	2	9	2	1	1		2	8
Totaal	46	12	88	8	35	4	16	14	7	2	9	2	1	1	1	2	9

N. B. Het vleesch van 2 runderen, benevens 4 kwarten en 7 stel koppen met tongen zijn door koken voor consumptie geschikt gemaakt.

II. Toezicht op de melkerijen en contrôle op de in den handel gebrachte melk.

In het afgelopen jaar werd voor een viertal melkerijen vergunning verleend, 3 voor bedrijven binnen de Gemeente en 1 voor buiten de Gemeente; terwijl, wegens staken van het bedrijf, 2 vergunningen werden ingetrokken en 3 in andere handen overgingen.

Op ultimo December 1924 waren onderstaand aantal vergunningen verleend of aangevraagd voor:

		verleend	aangevraagd
Europeanen	binnen de Gemeente	27	1
	buiten " "	5	1
Chineezers	binnen " "	21	—
	buiten " "	1	1
Javanen	binnen " "	4	3

Melkstallen.

Door de oprichting van nieuwe melkerijen werden enkele nieuwe stallen gebouwd, terwijl ook, als gevolg van de uitbreiding van enkele bedrijven nieuwbouw van stallen plaats vond overeenkomstig de voorschriften van art. 10 der melkverordening.

Tevens werden herstellingen aangebracht, vooral als een bestaand bedrijf in andere handen overging.

Volgens de vigeerende voorschriften moeten eventueele waterputten zijn afgesloten en, zoo daaruit water wordt gebruikt, van een pompinrichting zijn voorzien. Daar dit voorschrift, evenals dat, waarbij is bepaald, dat voor de kalveren een behoorlijke stal aanwezig moet zijn, niet zelden belangrijke uitgaven vergen, vindt de toepassing daarvan geleidelijk plaats.

Onderzoek runderen op tuberculose.

Werd evenals vorige jaren het in de melkerijen aanwezige vee, middels oogindruppeling op 2 achtereenvolgende dagen op tuberculose onderzocht, als gevolg van de bepaling, dat tuberculeus bevonden koeien van het perceel, waarop de melkerij wordt gedreven, moeten worden verwijderd, zoodra de melkproductie

minder dan 1 L. per dag bedraagt (art. 13 der Semarangse melkverordening) is, in het afgelopen jaar, ter verkrijging van de meest mogelijke waarborgen, dat deze dieren bij slachting — verwijdering van het perceel is feitelijk slachten — inderdaad tuberculeus zullen blijken te zijn, tevens begonnen met toepassing van de subcutane methode. Wordt deze methode in 't algemeen de meest betrouwbare geacht, bij een juiste beoordeeling geeft een positieve opthalgo-reactie ook een zeer gering percentage miswijzingen; de eerstgenoemde methode is in de uitvoering vrij omslachtig en dientengevolge, voor toepassing in 't groot, minder aanbevelenswaard dan het eenvoudige oogonderzoek, te meer daar, in de tropen, althans in de warme kuststreken, bij herhaling dieren worden aangetroffen met te hooge voor-temperaturen, waardoor een geregeld onderzoek in zeer sterke mate wordt belemmerd.

De resultaten der subcutane methode zijn ter vergelijking met die van het oogonderzoek in bijlage IV aan dit verslag toegevoegd.

Volgens laatstgenoemde methode zijn in het verslagjaar 1146 koeien, 74 stieren en 296 kalveren onderzocht, waarvan de uitslag in bijlage III is neergelegd. Van de 1146 koeien bedroeg het aantal positief en verdacht reageerende dieren tezamen 147 of 12.83%, van de 74 stieren 15 of 20.27% en van de kalveren 10 of 3.38%. Hierbij zij aangeteekend, dat ieder rund, hetwelk nog niet gewisseld had, als kalf is geboekt, en dat de 10 reageerende kalveren in 2 der sterk besmette stallen werden aangetroffen.

Het aantal positief en dubieus reageerende koeien en stieren bedroeg tezamen 162 van de 1220 of 13.28% tegenover 15.33% in het vorige verslagjaar.

Evenals het vorige jaar werd van Gemeentewege voortgegaan met het ondersteunen van den Gouvernementsdienst in het opsporen van klinisch zieke dieren middels sputum onderzoek, met het gevolg, dat door den Gemeente Veearts 9 aan open tuberculose lijdende dieren werden gevonden.

In het geheel werd 593 maal bij 421 runderen dit onderzoek verricht.

Bij verschillende der aan open longtuberculose lijdende dieren, werden eerst na herhaald onderzoek tuberkelbacillen in het sputum aangetoond.

Onder de 9 aldus opgespoorde runderen was er één, afkomstig uit een sterk besmette stal, dat in 1923 negatief en in het verslagjaar met een weinig slijm had gereageerd.

Behalve de door den Gemeentedienst waargenomen gevallen, zijn door den Gouvernementsdienst 21 opgespoord, tezamen dus 30, waarvan 2 naar Buitenzorg zijn opgezonden. Al deze runderen zijn door het Gouvernement tegen de helft der geschatte waarde overgenomen.

Behalve deze 30 werden in den loop van het jaar, op grond van het zoeven genoemde art. 13 der Semarangsche melkverordening, 2 runderen opgeruimd, terwijl 62 vrijwillig werden geslacht en nog 2 stierven. Werden dus in het geheel 96 tuberculeuze runderen uit de melkerijen verwijderd, voorts werden nog 120 om allerlei andere redenen geslacht. (Bijlage V).

In het verslag over 1923, het jaar, waarin de bestrijding dezer ziekte ernstig is aangevangen, werd de hoop uitgesproken, dat, afgaande op de toenmaals verkregen resultaten, in het komende jaar daling van het tuberculose-percentages zou zijn te constateeren, als de bestrijding op denzelfden voet werd voortgezet. Deze veronderstelling is juist gebleken, al had wellicht, gezien de slacht van een groot aantal tuberculeuze runderen in de 2 jaren van bestrijding mogen worden verwacht, dat het cijfer 15.33 verder dan 13.28 zou zijn teruggelopen. Het aantal bijgekomen zieke dieren moet dus en is dan ook niet onbelangrijk geweest.

In het in December 1922 door het Hoofd van den Veterinair Hygiënischen Dienst uitgebrachte verslag over de tuberculose en hare bestrijding onder het rundvee in de melkerijen te Semarang, werd er op gewezen, dat men van de bestrijding dezer ziekte, door overname der klinisch zieke dieren, zonder meer, geen al te groote verwachtingen moest koesteren, aangezien de ervaring toch in Nederland zoowel als elders had geleerd, dat de tuberculose onverminderd blijft voortwoekeren, als niet naast opruiming der klinisch zieke dieren nog andere maatregelen als tuberculose-vrije opfok van het jonge vee, scheiding van reagee-

rende en niet-reageerende dieren e.a. worden toegepast; als niet in 't bijzonder op de medewerking van den veehouder kan worden gerekend.

Wat die medewerking betreft, de ervaring had geleerd, dat men zich in dit opzicht op teleurstellingen moest voorbereiden, daar zij gemeenlijk eerst wordt verleend als het eigen belang van den veehouder dit medebrengt dan wel wanneer hij van overheidswege daartoe wordt gedwongen.

In Indië verkeert men, wat de bestrijding der tuberculose aangaat, in de gelukkige omstandigheid, dat deze ziekte, voor wat het vee betreft, onder de besmettelijke ziekten is opgenomen, zoodat het land, desgewenscht, maatregelen tegen verspreiding der ziekte kan treffen, gelijk wordt gedaan door den in- en uitvoer van vee uit stallen waar zieke en/of van ziekte verdachte dieren aanwezig zijn, te verbieden. Een maatregel, die bij *consequente* doorvoering uitstekend moet worden geacht als het er om gaat uitbreiding der ziekte naar elders te voorkomen, doch ontoereikend is gebleken, om zonder aanvulling ook de bestrijding der ziekte in de melkerij behoorlijk tot haar recht te doen komen.

Door de zooeven genoemde verbodsbepaling van in- en uitvoer worden de veehouders in de vrije uitoefening van hun bedrijf belemmerd, eensdeels met het gevolg, dat zij zich zoo spoedig mogelijk van de zieke en verdachte dieren ontdoen (slachten), een behoorlijke scheiding van het zieke en gezonde vee in acht nemen, voor een ander deel en dit geldt speciaal voor die bedrijven, waar de ziekte zeer strek verbreid voorkomt, met het bedenkelijke resultaat, dat met de opruiming liever wordt gewacht totdat deze dieren tegen een redelijke schadeloosstelling door het Gouvernement in beslag worden genomen.

Bij een gang van zaken als deze, het behoeft nauwelijks gezegd, is de zoo noodige medewerking, om uitbreiding in eigen bedrijf met alle ten dienste staande middelen — waaronder in de eerste plaats strenge scheiding van gezond en ziek vee, alsmede tuberculose-vrije opfok der kalveren — te voorkomen, ver te zoeken en ziet men thans reeds in enkele bedrijven al het jonge vee voor en na aan deze verwoestende ziekte ten offer vallen, wat,

naar het oordeel van het Hoofd van den Gemeentelijken Dienst, niet het geval had behoeven te zijn, als de noodige voorzorgen in acht waren genomen.

Ondanks overname van de aan open tuberculose lijdende dieren in deze melkerijen komt de bestrijding der ziekte dan ook niet tot haar recht. Zoolang den eigenaren niet de verplichting wordt opgelegd, onder strenge contrôle en op straffe van niet-overname der smetstofverspreiders, zieke en gezonde dieren daadwerkelijk gescheiden te houden en zorg te dragen, dat ook door stalgereedschappen, emmers vooral, practisch geen smetstof in de afdeeling gezond-vee wordt gebracht, zoolang zal in deze bedrijven nog menig kalf straks het Gouvernement geld kosten.

In herinnering brengen we hier de zinsnede uit het jaarverslag van den Burgelijken Veeartsenijkundigen Dienst over 1922, dat het afmaken van runderen, uitsluitend op grond der positieve reactie, het Gouvernement zeer veel geld aan schadeloosstellingen zou kosten, omdat hieruit de conclusie mag worden getrokken, dat de schadeloosstellingen tot het uiterste beperkt dienen te blijven, wat zeker niet het geval is, als de bestrijding niet verder gaat dan het meer genoemde verbod van in- en uitvoer van vee naast overname van klinisch zieke dieren.

Bedrijfscontrôle in de melkerijen.

Volgens art. 28, 1e lid is het mogelijk naast de uitkomsten van het onderzoek der melk ook die van het toezicht op de melkerijen door publicatie aan het publiek bekend te stellen.

Wordt met dit toezicht in de eerste plaats beoogd eventueele bedrijfsfouten op te sporen en zoo mogelijk den weg naar verbetering te wijzen, in de tweede plaats heeft het ten doel na te gaan of de voorschriften, in 't belang der melkhygiëne in 't leven geroepen, behoorlijk worden nageleefd.

Om zulk een toezicht zoo productief mogelijk te doen zijn, wordt, evenals bij het melkonderzoek van een puntenstelsel gebruik gemaakt, waardoor het wederom mogelijk is het publiek ook in kennis te stellen met de inrichting van het bedrijf en de zindelijkheid, welke daarin wordt betracht.

Het groote voordeel van een dergelijk puntenstelsel bij deze contrôle is wel, dat de controleerende ambtenaar systematisch den waren toestand kan opnemen.

Aangezien, ter verkrijging van goede consumptiemelk het in de eerste plaats op zindelijkheid aankomt, is bij de vaststelling van het aantal toe te kennen punten in 't bijzonder daarmede rekening te houden. Behalve de inrichting van de tot het bedrijf behorende gebouwen en de wijze, waarop het bedrijf wordt uitgeoefend, dienen ook de gezondheidstoestand van den veestapel en die van het bedrijfspersoneel in de contrôle betrokken te zijn.

Wat de laatste betreft, werd met het Hoofd van den Plaatselijken Gezondheidsdienst overeengekomen deze voorloopig buiten de contrôle te houden om in de toekomst een zoodanige regeling te treffen, dat bedoeld personeel onder contrôle van genoemden dienst zou komen te staan.

De eerste maanden werden besteed om den met deze contrôle belasten ambtenaar behoorlijk gelegenheid te geven zich in te werken en de verkregen resultaten te bespreken, opdat, als tot definitieve vaststelling van de punten zou worden overgegaan, voldoende kennis en routine zouden zijn verkregen om met succes in deze richting werkzaam te kunnen zijn.

Deze contrôle stelt hooge eischen aan het ambtelijk personeel; draagt evenwel, met voldoende kennis van zaken, met nauwgezetheid en toewijding verricht, in hooge mate er toe bij, dat melk in den handel wordt gebracht, die, ook in hygiënisch opzicht, aan redelijke eischen voldoet.

Ondanks het feit, dat, als gevolg van de kwaliteitsbeoordeeling, de melk, in hygiënisch opzicht vooral, aanmerkelijk is verbeterd en blijkbaar meerdere zorg daaraan wordt besteed, werden bij de contrôle in de melkerijen nog verschillende misstanden geconstateerd, zoowel in de wijze, waarop de melk wordt gewonnen en behandeld als in de economische uitoefening van het bedrijf. Hierin verbetering te brengen is niet gemakkelijk omdat een groot deel der melkhandelaren geen of onvoldoende kennis van het bedrijf heeft, waardoor dezen geheel afhankelijk zijn van hun

personeel, dat uiteraard de beteekenis van hygiënisch goed gewonnen en behandelde melk in 't belang der volksgezondheid niet begrijpt. Zoodra evenwel de melkverkooper door meerdere interesse voor zijn bedrijf, beter en geregeld toezicht daarop uitoefent, mag vooruitgang in den veelal onvoldoenden toestand worden verwacht.

Werden, uitgezonderd in enkele bedrijven, nergens de aan iederen bedrijfsleider toegezonden hygiënische voorschriften, met betrekking tot het verkoopen van goede consumptiemelk, in toepassing gebracht, langzamerhand begint toch het besef levendig te worden, dat geregeld toezicht en opvolging dier voorschriften, waarvan behoorlijke reiniging van de uiers en tepels en het wasschen der handen door de melkers naast grondige reiniging van het melkgereedschap — afkoelen der melk is practisch nog onmogelijk — noodzakelijk zijn, wil men bij de publicatie der uitkomsten van het melkonderzoek een goed figuur maken. Grondige reiniging van het melkgereedschap, van de melkflesschen in 't bijzonder, is een eerste vereischte.

Meermalen is de wenschelijkheid betoogd, de flesschen reeds dadelijk na het ledigen met leidingwater om te spoelen, bij den consument dus, opdat het ontstaan van ingedroogde melkresten, welke later een behoorlijke reiniging bemoeilijken, worde voorkomen. Het schijnt evenwel, dat in dit opzicht van de zijde van het publiek geen medewerking is te verwachten.

Daar in vele melkerijen het schoonmaken der gereedschappen nog al te wenschen overlaat, behoeft het nauwelijks te verwonderen, dat, mede diensengevolge, de daarin bewaarde en vervoerde melk in de warme tropen spoedig, reeds binnen enkele uren zelfs, een groot aantal bacteriën bevat.

Voor bedrijven, die op 10 à 15 KM. van de stad verwijderd liggen, derhalve om 1 à 2 uur in den nacht met melken moeten beginnen om hun melk tijdig bij de klanten te kunnen bezorgen, is het van het allergrootste belang de melk zoo zuiver mogelijk te winnen en te behandelen.

In verband hiermede zijn proeven ingesteld om, zoo mogelijk, de voordeelen van het vervoer der melk in steriele tegenover

dat in de op de gebruikelijke wijze schoongemaakte flesschen te kunnen aantoonen en bij eenig gunstig resultaat te trachten tot sterilisatie van het melkgereedschap in de bedrijven te geraken.

Proeven, genomen met het doel om na te gaan of door eenvoudige afkoeling in een ijskist, melk van den vorigen dag den volgenden als melk van zg. 1e kwaliteit is te verkoopen, zijn volkomen geslaagd.

Aanleiding hiertoe bestond, omdat in nagenoeg alle bedrijven de fout wordt begaan, als men melk over zou houden, de koeien niet behoorlijk uit te melken. De redenen waarom zijn verschillend, de gevolgen evenwel dezelfde, n.l. het in de hand werken, dat de koeien eerder droog worden en de financieele resultaten van het bedrijf minder gunstig worden, dan het geval is, als de koeien steeds goed worden uitgemolken en de niet voor de kalveren bestemde melk tegen normale prijzen wordt verkocht.

Het is een normaal verschijnsel, dat als regel de vraag naar melk 's ochtends grooter is dan 's middags. Om hieraan tegemoet te komen worden de tijden tusschen het melken ongelijk genomen, d.w.z. de tijd tusschen het melken des middags en den volgenden ochtend is grooter dan die, tusschen 's morgens en den volgenden middag. Toch zal niet altijd het doel bereikt worden en is men genoodzaakt één of meer koeien boven de normaal vereischte melkleverantie aan te schaffen met het gevolg, dat er, 's middags vooral, melk overblijft, die niet op de meest voordeelige manier wordt verwerkt of wel men laat ze eenvoudig in de koeien zitten.

Ware het dus mogelijk door afkoelen eventueel overtollige melk, hetzij denzelfden middag, dan wel den volgenden ochtend als volwaardige melk, bijv. als melk van zg. eerste kwaliteit te verkoopen, dan zouden zoowel consument als producent hiermede gebaat zijn. De eerste, omdat hij een beter artikel voor zijn geld krijgt, de tweede, omdat het bedrijf vermoedelijk meer loonend wordt.

Er zij uitdrukkelijk de aandacht op gevestigd, dat, onder overigens gelijke omstandigheden, goed en direct na het melken afgekoelde melk, ook al is zij van den vorigen dag, in den regel beter is dan versche, welke wegens de hooge temperatuur niet of in zeer geringe mate is afgekoeld.

Melk.

De beoordeeling der melk vond volgens dezelfde puntenschaal met bijbehorende klasse-indeeling plaats als het vorige jaar.

Voor de samenstelling werden dus maximaal 18 punten toegekend nl. voor het vet en voor de vetvrije drooge stof ieder 9 en voor de hoedanigheid maximaal 27 punten, te weten 12 als de methyleenblauw-reductase het 5 uren uithield en 15 voor de reinheid der melk, beoordeeld als de watten na filtratie van 500 cm³ wit waren en daarop geen onreinheden zichtbaar waren. Werd bij de toekenning van het aantal punten voor het vet en de vetvrije droge stof uitgegaan van 3.75% respect. 9%, met dien verstande, dat voor elke 0.25% vet en voor elke 0.150% vetvrije droge stof minder, steeds 1 punt werd afgetrokken, wat de hoedanigheid der melk betrof, zoowel bij sneller intredende ontkleuring als bij toenemenden graad van onreinheid nam het aantal afgetrokken punten progressief toe.

Door de onderzochte monsters, al naar het aantal toegekende punten, in te deelen en naast den uitslag van het laatst onderzochte monster ook de kwaliteitsbeoordeeling der vorige geregeld te publiceeren, mag worden aangenomen, dat het publiek voldoende georiënteerd is, om te weten, welke der melkverkoopers goede, welke minder goede of slechte melk in den handel brengen; terwijl zij tevens kunnen nagaan, waaraan een eventueel minder gunstig resultaat is toe te schrijven, aan de samenstelling dan wel aan de hoedanigheid.

Dit moge juist zijn, toch schijnt een beoordeeling der melk volgens punten en indeeling in klassen of kwaliteiten vreemd te zijn, iets waaraan men nog moet leeren gewennen, ofschoon het eigenlijk meer onze bevreemding moest wekken, dat een voedingsartikel als melk met zulke ruime grenzen in samenstelling en van niet zelden zeer suspecte hoedanigheid, nagenoeg het eenige artikel is, dat tegen een vasten prijs wordt verkocht. Terwijl zoovele artikelen — ook de zuivelproducten — naar hun kwaliteit worden betaald, kent men voor consumptiemelk nagenoeg nog slechts een betaling naar kwantiteit, hetzij per liter of zooals in Indië per flesch waarbij dan veelal over het hoofd

wordt gezien, dat de inhoud van schijnbaar even groote flesschen zeer sterk uiteenloopt (600 — 700 cM³).

Kan men zich, met betrekking tot den inhoud der melkflesschen, op het standpunt stellen, dat de consument zelf heeft na te gaan hoeveel melk hij voor zijn geld ontvangt, het derhalve niet op den weg van de Overheid ligt flesschen van bepaalden inhoud voor te schrijven, terwille eener zuivere concurrentie zou een dergelijk voorschrift verdediging kunnen vinden.

Werd zooeven opgemerkt, dat men, vanwege het ongewone, aan een beoordeeling der melk zooals die thans plaats heeft, moet gewinnen, het is vooral de indeeling in kwaliteiten, die naar het oordeel der melkverkoopers dient te worden gestaakt.

Bij request werd dan ook in het verslagjaar naast het verzoek om tariefsvermindering van het gemeentelijk leidingwater en verlaging der retributie voor het weghalen van mest en ander stalvuil, een verzoek aan den Raad gericht om de publicatie van de kwaliteiten der melk door het Gemeentebestuur te doen staken, daar de publicatie van de indeeling der melk in klassen naar de verkregen uitkomsten van het onderzoek in strijd met art. 28 sub 1 der melkverordening zou zijn, de indeeling in kwaliteiten geheel willekeurig zou zijn en de gevolgde wijze van publiceeren niet aan het doel zou beantwoorden.

Kent art. 28 sub I den Burgemeester het recht toe de wijze te bepalen waarop de uitkomsten van het onderzoek der melk aan het publiek kenbaar zullen worden gemaakt en was, wat het laatste argument betreft, aan de hand van de verkregen resultaten, het tegendeel gemakkelijk te bewijzen, de indeeling der melk in kwaliteiten is inderdaad willekeurig, d. w. z. evenals bij elke kwaliteitsbeoordeeling, van welk artikel ook, zijn de grenzen min of meer willekeurig.

In zijn vergadering van 7 November 1924 werd op bovengenoemde verzoeken door den Raad een afwijzende beslissing genomen.

In het vorig jaarverslag werd er op gewezen dat, in strijd wellicht met de algemeene opvatting, ook aan melk, afkomstig uit melkerijen, waar tuberculeus vee wordt aangetroffen, 1e kwaliteit

wordt toegekend, zoo ze volgens het aantal toegekende punten voor vet, vetvrije droge stof, reductase en reinheid in de 1e kwaliteit moet worden gerangschikt, aangezien zulks voor Semarang, waar de bestrijding der tuberculose onder het rundvee ernstig is ter hand genomen, de meest gewenschte oplossing werd gevonden.

Aan deze opvatting werd, zoo de bestrijding onverminderd wordt voortgezet, de voorkeur gegeven boven eene bepaling, bijv. die voorschrijft, dat melk uit melkerijen, waar zich tuberculeus vee bevindt, niet anders dan gekookt in den handel zou mogen worden gebracht, vooral, omdat een dergelijk voorschrift voor groote bedrijven uiterst bezwaarlijk is toe te passen en dientengevolge het gevaar niet denkbeeldig werd geacht, dat bij herhaling melk in den handel zou worden gebracht, welke niet de temperatuur van het kookpunt zou hebben bereikt.

Deze veronderstelling is juist gebleken. Volgens de desbetreffende voorschriften mag melk, afkomstig uit melkerijen, waar mond- en klauwzeer bij het melkvee voorkomt, slechts in gekookten toestand worden vervoerd. Ondanks dit voorschrift kon in het afgelopen jaar bij herhaling worden geconstateerd, dat de melk uit zulke bedrijven niet alleen niet in gekookten, doch zelfs in ongekookten, rauwen toestand werd verkocht en als regel niet hooger dan tot ruim 70°C verwarmd bleek geweest te zijn, een temperatuur te laag om zeker te zijn, dat eventueel in de melk aanwezige tuberkelbacillen afgestorven zijn.

In het afgelopen verslagjaar zijn 892 monsters melk onderzocht en wel 853 monsters ochtendmelk en 39 monsters middagmelk.

Naast het onderzoek op soortelijk gewicht, vetgehalte, M-reductase en zindelijkheid werden geregeld de zuurgraad, de katalase en het sedimentgehalte bepaald.

Hoewel de katalase en het sediment af en toe te hooge uitkomsten gaven, konden bij het microscopisch onderzoek van het laatste nimmer op uierontsteking wijzende micro-organismen worden aangetoond.

De uitkomsten van het onderzoek der melk zijn in de bijlagen VII en VIII weergegeven.

Ook in het afgelopen jaar kon voor verschillende monsters toevoeging van water worden vastgesteld.

Bijlage III.

Uitslag van het ophthalmo-onderzoek in het jaar 1924.

		Eerste dag			Tweede dag			Eindresultaat		
		Posi- tief	Du- bieus	Nega- tief	Posi- tief	Du- bieus	Nega- tief	Posi- tief	Du- bieus	Nega- tief
Koeien	1146	32	86	1028	37	71	1038	51	96	999
Stieren	74	3	9	62	2	9	63	4	11	59
Kalveren	296		7	289		7	289		10	286
Totaal	1516	35	102	1379	39	87	1390	55	117	1344

		Aantal onder- zochte runden	Eindresultaat ophthalmo-tuber- culinatie		Resultaat in procen- ten positief + dubieus	Eind percentage
			positief	dubieus		
1922	Koeien	1105	97	77	15,74	} 15,76
	Stieren	56	6	3	16,—	
	Kalveren	167	—	—	—	
1923	Koeien	1137	88	86	15,30	} 15,33
	Stieren	64	7	3	15,62	
	Kalveren	208	—	2	0,96	
1924	Koeien	1146	51	96	12,83	} 13,28
	Stieren	74	4	11	20,27	
	Kalveren *)	296	—	10	3,38	

*) Tot de kalveren zijn alle runderen gerekend, die nog niet gewisseld hadden.

Bijlage IV.

Vergelijkend overzicht van de in de volgende sterk besmette stallen A, B, C, D en E verrichte ophthalmo en subcutane tuberculaties.

Melkerijen	ophthalmo tuberculatie				subcutane tuberculatie									Opmerkingen	
	aantal runderen			Reactie	positief			dubieus			negatief				
	R	St	Ka		R	St	Ka	R	St	Ka	R	St	Ka		
A B C D E	1			++	1										
A B C D E	2 1 2			+!	1 1 2			1							
A B C D E	1 1 4 3 4		1	+	1 3 3 4		1	1				1			
A B C D E	1 2 1 1 1			+?	1 1 1 1			2 1	1)						
A B C D E	1 2 5 3		2	±!	4 3		1	1 1 1	2)		1				
A B C D E	4 9		1	±	6		1	1			3 3		3)		
A B C D E	1 1 3 4		5	±?	1 2		1	1 3			1 1		4		
A B C D E	1 3 7 6		1 1	slijm	2 4		1 1				1 4 1		1 1		
A B C D E	1 1 1		1	—			1				1				1

1) Wanneer bij één dezer koeien nog 1 × de tempt. ware opgenomen, dan zou misschien 2 × een tempt. van boven de 40° verkregen zijn en de uitslag in plaats van dubieus, positief zijn geworden.

2) Bij de 1e opname was de tempt. reeds 40.15. Zou de opname eerder zijn verricht, dan zouden misschien 2 opnames boven 40° C waargenomen zijn en de reactie dus positief geluid hebben.

3) Van deze 3 zijn er 2, welke een opname meer met de voor-tempt. misschien een verschil van 0.5° C of meer zouden hebben gehad, zoodat beide subcut. reacties dubieus zouden zijn geworden.

Onderhuidsche inspuiting voor stal:

A	3½	mond. na oog-indruppeling				
B	5½	"	"	"	"	"
C	5	"	"	"	"	"
D	1e ged. 4½	"	"	"	"	"
D	2e " 5½	"	"	"	"	"
E	1e ged. 5½	"	"	"	"	"
E	2e " 6	"	"	"	"	"

R = rund; St = stier en Ka = kalf.

¹⁾ Wanneer bij één dezer koeien nog 1 × de tempt. ware opgenomen, dan zou misschien 2 × een tempt. van boven de 40° verkregen zijn en de uitslag in plaats van dubieus, positief zijn geworden.

²⁾ Bij de 1e opname was de tempt. reeds 40.15. Zou de opname eerder zijn verricht, dan zouden misschien 2 opnames boven 40° C waargenomen zijn en de reactie dus positief geluid hebben.

³⁾ Van deze 3 zijn er 2, welke een opname meer met de voor-tempt. misschien een verschil van 0.5° C of meer zouden hebben gehad, zoodat beide subcut. reacties dubieus zouden zijn geworden.

Onderhuidsche inspuiting voor stal:

A	3½ mnd. na oog-indruppeling
B	5½ " " " "
C	5 " " " "
D 1e ged.	4½ " " " "
D 2e " "	5½ " " " "
E 1e ged.	5½ " " " "
E 2e " "	6 " " " "

Bijlage V.

Resultaat der middels de oogreactie onder- zochte en geslachte runderen	Aantal	Sectiebevinding	
		negatief	positief
negatief	82	78	4 *)
slijm	49	30 **)	19 **)
dubieus	47	9	38
positief	32	3 ***)	29
Totaal	210	120	90

*) Twee dezer runderen hebben in 1923 met slijm resp. met $\pm?$ gereageerd.

**) Vijf dezer runderen hebben in 1923 met resp. $\pm?$, $\pm$, $\pm!$, $+$ en $-$ gereageerd.

Bovendien dient in aanmerking te worden genomen, dat van de hierbedoelde 19 dieren, nagenoeg alle uit sterk geïnfecteerde stallen, meerdere eerst geruimen tijd na de tuberculatie zijn geslacht geworden, zoodat de mogelijkheid niet is uitgesloten, dat, indien deze runderen kort vóór de slachting opnieuw zouden zijn onderzocht, de uitslag anders zou zijn geweest. Evenwel waren er ook enkele onder, waarvan, in verband met de uitgebreidheid van het tuberculeuze proces en den betrekkelijk korten termijn tusschen tuberculatie en slachting mag worden aangenomen, dat deze dieren bij het onderzoek op tuberculose reeds ziek waren.

Daartegenover staat, dat onder de 30 vrij van tuberculose bevonden runderen er 3 waren, die in 1923 met resp. $\pm?$, $\pm!$ en $+$ hadden gereageerd en afkomstig waren uit de sterkst besmette sfallen.

***) Van de 3 positief reageerende runderen, waarbij geen tuberculose werd gevonden en die in 1923 met resp. slijm, $+$ en $\pm!$ hadden gereageerd, had het eerste rund nagenoeg geen bijverschijnselen, de beide andere daarentegen zeer duidelijk.

Bijlage: VI

Verzamelstaat der sectieverslagen van tuberculeuze runderen in het jaar 1924.

TUBERCULOSE VAN:	Getuberculineerd		TOTAAL	Hiervan op grond v/h positief bacteriologisch sputum onderzoek, ver- richt door Gouverne- ments- of Gemeente- Veearts door het Gouvernement overgenomen		Opmer- kingen
	Geslacht	Gestorven		Gouverne- ments- Veearts	Gemeente- Veearts	
AANTAL RUNDEREN	90	2	92	20	8	
Tonsillen	1		1	1		
Luchtpijp	1		1		1	
Longen	59	1	60	20	8	
Borstvlies	11	1	12	6	2	
Lever	8		8	1	1	
Milt	2		2			
Nieren	5		5	1	2	
Buikvlies	4		4	2	1	
Uier	1		1			
Lg. Submaxillares	1		1	1		
„ Subparotideales	3		3	1		
„ Retropharyngeales	29		29	8	2	
„ Bronchiales	63	2	65	14	6	
„ Mediastinales	56	1	57	14	7	
„ Hepaticae	11		11	3	1	
„ Mesenteriales	14		14	4	2	
„ Thoracis	1	1	2			
„ Inguinales superficiales	1		1			
„ Cervicales „	3		3	1		
„ Popliteae	4		4	1		

N. B. bovendien zijn nog 2 niet getuberculineerde jonge runderen geslacht, waarvan èen geheel afgekeurd is geworden en van No. 2 alleen de longen (niet meer op te geven welke organen of klieren de tuberculeuze veranderingen vertoonden).

Bijlage VII

Reinheid der melk, beoordeeld na filtratie van 500 cm³ door watten.

	Aantal onder- zochte mon- sters	zeer goed	goed	vrij goed	vol- doende	onvol- doende	vuil	zeer vuil
Europeaan	439	197	134	68	24	13	3	
Chinees	349	80	113	85	42	22	6	1
Javaan	104	11	21	20	22	15	14	1
Totaal	892	288	268	173	88	50	23	2
in proc. 1924		32,3	30	19,4	9,9	5,6	2,6	0,2
		62,3						
1923	834	24,7	28,3	23,7	11,4	8,4	3,1	0,5
		53						
1922 *)	335	24,6		34,—	24,6	11,6	4,2	0,6

*) In 1922 geen klassificatie der melk, doch enkel de vermelding van het bevonden resultaat goed, vrij goed, enz.

Gemiddeld soortelijk gewicht (S. G.) der melk bij 27½°C.

	Europeaan	Chinees	Javaan	Totaal
1924	1.0306	1.0311	1.0307	1.0308 *)
1923	1.0309	1.0311	1.0307	1.0310
1922	1.0310	1.0313	1.0291	1.0309
1918 — 1922	1.0309	1.0313	1.0292	1.0308
1913 — 1917	1.0309	1.0311	1.0287	1.0304

*) Met ingang van 1 Maart 1924 is voor de bepaling van het S. G. der melk gebruik gemaakt van een lactodensimeter, welke bij $\frac{27\frac{1}{2}^{\circ}\text{C}}{27\frac{1}{2}^{\circ}\text{C}}$ 76 is geijkt. Voor eene juiste vergelijking van het S. G. met voorgaande jaren, toen een bij $\frac{15^{\circ}\text{C}}{15^{\circ}\text{C}}$ 76 geijkt instrument werd gebruikt, zou het S. G. met ± 0.0003 moeten worden verhoogd en dus 1.0311 bedragen.

Gemiddeld vetgehalte in procenten.

	Europeaan	Chinees	Javaan	Totaal
1924	4,—	3,62	4,97	3,96
1923	3,94	3,62	5,15	3,97
1922	3,79	3,41	4,23	3,69
1918 — 1922	3,85	3,65	5,01	3,96
1913 — 1917	3,66	3,69	4,85	3,91

Bijlage VIII.

Aantal monsters melk met een vetgehalte van:

		Minder dan 3%	3-3½	3½-4	4-4½	4½-5	5 en meer	Totaal 3% en meer
Europeaan		28	72	124	113	74	28	93.6
Chinees	1924	52	100	110	55	25	7	85.1
Javaan		12	4	12	13	10	53	88.5
	Totaal	92	176	246	181	109	88	89.7%
	1923	82	178	234	176	87	77	90.-%
	1922	57	96	80	58	26	18	83.-%

Gemiddeld gehalte aan vetvrije droge stof.

	Europeaan	Chinees	Javaan	Totaal
1924 *)	8.957	9.011	9.217	9.008
1923	9.034	9.018	9.263	9.057
1922	8.786	8.764	8.353	8.720
1918—1922	8.673	8.717	8.654	8.654
1915—1917	8.309	8.265	7.246	7.961

*) Voor een juiste vergelijking met de voorgaande jaren worde er op gewezen, dat bij gebruik van een bij $\frac{15^{\circ} \text{C}}{15^{\circ} \text{C}}$ 76 geijkte lactodensimeter de vetvrije droge stof 9.084 zou hebben bedragen.

Samenstelling der melk.

	Aantal monsters	Soortelijk gewicht bij 27 $\frac{1}{2}$ ° C	Gemiddeld vetgehalte	Gemiddeld ge- halte aan vet vrije droge stof
Morgenmelk	853	1.0309	3.93	9.017
Middagmelk	39	1.0293	4.74	8.808

Opgemerkt zij, dat onder de middagmelk geen monsters van Javaansche melkverkoopers (Simongan) voorkomen, aangezien deze 's middags geen melk verkoopen.

Gemiddeld aantal punten toegekend voor samenstelling en hoedanigheid der melk met vermelding van de kwaliteit, waarbij zij werd ingedeeld.

	Aantal monsters	Gemiddeld aantal punten (max. 45)	Kwaliteit in procenten			
			1e	2e	3e	4e
1923	831	38.33	45	50.42	4.45	0.13
1924	892	39.36	57.28	35.65	6.39	0.67

Bijlage IX.

Vergelijkende cijfers der resultaten, verkregen bij het onderzoek der
in het afgeleopen jaar van de respectieve melkverkoopers
onderzochte monsters melk.

Volg. No. 1923	Volg. No. 1924	N A A M van den MELKLEVERANCIER	Gemiddeld		Gemiddelde v/d samenstelling en hoedanigheid tezamen	Aantal monsters	Waarvan kwaliteit			
			Samen- stelling (max. 18)	aantal punten voor Hoeda- nigheid (max. 27)			1e	2e	3e	4e
2	1	Boerderij „Veelust”	18.—	27.—	45.—	15	15	—	—	—
1	2	Mevr. A. Goedhart	18.—	26.44	44.44	16	16	—	—	—
3	3	J. Arentsen	17.88	24.81	42.69	16	16	—	—	—
5	4	L. E. Mehbaum	16.63	25.79	42.42	19	16	3	—	—
11	5	Mevr. W. v. d. Wulp	17.58	24.31	41.89	19	17	2	—	—
17	6	„ F. L. Leyting	16.59	25.29	41.88	17	15	2	—	—
4	7	„ J. Mehbaum (Stella)	16.76	25.12	41.88	17	14	3	—	—
7	8	Mevr. E. A. Leydelmeyer	16.06	25.72	41.78	18	15	3	—	—
21	9	Melkerij „Gang Schnalz”	16.22	25.56	41.78	18	14	4	—	—
13	10	Ing Sioe Sie	16.64	25.12	41.76	17	13	4	—	—
15	11	T. H. Kwik	15.82	25.73	41.55	11	8	3	—	—
9	12	Mevr. F. Ph. Lammerting	15.50	25.71	41.21	14	12	1	1	—
8	13	„ A. Ruiz	16.11	25.06	41.17	18	13	5	—	—
18	14	M. Mehbaum	16.21	24.74	40.95	19	14	4	1	—
49	15	Mevr. Tan Ping Sien	15.07	25.72	40.79	14	11	3	—	—
12	16	„ H. Weyermans	16.55	24.17	40.72	18	15	3	—	—
32	17	Melkerij „de la Croix”	14.19	26.50	40.69	16	12	4	—	—
46	18	P. Colin	16.24	24.35	40.59	17	13	4	—	—
24	19	Kadam	17.69	22.81	40.50	16	12	4	—	—
16	20	Be Tjen Kian	17.31	23.16	40.47	19	14	5	—	—
6	21	T. L. The	15.58	24.84	40.42	19	12	7	—	—
25	22	Go Siang King	16.—	24.33	40.33	15	9	6	—	—
50	23	Oen Hwie Sing	16.65	23.53	40.18	17	10	7	—	—
19	24	Mevr. Ho Tjen Bok	15.73	24.40	40.13	15	10	4	1	—
—	25	Kandani	18.—	22.—	40.—	2	2	—	—	—
29	26	Leger des Heils	15.18	24.76	39.94	17	9	8	—	—
36	27	Melkerij „de Sierkan”	15.—	24.71	39.71	17	11	6	—	—
37	28	„ Tan Bie Tjoe”	15.56	24.11	39.67	18	8	10	—	—
22	29	Mevr. Bergmann-Toegiem	15.69	23.94	39.63	16	9	6	1	—
30	30	H. W. van Reyn	15.47	24.06	39.53	17	10	7	—	—
28	31	Koekoh	16.87	22.63	39.50	16	11	4	—	1

Volg. No. 1923	Volg. No. 1924	N A A M van den MELKLEVERANCIER	Gemiddeld aantal punten voor		Gemiddelde v/d samenstelling en hoedanigheid tezamen	Aantal monsters	Waarvan kwaliteit			
			Samen- stelling (max. 18)	Hoeda- nigheid (max. 27)			1e	2e	3e	4e
31	32	Mevr. Ho King Nio	17.42	22.08	39.50	12	8	4	—	—
35	33	J. B. Thomson	15.19	24.25	39.44	16	7	9	—	—
23	34	Mevr. Busselaar van Hek	15.14	23.93	39.07	14	8	5	1	—
27	35	Oei Djie Sien	15.69	23.37	39.06	16	8	6	2	—
34	36	Soemadi	17.—	22.—	39.—	9	6	2	1	—
10	37	Simin	17.13	21.47	38.60	15	10	3	1	1
20	38	Rakiman	17.73	20.74	38.47	15	9	5	1	—
52	39	G. H. Tan	17.48	20.95	38.43	21	9	11	1	—
26	40	T. K. The	15.90	22.26	38.16	19	8	10	1	—
14	41	Mevr. Tan Lee Nio	15.43	22.64	38.07	14	7	5	2	—
33	42	Rakiman	15.14	22.86	38.—	14	8	5	—	1
43	43	Mevr. Martherus	17.07	20.80	37.87	15	5	8	1	1
42	44	„ Liem Tjien Lee	14.95	22.62	37.57	21	8	11	2	—
40	45	Tan Kheek Hwat	16.71	20.79	37.50	14	5	8	1	—
39	46	Mevr. Liem Kwie Tien	14.92	22.23	37.15	13	2	9	2	—
38	47	„ Schumann	13.37	23.63	37.—	19	8	6	5	—
45	48	„ Roessel	16.17	20.33	36.50	18	5	10	3	—
51	49	A. Ort	13.88	22.56	36.44	16	2	12	2	—
55	50	Melkerij „Ong King Tjiang”	14.88	21.47	36.35	17	1	14	2	—
54	51	Mevr. Kwa Wan Sik	13.18	22.64	35.82	11	2	8	—	1
47	52	J. H. J. Goedhart	14.40	21.40	35.80	10	2	6	2	—
53	53	Melkerij „Tegalsari”	12.05	23.—	35.05	20	1	14	5	—
56	54	Mevr. Liem Som Nio	13.78	21.22	35.—	18	2	13	3	—
41	55	„ J. Hoogvelt	15.33	18.34	33.67	3	—	2	1	—
48	56	„ Herzberg	14.75	18.25	33.—	4	1	1	2	—
57	57	H. Abdulradjak	14.94	17.88	32.82	17	3	5	8	1
—	58	Mevr. Tjoa Siok Nio	8.75	23.88	32.63	8	—	4	4	—
Totaal gemiddeld van alle monsters			15.83	23.53	39.36	892	511	318	57	6

III. Toezicht op de rijtuigverhuurderijen en keuring van paarden en materieel.

Bij den aanvang van het jaar 1924 bedroeg het aantal verhuurderijen binnen de Gemeente 45 en was aan 39 personen buiten de Gemeente een vergunning verleend, als bedoeld in art. 2 lid 1 der verordening, terwijl 90 voorloopige vergunningen waren uitgereikt.

Gedurende het jaar 1924 werden voor verhuurderijen binnen de Gemeente verleend 2 vergunningen.

Van de vergunningen voor het gebruik van paarden en materieel binnen de Gemeente van de buiten de Gemeente gevestigde verhuurders, kwamen er 3 te vervallen, terwijl 16 nieuwe werden uitgereikt. Van de voorloopige vergunningen zijn op eigen verzoek dan wel omdat de tijd was verstreken, binnen welken met den bouw van een stal moest zijn begonnen, 27 ingetrokken, zoodat op 1 Januari 1925 aanwezig waren 47 verhuurderijen binnen de Gemeente, 52 vergunningen tot gebruik van paarden en materieel binnen de Gemeente en 63 voorloopige vergunningen.

Voorloopige vergunningen zijn verleend aan personen, die bij de uitbreiding der Gemeente binnen de grenzen kwamen te wonen en wier bedrijven op dat moment niet aan de gestelde eischen der nieuwe verordening voldeden.

Zoodra dit wel het geval is, wordt de voorloopige vergunning ingetrokken en een definitieve daarvoor in de plaats uitgereikt.

Mutaties en keuringen van de paarden der rijtuigverhuurderijen binnen en buiten de Gemeente.

Aantal paarden op 1 Januari 1924	Bijgekocht	Verkocht	Gestorven	Blijft alzoo op 1 Januari 1925	Nieuw gekeurd	Aantal malen gekeurd	Goedgekeurd	Tijdelijk afgekeurd	Definitief afgekeurd	Tijdelijk afgekeurd wegens:					Andere oorzaken
										Kreupel voor	Kreupel achter	Verwonding	Gang	Conditie	
1651	804	1007	103	1345	804	5522	3283	2238	1	1527	278	195	75	120	43

Keuring van rijtuigen.

De driemaandelijksche keuring van rijtuigen had wederom als voorgaande jaren plaats in de maanden Januari, April, Juli en October. Aangezien de prijzen der materialen meer en meer tot den toestand van vóór den oorlog terugkeeren, kon met meer gestrengheid worden opgetreden tegen het in onbehoorlijken toestand verkeerenden der rijtuigen.

Den 1en Januari 1925 waren in totaal geregistreerd 129 rijtuigen, 411 deelemans en 394 dogkarren.

Overzicht der rijtuigkeuringen.

Aanwezig op :	Aantal rijtuigen	Ter keuring gebracht	Goedgekeurd	Afgekeurd	Niet ter keuring verschenen
1 Januari 1924	961	837	831	6	124
1 April 1924	958	834	831	3	124
1 Juli 1924	940	804	799	5	136
1 October 1924	884	784	777	7	100

Het groote aantal niet ter keuring verschenen rijtuigen moet vooral worden toegeschreven aan het overcompleet aan vierwielige rijtuigen.

Keuring der tuigen.

Gelijktijdig met de rijtuigkeuring heeft ook keuring van de tuigen plaats.

Over 't algemeen verkeerden deze in beter toestand dan de laatste jaren het geval was, zoodat niet meer tot definitieve afkeuring daarvan behoefde te worden overgegaan. Kwam men uiteraard op de keuring met behoorlijk gereinigde tuigen, dit kan niet gezegd worden van de tuigen, zooals men die op de openbare wegen ziet gebruiken.

Als gevolg van het voederen der paarden buiten de verhuurderijen, voornamelijk op particuliere erven, worden de tuigen gewoonlijk vuil. Het ligt evenwel in de bedoeling, nu de con-

trole op de rijtuigverhuurderijen door de benoeming van een tweeden Controleur meer kan worden verscherpt, hieraan zoo mogelijk een einde te maken.

Processen-verbaal.

In totaal werden in 't afgelopen jaar opgemaakt 273 processen-verbaal, waarvoor aan boeten werd opgelegd een totaal bedrag van f 876,—.

HOOFDSTUK XII.

Marktwezen.

In het begin van het verslagjaar, 25 Januari, werd de nieuw gebouwde buurtpasar „Kagok” in het Heuvelterrein voor het publiek opengesteld. Waren de ontvangsten op dezen pasar aanvankelijk iets hooger, thans zijn ze vrij wel gestabiliseerd en hooger dan waarop bij den opzet was gerekend, zoodat hieruit wellicht de conclusie mag worden getrokken, dat inderdaad ter plaatse de behoefte aan een openbare verkoopplaats bestond. Waren het oorspronkelijk voornamelijk de warongs, vóór dien op het open terrein tegenover het Raadsplein, welke op de pasar werden aangetroffen, langzamerhand werd het aantal ten verkoop aangeboden artikelen grooter, zoodat thans ook naast allerlei groenten verschillende huishoudelijke artikelen verkrijgbaar zijn.

Daar uit den aard der zaak behoefte bestond aan privaten, werd besloten deze te vereenigen met een bad- en waschinrichting voor de bewoners der naburige kampongs. Tegen het einde van het jaar werd met den bouw begonnen.

Hoewel reeds in December 1923, als gevolg van de wijziging der verordening op het tijdelijk in gebruik afstaan van openbare wegen en pleinen etc. in de Gemeente Semarang, verschillende wegen waren aangewezen waarlangs zonder toestemming van den Burgemeester niet mocht worden verkocht, in de verwachting, dat dientengevolge de voor enkele pasars steeds teruglopende ontvangsten wederom zouden stijgen, van eenigen gunstigen invloed dezer verbodsbepaling op de pasarinkomsten is in den loop van het verslagjaar absoluut niets geconstateerd kunnen worden.

In verslagjaar zijn vooral de ontvangsten voor pasar Djohar sterk achteruitgegaan; een groot aantal vakken bleef onverhuurd, zelfs nadat voor dit pasargedeeelte de huurprijs per vak van f 10,30 op f 8,— en f 7,— was teruggebracht.

Nam in voorgaande jaren het aantal abonnementen voor vaste standplaatsen steeds toe, in het afgelopen jaar is ook hierin een wending gekomen en het aantal gedaald van 526 op 445, waarvan de oorzaak, gedeeltelijk althans, is te zoeken in het aanslaan in de Gemeentelijke Inkomstenbelasting der abonneenthouders, doordat hiervoor gebruik werd gemaakt van de bij den dienst van het pasarwezen berustende registers. Bovendien ging het innen dezer abonnementsgelden niet vlot, werden de betalingsdata vaak verschoven, terwijl niet zelden bleek, dat huurders zonder betaling de pasar hadden verlaten.

Valt over 't algemeen de laatste jaren en ook nog voor het verslagjaar vermindering van de opbrengst te constateeren, pasar Peterongan maakt in dit opzicht een gunstige uitzondering. Deze pasar neemt gestadig in beteekenis toe, wat wel voornamelijk aan de uitbreiding der stad in deze richting moet worden toegeschreven. Het laat zich dan ook aanzien, dat binnen niet al te langen tijd, uitbreiding noodig zal blijken te zijn.

Sedert de Gemeente de beschikking over de als sportveld en pasarterreinen in het ontwerpplan voor het particuliere land Tjandi en het aansluitende gedeelte van Djangli heeft gekregen en van militaire zijde de wensch te kennen is gegeven, dat het op prijs zou worden gesteld, als de thans ter plaatse gehouden clandestiene pasar door een van Gemeentewege op te richten pasar wordt vervangen, zijn de plannen betreffende een te Djatingaleh op te richten pasar opnieuw in studie genomen en zullen desbetreffende voorstellen in het komende jaar den Raad ter goedkeuring kunnen worden aangeboden.

Evenals voor de pasars, geldt ook voor de warongs, dat de opbrengst achteruitgaat, doordat vakken in enkele van deze gemeentelijke verkoopplaatsen onverhuurd blijven. In 't bijzonder geldt dit voor de warong op Tawang Oost. Er wordt dan ook overwogen of deze warong niet beter naar elders kan worden overgebracht.

De Gemeentelijke warong te Kintelan, op Gouvernementsgrond opgericht, moest met de gereedkoming van de Centrale Burgerlijke Ziekeninrichting worden opgeruimd en is toen naar kampong Ngaglik overgebracht.

In de personeelsformatie kwam gedurende het verslagjaar geen verandering. De in 1923 gewijzigde dienstregeling voor de Markten Hulpmarktmeesters heeft aan de verwachtingen beantwoord.

In de hieraan toegevoegde bijlage zijn de pasar- en warongontvangsten over 1924 opgenomen en met die over 1923 vergeleken.

PASARONTVANGSTEN.

P A S A R S	1923	1924	Meer	Minder
A. Djoernatan	f 5.704,29½	f 5.696,08		f 8,21½
B. Karangbidara	" 2.212,65	" 2.113,57		" 99,08
C. Boegangan	" 7.256,02	" 7.164,47½		" 91,54½
D. Pedamaran Lor	" 27.665,08	" 27.919,78	f 254,70	
E. Peterongan	" 13.806,62	" 14.958,09	" 1.151,47	
F. Pedamaran Kidoel	" 14.801,09	" 15.031,12	" 230,03	
G. Kranggan	" 6.521,73	" 6.518,90		" 2,83
H. Pedamaran Tengah	" 10.409,96	" 10.284,01		" 125,95
I. Spondol	" 549,77	" 516,11		" 33,66
K. Pekodjan	" 3.254,36	" 4.236,24	" 981,88	
L. Kagok		" 1.529,46	" 1.529,46	
Djohar	" 27.306,50	" 24.989,11		" 2.317,39
Warongs	f 119.488,07½	f 120.956,94½	f 4.147,54	f 2.678,67
	" 3.138,74	" 3.031,10		" 107,64
T o t a a l	f 122.626,81½	f 123.988,04½	f 4.147,54	f 2.786,21

HOOFDSTUK XIII.

Gemeentewerken.

1. Personeel.

Op 1 Januari 1924 was het volgende personeel in dienst:

- 1 Directeur
- 1 Ingenieur
- 1 Bouwkundige
- 1 Inspecteur
- 10 Technische Ambtenaren
- 1 Opzichter-Werktuigkundige
- 7 Opzichters
- 4 Onderopzichters
- 1 Commies
- 10 Klerken

en verder het noodige personeel van lageren rang.

Bij besluit ddo. 14 December 1923 No. 13 R. werd aan den Ingenieur, Chef van Dienst, C. J. Evers, met ingang van 4 Februari 1924 eervol ontslag uit den Gemeente-dienst verleend. Hij werd vervangen door den Ingenieur, Chef van Dienst, A. H. J. Koreman.

2. Algemeen overzicht Buitendienst.

Evenals in vorige jaren moest de grootst mogelijke zuinigheid betracht worden zonder dat de toestand der wegen, bruggen, gebouwen en dgl. daaronder lijden mocht. In het algemeen kan gezegd worden, dat dank zij goed toezicht en de verbeteringen die in den loop der jaren aan de wegen zijn aangebracht, aan deze eischen is voldaan.

Behalve dat bij den aanleg van nieuwe wegen meer aandacht dan tot dusver werd besteed, aan de kantlagen en de draineering van de onderlaag, hadden onderhoud en aanleg van wegen op de gebruikelijke wijze plaats.

De materiaalvoorziening ondervond in verslagjaar geen noemenswaardige moeilijkheden. Grind en zand konden steeds in voldoende hoeveelheden door het zand-, grind- en steenbedrijf geleverd worden, terwijl steen in voldoende hoeveelheden van aannemers kon worden ingekocht.

De benodigde steenslag werd voor een gedeelte van den steenbreker te Simongan verkregen, gedeeltelijk bij het zand-, grind- en steenbedrijf uit de hand geklopt en daar waar dit op het vervoer besparing opleverde, op het werk ingekocht.

De fijne steenslag (split) werd uitsluitend van den steenbreker verkregen.

De aanvraag naar erfpachtsperceelen bleef nog gering, zoodat weinig nieuwe wegen in het heuvelterrein aangelegd behoeften te worden. Door de uitbreiding der bebouwing door de Gemeente en de Woningvereniging „Semarang” in de benedenstad moesten in Oost-Semarang en Sompok verschillende wegen worden aangelegd of verlengd.

3 De volgende staat geeft een overzicht van de wegen, welke in 1924 aangelegd werden of in aanleg waren.

N A A M	Lengte in M.	Gemiddelde breedte der verharding in M.	Oppervlakte der verharding in M ² .
<u>Goenoengsawoweg</u>	651.5		2442.5
<u>Goenoengsawoweg West</u>	110.—	3.—	330.—
<u>Krakatauweg</u>	400.—	3.—	1200.—
Kampementsweg	310.—	3.75	1162.5
<u>Weg in Oost Semarang</u>			
<u>langs A 1 leiding (Ha-</u> <u>waweg)</u>	488.—	3.75	1830.—
Wegencomplex in Oost Semarang	755.5		2306.—
<u>Wegen langs van De-</u> <u>venterschool</u>	196.5	5.—	982.5
Tillemaplein met we- gen	184.5	—	838.—
Sirandaweg laatste ge- deelte	625.—	5.50	3437.5
Weg Gadjahmoeng- koer-Noord	71.—	2.50	177.5
<u>Verlenging Lamper-</u> <u>sariweg</u>	215.—	3.75	806.25
<u>Verlenging Koendja-</u> <u>ranweg</u>	120.—	3.5	420.—
Totaal	4127.—		15932.75

De onderstreepte wegen zijn gereed gekomen.

Hierbij dient nog het volgende te worden opgemerkt.

De Goenoengsawoweg, die het vorige jaar reeds vrijwel voltooid was, doch waarop de 2e deklaag nog niet was aangebracht in verband met de te verwachten bebouwing langs dien weg, werd dit jaar geheel afgewerkt en daarna 2 X geteerd.

De Krakatauweg en de weg in Oost Semarang langs de A 1 leiding werden aangelegd in verband met de steeds voortschrijdende bebouwing door het Gemeentelijk Woningbedrijf; ook het wegencomplex in Oost Semarang werd in verband daarmee aangelegd, echter konden deze wegen niet geheel doorgetrokken worden, daar ze gedeeltelijk getraceerd zijn door een particulier eigendomsperceel.

De Kampementsweg is de verbindingsweg tusschen den weg van dien naam door de Genie aangelegd en den weg Djangli.

De wegen langs de van Deventerschool werden aangelegd zoover als noodig was, in verband met den bouw van deze school.

De Sirandaweg (laatste gedeelte) is de doortrekking van den bestaande Sirandaweg naar den Oei Tjong Hamweg waardoor voor de bewoners van het Noord-Oostelijk gedeelte van het heuvelterrein een aanmerkelijk kortere verbinding met de benedenstad is ontstaan.

De verlenging van den Lampersariweg en den Koendjaranweg was een gevolg van de meerdere aanvraag naar erfpachtsperceelen in die buurten.

Onderhoud wegen.

De totale lengte en de oppervlakte van de verharding der wegen bij de Gemeente in beheer, waren als volgt:

Soort verharding	Begin 1924		Einde 1924	
	Lengte in M.	Oppervlakte in M ² .	Lengte in M.	Oppervlakte in M ² .
Asfaltmacadam	30400	237850	26509.7	209333.75
Asfalthuid			33643.5	200166.—
Steenslag geteerd	36400	186700	15646.—	73175.25
Steenslag	34100	176400	29269.—	142588.75
Grind	7200	23900	7328.5	25570.—
Keien	1320	10700	1974.—	16872.—
Totaal	109420	635550	114370.7	667705.75

4. Over het algemeen was de toestand der wegen goed.

De reeds vroeger geuite klachten over de gladheid der geteerde wegen in het heuvelterrein kwamen weer naar voren, toen in den loop van verslagjaar verschillende auto's op den Dr.-de-Vogelweg slipten, waardoor eenige ongelukken zijn gebeurd. In het algemeen kan dit geweten worden aan een ongelukkige samenloop van omstandigheden, daar het toch juist na het teren een weinig regende, zoodat de gladheid aanmerkelijk toenam. Door het inwalsen van fijn grind werd echter eenige meerdere stroefheid verkregen. Intusschen bleek de noodzakelijkheid om bij opnieuw teren, zand voor afdekking te bezigen, waardoor al te groote gladheid wordt voorkomen.

Slechts weinig wegen werden in verslagjaar overgeteerd met tarco of dubbel gedistilleerde koolteer, daar de in het vorig jaarverslag reeds genoemde zachte asphalt der B. P. M. zulke goede resultaten gaf, dat het beter bleek, de wegen van zulk een asphalthuid te voorzien.

Zeer veel wegen werden dan ook uit de gewone onderhoudsfondsen met deze zachte B. P. M. asphalt behandeld, sommige zooals eerst door de B. P. M. werd aanbevolen, tweemaal, doch andere, toen bleek, dat een dubbele behandeling niet noodig was, slechts éénmaal. Wanneer de asphaltlaag op gewone steenslagwegen te dik werd aangebracht, bleek er veel zand noodig te zijn om te voorkomen, dat de asphalt zich aan de grobakwielen hechtte en van den weg werd afgetrokken.

In het algemeen moet de asphaltlaag niet te dik zijn.

Het lostrekken van de asphaltlaag door grobakwielen trad in het bijzonder dáár op, waar een enkele asphaltlaag op een reeds bestaande teerlaag was aangebracht en waar geen geregeld transport van grobaks plaats had. De asphalt bleek niet voldoende aanhechting te verkrijgen op de harde teerlaag. Het euvel bleek te voorkomen door de al te gladde teerlaag eerst eenigszins ruw te kappen en den weg, na de behandeling met zachte asphalt, de eerste maanden met een dun laagje fijn grind bedekt te houden.

In het begin van de oppervlakte-asphalteering is de asphalt verwarmd tot 270° C (opgave B.P.M.) Bij verwarming tot deze temperatuur neemt de kwaliteit van de asphalt in mindere of meerdere mate af, afhankelijk van den duur der verwarming. De asphalt wordt bros en is niet bestand tegen regen. Dit heeft zich o. a. voorgedaan op de wegen Pandean Lamper en Gedangan. Later is de asphalt slechts verhit tot 180° C.

In het algemeen kan gezegd worden, dat de op een juiste wijze behandelde en op een vooraf goed afgewalsten weg aangebrachte asphalthuid voor zoover tot nu toe is na te gaan, een wegdek geeft dat tegen vrij druk verkeer bestand is, waardoor een belangrijke besparing op de onderhoudskosten verkregen wordt.

Ten einde uit te maken, welke asphaltsoort en welke wijze van verharding de meest economische resultaten geven, werden in verslagjaar op den weg Karangbalong proeven genomen met B.P.M., Nacovia- en Socony-asphalt. Met B.P.M. asphalt werden drie proefvakken gemaakt, n.l. asphaltbeton, asphaltmacadam en oppervlaktebehandeling. Met de Socony asphalt en de Nacovia asphalt werden elk twee proefvakken gemaakt, n.l. asphaltmacadam en oppervlaktebehandeling. De firma Akiz die mede was uitgenoodigd om proefvakken met Bermudez asphalt te maken, bleek verhinderd om deel te nemen. Het resultaat van deze proefnemingen zal eerst na verloop van tijd kunnen worden medegedeeld. Als uitbreiding van deze proeven werden nog de Djatingaleh-helling met Nacovia asphalt en de wegen v. d. Burgstraat en Paradeplein met Socony asphalt behandeld. Betreffende de Djatingaleh-helling kan reeds medegedeeld worden, dat voor deze helling van 12% de Nacovia asphalt niet stroef genoeg bleek te zijn.

Verschillende asphaltwegen vertoonden evenals reeds in een vorig jaarverslag werd vermeld, het verschijnsel van het golven van het wegoppervlak dwars op de richting van het verkeer; vooral wegen als Boeloe, Karangsari, Karangtoeri en Dr. Djawastraat vertoonden dit gebrek.

Hoewel het afkappen der golven en het dichten der kuilen met het afkomende materiaal wel eenige verbetering opleverde, is dit het telkens weer optreden van bovengenoemd verschijnsel vrijwel met zekerheid te concluderen, dat de onvoldoende sterkte der onderlaag daarvan oorzaak is, zoodat een afdoende verbetering slechts verkregen zou worden door een geheele vernieuwing der onderlaag.

Op de volgende wegen werd over de aangegeven lengte en breedte een nieuwe deklaag aangebracht:

N A A M	Lengte in M.	Breedte der verhar- ding in M.	Opper- vlakte in M ² .
Marinestraat	129.—		615.—
Altingstraat	143.—		833.—
Sidodadiweg Oost	267.—	4.5	1.201.50
Wotgandoel	145.—	7.—	1.015.—
Kaligarangweg	334.—	4.5	1.503.—
Boebakan	340.—	4.5	1.530.—
Pandean Lamper (2e gedeelte)	720.—	6.—	4.320.—
Zimmermanslaan	1.049.—	5.—	5.245.—
Djocjaweg	266.—	5.—	1.330.—
Lampersarie (1e gedeelte)	245.—	3.5	857.50
Soloweg	181.—	5.—	905.—
Kedoengdjatiweg	230.—	4.5	1.035.—
Mritjan (vanaf Sompok in Oos- telijke richting)	627.—		2.194.50
Goendihweg	181.—	4.—	724.—
Kintelanbaroe (Oostelijke zijweg)	98.—		365.—
Gergadji (vanaf Kintelan tot Oei Tjong Hamweg)	622.—		3.716.—
Oei Tjong Hamweg	901.—	5.—	4.505.—
Weg langs Randoesarietpark	102.—	6.—	612.—
Goenoengsarie	137.—	4.5	616.50
Zuiderwalstraat (vanaf Kerk- straat tot Westerwalstraat)	459.—		2.894.—
Plampitan	396.—	6.5	2.574.—
Kp. Mlajoe	566.—		2.893.25
Karangbalong	1.321.—	7.—	9.247.—
Tanahpoetih (helling)	592.—	7.5	4.440.—
<i>Transporteere</i>	10.051.—		55.171.25

N A A M	Lengte in M.	Breedte der verhar- ding in M.	Opper- vlakte in M ² .
<i>Per transport</i>	10.051.—		55.171.25
Djatingaleh	125.—	6.5	812.50
Gombel (hellingen K. Gr. Gombel)	891.—		5.412.—
v. d. Burgstraat	235.—		1.244.—
Paradeplein (vanaf v/d Burg- straat naar Achterkerkstraat)	51.—	5.—	255.—
Totaal	11.353.—		62.894.75

De volgende geteerde wegen werden over de aangegeven lengte en breedte opnieuw met tarco (dubbel gedistilleerde koolteer) behandeld :

N A A M	Lengte in M.	Breedte der verhar- ding in M.	Opper- vlakte in M ² .
Tjandi	630.—	6.—	3.780.—
Karangpanas	429.—	6.5	2.788.50
Oengaranweg	2.859.—	6.—	17.154.—
Dr. de Vogelweg	646.—		4.550.—
Totaal	4.564.—		28.272.50

De volgende geteerde wegen werden over de aangegeven lengte en breedte éénmaal met zachte B. P. M. asphalt behandeld:

N A A M	Lengte in M.	Breedte der verharding in M.	Oppervlak- te in M ² .
Seteran	1059.—		6939.50
Bergotaweg	536.—		3724.—
Doewet	283.—	5.5	1556.50
Tanahpoetih (geteerde gedeelte)	128.—	7.—	896.—
Tjandi	630.—	6.—	3780.—
G. Schmalz (geteerde gedeelte)	122.—	4.—	488.—
Karangpanas	1010.—	7.—	7070.—
Gendingan	278.—	5.5	1529.—
Lampersarie (geteerde gedeelte)	423.—	3.5	1480.50
Sompok	1195.—		4727.—
Gergadji (geteerde gedeelte)	276.—	5.—	1380.—
Toegangsweg op Gemeenteerf	336.—		2905.50
Kalisariweg	1099.5		9735.50
Kintelan	483.—	5.—	2415.—
Djatingaleh (geteerde gedeelte)	975.—	6.5	6337.50
Gombel (geteerde gedeelte)	528.—	6.5	3432.—
Oengaranweg	2859.—	6.—	17154.—
Oei Tjong Bingweg	1385.—	5.5	7617.50
N. Tjandiweg	3960.—		25284.—
Kopenlaan	352.5		1618.—
Sirandaweg	1104.—		4704.—
Genielaan	463.—	5.—	2315.—
Holleweg	749.—		5767.—
Karangasam	429.—	6.5	2788.50
Tegalwareng	454.—	5.5	2497.—
Totaal	21.117.—		12.8141.—

De volgende ongeteerde steenslagwegen werden over de aangegeven lengte en breedte met zachte B. P. M. asphalt behandeld:

N A A M	Lengte in M.	Breedte der verharding in M.	Oppervlakte in M ² .
<u>Zuiderwalstraat</u>	545.5		3561.25
<u>Oosterwalstraat</u>	154.—	6.—	924.—
<u>Kaoeman</u>	394.—	5.5	2167.—
<u>Dargo</u> (ongeteerde gedeelte)	235.—	6.5	1527.50
<u>Pandean Lamper</u> (ongeteerde gedeelte)	720.—	6.—	4320.—
<u>Gang Pinggir</u>	479.—		2519.—
<u>Kaligarangweg</u>	334.—	4.5	1503.—
<u>Sidodadiweg</u>	280.—	6.—	1680.—
<u>Geradji</u> (ongeteerde gedeelte)	606.—	6.—	3636.—
<u>Sebandaran</u>	122.—	5.5	671.—
Lampersarie (ongeteerde gedeelte)	245.—	3.5	857.50
<u>Djagalan</u>	487.—	5.—	2435.—
<u>Kebon Tjina</u>	410.—	4.—	1640.—
<u>Goenoengsari</u>	137.—	4.5	616.50
Oei Tjong Hamweg	901.—	5.—	4505.—
<u>Weg langs Randoesarietpark</u>	102.—	6.—	612.—
<u>Altingstraat</u>	143.—		833.—
<u>Plampitan</u>	396.—	6.5	2574.—
Kedoengdjatiweg	230.—	4.5	1035.—
Djocjaweg	266.—	5.—	1330.—
<u>Kp. Mlajoe</u>	566.—		2893.25
<u>Sidodadiweg Oost</u>	267.—	4.5	1201.50
Soloweg	181.—	5.—	905.—
<u>Kaligaweweg</u>	400.—	6.—	2400.—
Goendigweg	181.—	4.—	724.—
T o t a a l	8781,5		47070,5

De onderstreepte wegen werden 2 × behandeld, de overige slechts één maal.

5. Zware herstellingen en verkeersverbeteringen.

Op de Spoorlaan werd in verslagjaar van Tawang tot aan den laatsten overweg van de N.I.S. Mij. een keibestrating aangebracht. Van Kebonlaoet werd het 2e gedeelte, waarop vroeger een asfaltdeklaag voor proef was aangebracht, ook van keien voorzien, zoodat nu op geheel Kebonlaoet een keibestrating is aangebracht.

Van den N. Tjandiweg werd bij K.M. 5 (Ooglijdershospitaal) een gedeelte ter lengte van ongeveer 200 M. en ter breedte van ongeveer 2 M. opgebroken en van een nieuwe onderlaag voorzien, terwijl tot steun van de verharding, kantkeien werden aangebracht.

De brug in het begin van den weg Djangli werd verbreed van 4 M. tot 6 M. tusschen de leuningmuren, terwijl ook de weg over ongeveer 100 M met 1.50 M. werd verbreed.

Van de Societeitsbrug werd ter bevestiging van de trekschoren van het middenjuk, een koppelijzer aangebracht; verder werden verschillende half vergane planken verwisseld en werden op de brug aan weerszijden trottoirs ter breedte van 1.50 M. aangebracht.

Ter beveiliging van het verkeer werden verder op verschillende plaatsen in boven- en benedenstad langs de wegen witte palen geplaatst.

Werken voor derden.

De weg vanaf de brug over het Westerbandjirkanaal en het verlengde van den weg Traverdoeli gelegen, gaande naar de begraafplaats van de familie Oei Tjong Ham, werd van een nieuwe deklaag voorzien.

6. Passers en Gebouwen.

In verslagjaar kwam passer Kagok gereed.

Van passer Beteng werd de goot aan de voorzijde met geperforeerde betonplaten afgedekt, terwijl de privaatinrichting, waarvan de bouw in 1923 werd gestopt in verband met bezwaren, ingebracht door de bewoners der achter het privaat gelegen huizen, werd afgebroken.

De zakgoten van passer Djohar werden vernieuwd.

Rond passer Djoernatan werd een nieuwe afrastering aangebracht.

Van passer Dargo Zuid werd al het houtwerk opnieuw geveerd, evenals de kaartjesverkoopplaatsen der verschillende passers.

Van de passers Djohar, Pedamaran, Djoernatan en Pekodjan werden de houtwerken enz. in de kap geheel schoongemaakt en gewit.

In de warong te Karangasem werd een nieuwe tegelvloer aangebracht, terwijl het houtwerk opnieuw geveerd werd.

De warong te Kintelan werd in verband met de bebouwing van het C. B. Z. terrein verplaatst naar een terrein gelegen bij kampong Ngaglik.

Verder werden de passers en warongs regelmatig onderhouden.

In verslagjaar werd een Gouvernementsschool op de den hoek van Mlaten en Mlaten Tiangwi, welke reeds voor de Gemeentelijke Handelsschool werd gebruikt door aanmerkelijke bijbouwing en verbouwing geschikt gemaakt om daarin de Gemeentelijke Handelsschool in zijn geheel onder te brengen, waardoor een eind kwam aan de splitsing van deze school over twee afzonderlijke schoolgebouwen.

Wegens het steeds toenemende aantal leerlingen op de H. I. S. te Traverdoeli, werden de bestaande bijgebouwen omgebouwd tot twee nieuwe leslocalen en privaatinrichtingen en urinoirs verplaatst en bijgebouwd.

Van het schoolgebouw der H. I. S. te Sompok werden de urinoirs van verglaasde tegels voorzien.

Gebouwen van den Reinigingsdienst.

Behalve het gewone onderhoud aan de wegen en gebouwen werden nog de volgende werken uitgevoerd.

Te Pontjol werd een ziekenstal gebouwd en de stalmeesterswoning opnieuw geveerd en geheel van muskietengaas voorzien.

Verder werd de toegangsweg van een nieuwe deklaag voorzien en daarna eenmaal met zachte B. P. M. asphalt behandeld.

Te Kobong werden de houtwerken der gebouwen opnieuw geteerd of geverfd, de toegangswegen van een nieuwe deklaag voorzien en daarna éénmaal met zachte B. P. M. asphalt behandeld.

Te Pandean Lamper werd in de stalmeesterswoning een eterniet plafond aangebracht en werden de toegangswegen van een nieuwe deklaag voorzien en daarna eenmaal met zachte B. P. M. asphalt behandeld.

7. Steenbrekerijen.

Algemeen Overzicht:

De breker van Djatingaleh werd geheel gedemonteerd daar deze getransporteerd moest worden en opgesteld in de plaats van den ouden breker te Simongan.

In de tweede helft van verslagjaar werd de breker van Simongan geheel gedemonteerd. Voor dezen breker werden verschillende werkzaamheden verricht.

Pontjol.

Deze breker heeft het geheele jaar niet gewerkt. Voortgegaan werd met de nog aanwezige steen uit de hand tot steenslag te verwerken, terwijl bovendien door de S. C. S. als proef 6 M³ steenslag werd aangevoerd. In verslagjaar werd van Pontjol 126,25 M³ steenslag verzonden.

Aan brandhout werd in verslagjaar te Pontjol aangevoerd 534,75 M³, terwijl 599,5 M³ afgeleverd werd. In het laatst van verslagjaar werd de aanvoer van brandhout te Pontjol stopgezet en geschiedde verder de aankoop en verzending van brandhout door den Magazijndienst.

Djatingaleh.

De breker werd in verband met optredende gebreken in den breker te Simongan, in de maand Maart afgebroken en opgesteld te Simongan.

De aanwezige loodsen werden opgebroken, terwijl in verband hiermede de werkplaats van den dienst der Waterleiding te Djatingaleh eenigszins werd verbouwd teneinde ook als magazijn en kantoor voor den Opzichter van het onderhoud der wegen en der rioleering te kunnen dienen.

Simongan.

Zooals reeds vermeld, werd in Maart de breker van Djatingaleh te Simongan opgesteld; waar echter begin April het schommelblok brak en geen reserve aanwezig was, moest daarna de gerepareerde breker van Simongan weer opgesteld worden, zoodat dus in Maart en April vrijwel niet gewerkt kon worden.

Overigens werd regelmatig doorgewerkt.

Aangevoerd werden 3333.50 M³ steen en overbevonden 311.75 M³; hiervan werden 3312.— M³ vermalen tot 3667.— M³ steenslag en 221.75 M³ uit de hand verwerkt tot 247.— M³ steenslag.

Naar de verschillende werken werd verzonden 3852.— M³ steenslag, terwijl aan particulieren 30.50 M³ steenslag werd geleverd.

8. Zand-, Grind- en Steenbedrijf.

Dit bedrijf kon regelmatig worden voortgezet. Slechts de aanvoer van steenen ondervond moeilijkheden daar de steenen steeds hoogerop gehaald moeten worden, waar het zeer moeilijk is om met de prauwen te komen.

Bovendien hebben de prauwen daardoor zeer veel te lijden, zoodat ook al door het vele gebruik dat reeds van de prauwen gemaakt is, deze veel aan onderhoud eischen. Een der prauwen werd in verslagjaar afgekeurd, terwijl 2 prauwen bij den grooten bandjir van 27 Maart lossloegen van hun kettingen en naar zee afdreven.

Van den dienst der rioleering werd een prauw terugontvangen.

Aan het eind van verslagjaar waren derhalve nog 37 prauwen aanwezig.

Van de grobakvoerders hadden in verslagjaar vier hun voorshot aangezuiverd, waarvan slechts drie een nieuw contract met de Gemeente aangingen, zoodat aan het eind van verslagjaar nog

12 paardengrobakvoerders en 2 sappiegrobakvoerders een contract met de Gemeente hadden.

In totaal werden vervoerd naar eigen werken 4514,65 M³ steenen (waarvan 3333,5 M³ aan de steenbrekerij Simongan) 6289,48 M³ zand en 2912,11 M³ grind en 1024,95 M³ steenslag (uit de hand geklopt), terwijl aan particulieren 30,25 M³ steen, 28,75 M³ zand, 64,50 M³ grind en 17 M³ steenslag geleverd werden.

9. Plantsoenen.

Het gewoon onderhoud der plantsoenen, bermen, uitgeplante wegboomen en het snoeien der wegboomen ten behoeve van den Telefoondienst en de Aniem en ook ter verkrijging van recht-opgaande boomen, had geregeld plaats. Op de kwekerijen te Dargo en Sembodja werd regelmatig voortgegaan met het uitplanten en zaden winnen, teneinde steeds boomen, struiken enz. in voldoende hoeveelheden in voorraad te hebben.

Langs verschillende nieuw aangelegde wegen werd eene beplanting aangebracht, terwijl ook in de kampongs Semarang Oost en Lempongsari voor regelmatige beplanting werd zorg gedragen.

Verder werden op verschillende plaatsen in het heuvelterrein groepsbeplantingen aangebracht.

De paden in het Wilhelminaparkje werden opnieuw aangelegd, terwijl hier en in het Karangbidaraplantsoen eenige banken werden geplaatst.

Ook werden langs verschillende wegen gevaarlijk staande boomen gekapt en zooveel mogelijk door jonge boomen vervangen; het van de gekapte boomen afkomstige hout, werd als brandhout aan den dienst van onderhoud wegen geleverd.

Van de in de kwekerijen aanwezige voorraad werden 826 boompjes, sierplanten enz. uitgeplant, terwijl aan particulieren en aan Havenwerken, B. O. W. en Genie in totaal werden geleverd 969 stuks. De ontvangsten van deze verkochte planten bedroegen f 1.360,95.

10. Rioleering.

In den loop van verslagjaar kwamen verschillende ontwerpen betreffende de loozing van het afwateringskanaal ter ontlasting

van de Kali Semarang gereed en sprak de Gemeenteraad zich uit ten gunste van de loozing middels twee gemalen op het Oosterbandjirkanaal.

Tegen het einde van het jaar had nog een bespreking plaats met den Chef der 2e Waterstaatsafdeeling, den Directeur der Haven en het Hoofd van de Irrigatie afdeeling „Serang”, waarbij tot overeenstemming gekomen werd over eenige voorname punten betreffende de afwatering van Semarang.

In het begin van verslagjaar kwam de bodem- en talud-verdediging van de Lempongsarileiding gereed.

Het gewoon onderhoud der riolen en leidingen had regelmatig plaats.

Ook werden voor zoover als dat mogelijk bleek, met de beschikbare hoeveelheid water, de riolen en leidingen doorgespuid, waardoor eenige bezuiniging werd verkregen.

Enkele verbeteringen werden in de afwatering van het heuvelterrein aan den Soenarioweg en het eerste gedeelte van den N. Tjandiweg gemaakt. Eenigszins zware herstellingen hadden plaats in kampong Pekoenden, waar 9 buizen van een riool van 0.80 M diameter moesten worden vernieuwd, terwijl bij passer Dargo de A leiding over ongeveer 15 M. aan één zijde werd bemetseld.

Door hevigen regen op 27 Maart 1924, waarvan de bijzonderheden in een daarover verschenen nota zijn gepubliceerd, werden de leidingen langs de Gombel, bij kampong Kagok en langs den Goendihweg zwaar beschadigd. Deze zijn in den loop van het jaar hersteld.

11. Teekenzaal.

In verslagjaar werden de noodige opnamen verricht voor werken, waarvoor teekeningen en ontwerpen werden opgemaakt, met de bijbehorende begrootingen.

Bestek en voorwaarden werden opgemaakt voor de in aanbesteding uitgevoerde werken, zijnde de bouw van de Gemeentelijke Handelsschool en de bouw van nissen op het Europeesche kerkhof te Kobong.

Eveneens werden uitgewerkt eenige plannen voor den aanleg van particuliere wegen.

Nog steeds waren onderhanden, onderdeelen van een algemeen afwaterings- en rioleeringsplan.

Verdere verzakking van den weg Grooten Gombel vond in den loop van verslagjaar niet meer plaats, daarom werden de geregelde opnamen om de 14 dagen gestaakt.

Voorts werden werkzaamheden verricht voor den loopenden dienst.

12. Regenwaarnemingen

Geregeld werd in het afgelopen jaar de regenval opgenomen bij de stations Heuvel, Bodjong en Kobong, waarvan grafieken werden samengesteld en opgave gedaan aan het meteriologisch Observatorium te Weltevreden.

Opmerking verdient de abnormaal zware regenval in de maand Maart en de late intrede van Oost- en Westmoesson. De droogste maanden waren in het afgelopen jaar: Juni, Juli, Augustus en September.

13. Autobusdienst.

Algemeen Overzicht:

Uitbreiding van het autobuspark heeft in het afgelopen jaar niet plaats gehad.

De reclame-ruimten konden in 1924 voor een prijs van f 30,— per maand worden verhuurd.

Daar de oude Saurer bussen veel onderhoud vereischten, werden deze zoo weinig mogelijk gebruikt en deden alleen dienst bij reparaties van de overige bussen.

Materieel:

De autobusdienst beschikte over 7 bussen (4 Saurer's en 3 White's).

UITGAVEN EN ONTVANGSTEN:

Jaar	Ontvangsten in F.		Direkte exploitatiekosten in F.	Totale uitgaven in F.		Benzine		Olie
	Totaal	per K.M.		Totaal	per K.M.	L. Totaal	L. per K.M.	L. per K.M.
1923	41 201,57	0,40	52 650,85	75.546,39	0,73	44.116,15	0.427	0.01
1924	35.817,37	0,35	36.317,26 ^s	58.017,26 ^s	0,56	40.459,—	0.393	0.006
Jaar	Banden per K.M. in F.		Gewoon en zwaar onderhoud per K.M.	Afgelegde K.M.				
1923	0,05 ^s		0.17	103.283				
1924	0,03		0.08	102.877				

14. Vrachtautodienst.

Algemeen Overzicht:

In verslagjaar werd geregeld van de vrachtauto's gebruik gemaakt.

Nieuwe auto's werden niet aangeschaft, zoodat het park bestond uit:

3 Mulagauto's (No. I, V en VI).

1 Kisselauto (No. III).

1 Brockwayauto (No. IV) en 2 aanhangwagens.

UITGAVEN EN ONTVANGSTEN:

Jaar	Ontvangsten in F.	Directe exploitatiekosten in F.	Totale uitgaven in F.	Benzine per K.M. in Lr.	Olie per K.M. in Lr.
1923	27.635,92	23.558,19	36.917,51	0,475	0,02
1924	27.658,38	20.445,14	35.012,50	0,269	0,012
Jaar	Banden per K.M.	Onderh. per K.M. in F.	Afgelegde K.M.		
1923	0,06	0,11	43.643.—		
1924	0,05	0,11	32.921,2		

15. Personenautodienst.

Algemeen Overzicht.

Een Fordauto, welke door een gemeentebtenaar ingeleverd werd in de eerste helft van verslagjaar, werd als dienstauto in gebruik genomen, zoodat deze dienst onderhouden werd met gemiddeld 5 Fordauto's, terwijl slechts een hoogst enkele maal particuliere auto's werden ingehuurd.

Materieel:

Alle auto's werden in revisie genomen en de motoren op ge-regelde tijden nagezien en zoo noodig hersteld.

Jaar	Aantal uren gereden	Afge-legde K.M.	Kostprijs in F.			Benzine
			Totaal	per uur	per K.M.	Lr. per K.M.
1923	6075.—	53025	10.966.29	1.80	0.21	0.169
1924	5652.5	48033	12.285.24	2.17	0.25	0.165

Jaar	Olie in Lr. per K.M.	Banden in F.		Onderhoud in F.		
		per uur	per K.M.	per uur	per K.M.	
1923	0.012	0.132	0.015	0.50	0.06	
1924	0.012	0.09	0.015	0.65	0.07	

De huurauto's hebben gereden in 1923 $\pm$ 31.5 uur tegen een kostprijs van f 115,95 of per uur f 3,70. In 1924 $\pm$ 16 uur en 2 ritten tegen een kostprijs van f 61,60 of per uur f 3,85.

16. Stoom- en Motorwalsen.

In verslagjaar hebben de stoom- en motorwalsen gewerkt gedurende respectievelijk 167.5 en 1073.5 dagen of gemiddeld per stoom- en motorwals 83 en 214.7 dagen.

Hierbij zij opgemerkt, dat slechts de stoomwalsen No. 10 en 13 het geheele jaar dienst hebben gedaan.

Twee monteurs uit de Werkplaats hebben geregeld dienst gedaan als machinist der walsen.

Uitgaven:

De uitgaven bedroegen in 1924 voor de stoom- en motorwalsen resp. f 3.360,41 en f 27.615,59 of per dag f 20,02 en f 25,71.

Benzine- en petroleumverbruik:

Het benzine- en petroleumverbruik bedroeg resp. 1853.5 liter en 26624.5 liter of 1.726 en 24.80 liter per dag.

Onderhoudskosten:

Deze bedroegen voor de stoom- en motorwalsen resp. f 99,38 en f 1.248,24 of f 0,59 en f 1,16 per dag.

Zware herstellingen:

Hiervoor werd voor de stoom- en motorwalsen uitgegeven resp. f nihil en f 4.196,18.

17 Werkplaats.

Materieel:

De Werktuigen waren alle nog in goeden staat, groote reparaties hadden niet plaats.

Voor de verschillende diensten werden de noodige werkzaamheden verricht.

HOOFDSTUK XIV.

Reinigingsdienst.**1. Materieel.**

De herstellingen en vernieuwingen aan het materieel werden verricht door de Werkplaats van Gemeentewerken.

Het rollend materieel werd door aankoop vermeerderd met één White-vrachtauto en één vuilniswagen afkomstig van de Firma Geesink te Weesp (Holland).

2. Gebouwen.

Daar het door den Gemeente-Veearts wenschelijk is geoordeeld, om bij elken stal de beschikking te hebben over een stal voor zieke paarden, werd in verslagjaar te Pontjol een dergelijke stal gebouwd. Hiervoor is uitgegeven f 453,46. Het ligt in de bedoeling in 1925 voor Kobong en Pandeanlamper ook een ziekenstal te bouwen.

3. Paarden.

Op 1 Januari 1924 had de dienst de beschikking over 65 paarden. In den loop van het jaar werden 20 paarden aangekocht, waarvoor in totaal is uitgegeven f 2.830,—. Gestorven en/of afge- maakt werden 5 paarden, terwijl verkocht werden 2 paarden, waarvan de opbrengst f 130,— bedroeg.

De sterkte op ultimo December 1924 was alzoo: 78 paarden.

Een onderzoek door den Gemeente-Veearts naar den toestand der paarden ingesteld, wees uit, dat verschillende paarden bedenkelijk in lichaamsgewicht en algemeene gezondheidstoestand achteruit gingen en dat een spoedig ingrijpen noodzakelijk was om het paardenmateriaal in een bevredigenden toestand te houden. Een telling van het aantal kilometers, dat door 61 paarden werd afgelegd, wees uit, dat dagelijks een afstand van 1665 K.M. werd verreden. Gemiddeld per dag per paard was dit $\frac{1665}{61} = 27,2$ K.M. dat is 2,2 K.M. per dag meer dan door den Veearts voor de paarden in verband met hun grootte en die van den te vervoeren last als uiterste grens werd aangenomen, indien de paarden eens in de 5 dagen een rustdag gegund kon worden.

Bedoelde rustdag was echter sinds geruimen tijd wegens vermindering van het aantal paarden en uitbreiding van den Reinigingsdienst opgeheven moeten worden, zoodat het vermoeden, dat de paarden te zwaar belast werden, door het onderzoek wel bevestigd werd.

Uitgaande van een af te leggen afstand per dag van 25 K.M. en één rustdag eens in de 5 dagen werd daarop becijferd hoeveel paarden benoodigd zouden zijn voor het transporteeren van het stadsvuil volgens den oogenblikkelijken omvang van het bedrijf. Daarbij werd in aanmerking genomen, dat als gemiddeld aantal ziektedagen voor rond 70 paarden over de afgelopen drie jaren gerekend moest worden op 1652 dagen of op $\frac{1652}{365} = 5$ paarden per dag of 7%.

Deze becijfering heeft tot ondervolgend resultaat geleid.

- 1e. Het aantal paarden benoodigd voor het afleggen van 1665

K. M. is $\frac{1665 \text{ K. M.}}{25 \text{ K. M.}} = 66$. Voor het vervoeren per kipwagen van

het vuil op de belten van de verhoogde oprit naar de stortplaatsen zijn nog noodig 4 paarden en voor het ophalen van goot- en rioolvuil 6 paarden, geeft totaal $66 + 4 + 6 = 76$ paarden.

- 2e. Wegens den rustdag eens in de 5 dagen moet dit aantal

vermeerderd worden met $\frac{76}{5} = 15$ paarden en opgevoerd worden tot $76 + 15 = 91$ paarden.

- 3e. Dit aantal moet ten slotte wegens ziekte verhoogd worden met $7\% = 7$ paarden, zoodat het totaal benoodigd aantal paarden dan zou bedragen $66 + 4 + 6 + 15 + 7 = 98$ paarden.

Nu bieden de stallen te Pontjol, Kobong en Pandeanlamper respectievelijk plaats voor 24, 28 en 36 paarden of tezamen voor 88 paarden, zoodat de benoodigde paarden niet ondergebracht zouden kunnen worden zonder vergrooting der stallen.

Deze vergrooting werd echter niet wenschelijk geacht, omdat in verband met den bouw van een overlaadstation, waarvoor de plannen in bewerking zijn, binnen afzienbaren tijd weer tot vermindering van het aantal paarden zou kunnen worden overgegaan, terwijl het in de tegenwoordige omstandigheden bovendien niet

raadzaam leek meer kapitaal dan strikt noodzakelijk in het bedrijf vast te leggen.

Daarom werd nagegaan, welke afstand bij uitbreiding van het aantal tot 88, de paarden gemiddeld per dag zouden hebben af te leggen en hoeveel rustdagen hun gegeven konden worden, waarbij bleek, dat per paard en per dag afgelegd zou moeten worden 27,3 K.M. terwijl daarbij eens in de 7 dagen een rustdag gegeven zou kunnen worden, terwijl de dienst op Zondag door beperking van het schoonmaken van de wegen en het ophalen van het vuil, veel lichter werd.

Dit zou dus voor de paarden in vergelijking met den tegenwoordigen toestand geen verandering beteekenen wat betreft de afstand, echter wel een verbetering in den rusttijd.

Hoewel met bedoelde uitbreiding tot 88 paarden de meest verkieslijke toestand voor de paarden nog niet bereikt werd, werd toch in verband met de verschillende omstandigheden niet overgegaan tot verdere uitbreiding en werd bij R. B. ddo. 18 Juli 1924 No. 14 R. de begrooting 1924 der Kapitaalsuitgaven slechts verhoogd met f 1300,— teneinde het aantal paarden te kunnen brengen op 88. Daar in verslagjaar weinig goede paarden zijn ingevoerd, is het niet gelukt het aantal paarden tot 88 uit te breiden.

De vermeerdering in aantal heeft echter de toestand al zeer veel verbeterd en de paarden verkeerden over het algemeen op het einde van verslagjaar in goede conditie.

4. Runderen.

Het aantal runderen bedroeg op 1 Januari 1924, 10 stuks. Wegens ouderdom werd één sappie verkocht voor f 80,— en één bijgekocht voor f 140,—, zoodat het aantal op ultimo December 1924 10 bleef. Voor het transporteren van het vuil uit het Heuvelterrein kon worden volstaan met één vrachtauto plus aanhangwagen, hetgeen goedkooper is gebleken dan het vervoer met sappiekarren. Hierdoor zijn tegen het eind van verslagjaar een groot gedeelte der trekstieren overbodig geworden.

5. Fourage.

De levering van fourage geschiedde door denzelfden aannemer als in 1923. Echter werd het contract instede van op 1 Januari 1924, eerst op 1 Juli van dat jaar vernieuwd, daar door het bin-

nenhalen van den nieuwen oogst goedkooper prijzen konden worden bedongen. De leveringsprijzen waren:

1923		v/m Juli 1924.
Gabah	f 1,35	per 10 K.G. f 1,20
Djagoeng.	„ 1,10	idem „ 1,05
Dedek	„ 0,40	idem „ 0,30
Groenvoer	„ 0,17	idem „ 0,13
Stroopsuiker.	„ 0,60	per 10 L. „ 0,50

Voor voeding der paarden en runderen werd verbruikt:

28.677 K.G. gabah

31.204 „ djagoeng

16.772 „ dedek

3.554 L. tetes

34 pak zout

275.680 K.G. groenvoer.

De gezamenlijke kosten voor voeding hebben bedragen f 15.673,33 voor paarden en f 2.615,27 voor runderen of wel per paar en per dag f 0,59 tegen f 0,64 in het vorige jaar; per rund en per dag f 0,714 tegen f 0,853 in 1923.

6. Hoefbeslag.

Het hoefbeslag werd onder contrôle van den Gemeente-Veearts met de noodige zorg uitgevoerd. Een Europeesche hoefsmid met helpers was uitsluitend hiermede belast. Daar door de langdurige ziekte van dezen hoefsmid een belangrijke achterstand in het beslaan van paarden dreigde te ontstaan, werd een Inlandsche hoefsmid te Kobong te werk gesteld.

Aangebracht werden 2384 hoefijzers, d.i. gemiddeld 32 per paard per jaar. De totale kosten bedroegen f 2.254.48 of f 28,90 per paard per jaar. In 1923 kostte het hoefbeslag f 16,44 per paard per jaar.

7. Tuigen.

Het onderhoud en vernieuwen van tuigen geschiedde door de Werkplaats van Gemeentewerken. Hiervoor en voor het onderhoud en de vernieuwing van stalbenoodigheden werd uitgegeven f 5.670,01 tegen f 5.974,93 in 1923.

8. Veeartsenijkundige dienst

De veeartsenijkundige behandeling van zieke paarden en runderen werd evenals de vorige jaren uitgeoefend door den Gemeente Veearts.

De algemeene gezondheidstoestand der paarden was gunstig; 4 paarden stierven, terwijl 1 paard wegens een ongeneeslijke ziekte moest worden afgemaakt. Aan medicijnen en verbandmiddelen werd gedurende het jaar uitgegeven f 411,13.

9. Ophalen van huis-, stal-, pasar- en rioolvuil.

In de wijze van inzamelen van vuilnis kwam wat betreft de benedenstad, geen wijziging. In Oud- en Nieuw Tjandi werd het vuil eerst bijwijze van proef, later definitief, inplaats van met sappiekarren, per vrachtauto en aanhangwagens getransporteerd. Door de uitbreiding van het aantal auto's met één White-auto kon door een geregeld mechanisch transport van het vuil uit het Heuvelterrein eenige financieele besparing worden verkregen.

Met paardenvuilmiskarren werd vervoerd 132014 M³ vuil.

Met vrachtauto's en aanhangwagens „	36824 „ „	waarvan
	26666 M ³	afkomstig
		van Pandean
		Lamper.

Aan afbraak, aarde, gotenvuil en dgl. 2800 M³ vuil.

Het aantal K.M. afgelegd door de paardenkarren bedroeg in totaal f 441.600,—.

De vrachtauto's hebben afgelegd 30.790 K.M.

Het paardentransport kostte f 78.379,— of $\pm$ f 0,662 per M³

Voor de machinale tractie werd uitgegeven f 22.082,53 of f 0,557 per M³.

Voor het schoonhouden van de kampongs werd uitgegeven f 30.688,81. Uit de kampongs werd verzameld 45000 M³ vuil. De kosten per M³ waren f 0,682.

Met ingang van den 1sten Juli trad de Verordening tot het heffen en invorderen van retributie voor het ophalen van vuilnis, het schoonmaken van terreinen en het ledigen van beerputten in werking. Deze verordening schrijft voor, dat voor het vervoer van vuil, dat meer is dan $\frac{1}{2}$ M³ per dag per inrichting, volgens een vastgesteld tarief moet worden betaald. Ook voor het wegvoeren van stalvuil door den Reinigingsdienst is door houders van stallen een vergoeding verschuldigd n.l. f 0,02 per beest per dag of bij maandabonnement f 0,50 per beest per maand. De totale ontvangsten ingevolge deze retributie-verordening bedroegen over

de laatste zes maanden van verslagjaar *f* 6.087,— waarbij is inbegrepen een bedrag van *f* 2.250,— voor het vervoer van vuil afkomstig van de Gemeente-pasars.

Voor het afstaan van werkvolk met gereedschap voor het schoonmaken van particuliere erven, werd ontvangen *f* 12,20.

10. Straatreiniging.

Reeds in Juli 1923 werd het vegen van de openbare wegen op Zondag behoudens enkele zeer drukke verkeerswegen, over de geheele stad opgeheven. Deze maatregel heeft een belangrijke bezuiniging op de uitgaven van dit onderdeel van den dienst tengevolge en werd in verslagjaar zonder eenigen hinder te veroorzaken voortgezet. In den drogen tijd werden de wegen ter vermindering der stofplaaig vóór en tijdens het vegen met water besprenkeld. Hiervoor werd gedurende 186 dagen 22 man per dag bij de vegersploegen te werk gesteld. Voor het vegen der wegen (bovengenoemd besprenkelen tijdens de droogte hierbij inbegrepen) werd uitgegeven *f* 26.018,37.

De oppervlakte van de te vegen wegen bedroeg 610.000 M². De kosten per M² per jaar *f* 0,04.

Het schoonhouden van de z. g. droge weggoten, werd gedurende het geheele jaar verricht door zes koelies, die evenals in 1923 bij de vegersploegen waren ingedeeld.

De kosten der arbeidsloonen van deze lieden werden ten laste van den Rioleeringsdienst gebracht.

Besproeiingen wegens droogte hadden plaats op 75 dagen en wel uitsluitend met den sproeiwagen. Deze wagen legde een afstand af van 2876 K.M. en besproeide een totale wegoppervlakte van 20.132.000 M². De totale kosten bedroegen *f* 5.040,81. Dit is per M² wegoppervlakte 0,02⁵ cent per keer besproeien.

Daar het sproeien met de daarvoor ingerichte Mulag-vrachtwagen kostbaar was en door de zeer geringe sproeibreedte weinig effect sorteerde, werd mede in verband met de uitbreiding der geasphalteerde wegen, deze wagen slechts zeer zelden als sproeiwagen gebruikt.

11 Belten.

Evenals de vorige jaren heeft ook gedurende het jaar 1924 het verwerken van het vuil op de belten Kobong en Darat geen moeilijkheden ondervonden.

Ter verkorting van den af te leggen afstand per decauville-spoor werd op sommige plaatsen, waar het oude vuil belangrijk is ingeklonken, nogmaals het terrein met vuil opgehoogd.

In totaal werden op de beide belten aangebracht 142.172 M³ vuil, waarvan 26.666 M³ afkomstig van het overlaadstation te Pandeanlamper.

In het vorige jaar waren deze hoeveelheden respectievelijk 147.494 M³ en 27.290 M³. Uitgegeven werd in 1924 voor het verwerken van het vuil op de belten f 15.712,44 zoodat de kosten per M³ vuil bedroegen $\frac{1571244}{142172} = \pm f 0,111$.

Aan grond afkomstig van de bermen der wegen, rioolvuil, afbraak enz. werd vervoerd 2800 M³. In 1923 was dit 5472 M³

12 Grasaanplant.

De totale productie aan gras bedroeg 619.565 K. G. Hiervan werd aan particulieren verkocht 10.800 K. G., waarvoor een bedrag van f 123,60 werd ontvangen. Op aanvraag werden ook aan particulieren 1580 stuks overtollige pollen van Bengaalsch- en Olifantsgras geleverd, waarvan de ontvangsten f 38,50 bedroegen.

De reeds in het vorige jaarverslag gemelde koliekgevallen onder de paarden, ontstaan door grasvergiftiging, hetwelk in de maand December 1923 plaats had, herhaalde zich, zij het ook bij een geringer aantal paarden, in de maanden Maart en April van verslagjaar.

In de maand Maart werden 5 paarden hierdoor ziek, waarvan één aan de gevolgen overleed, terwijl in April wederom één patient aan deze ziekte bezweek.

Werd in het jaar 1921 nog verondersteld, dat het ziekte verwekkende agens hoogstwaarschijnlijk niet te zoeken was in het Bengaalsche gras, de gevolgtrekkingen bij de later plaats gehad hebbende ziektegevallen hebben een tegenovergesteld oordeel bij de bevoegde personen doen postvatten. Ofschoon niet bewezen, werd toch

verondersteld, dat inderdaad de ziekte veroorzakende schimmel in het Bengaalsche gras bij alle geconstateerde vergiftigingsgevallen in de laatste drie jaren de aanleiding daartoe is geweest. Uitgebreide voorzorgsmaatregelen werden daarom in dit jaar genomen ter voorkoming van deze ziekte. Vak voor vak werden de graspollen te Pandeanlamper en Kobong gerooid en na een flinke grondbewerking werden deze planten met een grooter plantverband wederom in den grond gezet. Daar rottende stengels zeer goede voedingsbodems zijn voor meer genoemde schimmel, werden de pollen laag bij den grond afgesneden en de grond telkens omgespit. Het nadeel hiervan was, dat de grasproductie snel verminderde terwijl de kwaliteit van het gras ook eenigszins achteruit ging. Door bemesting en een extra verzorging kon hierin vrij spoedig verbetering worden gebracht.

Onder de voorzorgsmaatregelen, welke werden getroffen ter voorkoming van grasvergiftiging bij de paarden, moet ook nog worden genoemd, het aan de zonnewarmte blootstellen van het gras, voordat het als voer aan de paarden werd gegeven.

Trots deze maatregelen kon niet worden voorkomen, dat op het einde van de maand October, met het invallen van de regens, één paard wederom aan grasvergiftiging overleed. Daar de paarden niet alleen met Bengaalsch-, doch ook met Inlandsch-gras, afkomstig van den leverancier, werden gevoerd, werd dzz. verondersteld, dat de pathogene schimmel zich, in dit geval, in het Inlandsche gras bevond.

Geen andere gevallen deden zich na dien meer voor.

Doorgegaan werd, voorzoover dit mogelijk was, met het controleeren van al het gras, het verwijderen van de, voor consumptie ongeschikte deelen en het drogen van het gras vóór het verstrekken aan de paarden.

Daar gebleken is, dat het terrein benoorden de brug te Pandeanlamper, slechts met zeer groote kosten geschikt gemaakt kon worden voor grascultuur, werden de werkzaamheden aldaar gestaakt.

De door de regens ontstane overproductie van gras kon aan particulieren tegen den zelfkostenden prijs van de hand worden gedaan.

Hierbij overtrof de vraag het aanbod, waaruit blijkt, dat indien gewenscht, wel een afzetgebied voor dit gras te vinden is.

13. Lediging van beerputten.

Het ledigen van beerputten had nog steeds plaats met behulp van het oude in gebruik zijnde materieel. Voor den aankoop van een Laffly-faecaliënwagen is bij R. B. ddo. 24 October 1924 No. 34 R. toegestaan een bedrag van f 14.560,—. De bestelling van deze wagen is bereids gedaan; de levering kan in 1925 worden verwacht.

Geledigd werden 333 putten, waarvoor benoodigd 867 ketels met een gezamenlijken inhoud van 693,6 M³. Bij de verordening tot heffing en invordering van retributies voor het ophalen van vuilnis, het schoonmaken van terreinen en het ledigen van beerputten, welke den 1sten Juli 1924 in werking trad, is het tarief voor het ledigen van privaatputten eenigszins gewijzigd. Werd voordien voor 0,800 M³ privaatstoffen voor de benedenstad f 10,— en voor het Houvelterrein (Oud- en Nieuw Tjandi) f 15,— in rekening gebracht, bij de in werking treding van bovengenoemde verordening moest voor de benedenstad f 10,— voor den eersten ketel van 800 L inhoud en voor iedere volgende ketel of gedeelten daarvan f 7,50 en voor de bovenstad respectievelijk f 15,— en f 12,50 worden betaald.

Vervoerd werden 867 ketels. De uitgaven per ketel bedroegen $\frac{f\ 5.792,69}{867} = \pm f\ 6,68$ tegen f 5,854 in 1923.

De totale ontvangsten bedroegen in dit jaar	f 8.177,50
Hierteenover staat een directe uitgave van	„ 5.792,69
overschot	f 2.384,81

Hieronder volgt een vergelijking van de ledigingen der laatste 5 jaren.

Jaar	Aantal putten	Aantal benoodigde ketels	Ontvangsten	Uitgaven
1920	350	887	f 4.740,—	f 4.887,82 ^s
1921	318	647	„ 6.890,—	„ 6.553,87
1922	418	1.035	„ 11.883,—	„ 5.420,87 ^s
1923	386	933	„ 10.094,50	„ 5.813,31
1924	333	867	„ 8.177,50	„ 5.792,69

Uit het bovenstaande blijkt, dat het aantal ledigingen in de laatste jaren afneemt. Dit moet in hoofdzaak worden toegeschreven aan het veranderen van verschillende beerputten in zinkputten of septictanks, welke als ze goed functioneeren niet behoeven geledigd te worden.

De ontvangsten voor werkzaamheden als openbreken, doorsteken, repareeren van septictanks bedroegen *f* 110,—.

14. Het verkoopen van mest.

Op aanvraag werden geleverd 352 karren à $\frac{1}{2}$ M³ inhoud en 13 vrachtautoladingen à 4 M³ mest of tuinaarde, waarvoor ontvangen werd *f* 658,— tegen *f* 430,50 in het vorige jaar.

HOOFDSTUK XV.

Handel en Verkeer.

Eenige gegevens omtrent handel en verkeer van Semarang 1924
(uit o.a. „Mededeelingen van de Handelsvereniging te Semarang”).

De gezamenlijke Douaneontvangsten te Semarang bedroegen in 1924 f 10.639.710,76 tegen f 10.180.270,87 in 1923, d.i. in eerstgenoemd jaar f 459.439,89 meer dan in het andere.

Gespecificeerd ziet de opbrengst der verschillende posten er uit als volgt:

<i>Invoerrecht</i>	1924	f 9.220.807,36
	1923	„ 8.751.808,98
<i>Uitvoerrecht</i>	1924	„ 234.444,08
	1923	„ 200.937,16
<i>Accijns op:</i>		
Gedistilleerd	1924	„ —,—
	1923	„ 172,80
Petroleum	1924	„ 19.046,28
	1923	„ 14.914,24
Lucifers	1924	„ 1.139.015,28
	1923	„ 1.187.452,40
Tabak	1924	„ 647,40
	1923	„ 1.087,56
<i>Pakhuishuur</i>	1924	„ 13.889,03
	1923	„ 11.449,31
Andere ontvang-	1924	„ 11.861,33
sten	1923	„ 12.448,42

In 1924 werd tegenover 1923 ontvangen:

<i>Invoerrecht</i>	f 468.988,38	meer of ruim	5 %
<i>Uitvoerrecht</i>	„ 33.506,02	„ „ „	16,5%
<i>Accijns op:</i>			
Gedistilleerd	„ 172,80	minder of	100 %
Petroleum	„ 4.132,04	meer of ruim	27,5%
Lucifers	„ 48.437,12	minder of	4%
Tabak	„ 440,16	„ „	4%
<i>Pakhuishuur</i>	„ 2.439,72	meer of ruim	21%
Andere ontvangsten	„ 587,09	minder of ruim	4,5%

De Scheepvaartbeweging ter reede Semarang in 1924 en 1923 blijkt uit de navolgende cijfers:

	1924	1923
<u>Aangekomen schepen</u>	1617	1473
Bruto inhoud	19.193.027M ^s	17.555.283M ^s
Netto „	11.772.894 „	10.119.198 „
<u>Vertrokken schepen</u>	1619	1477
Bruto inhoud	19.235.355M ^s	17.707.661M ^s
Netto „	11.818.976 „	10.151.973 „

De hierna volgende gegevens betreffen de goederenbeweging ter reede Semarang in de jaren 1922 t/m 1924.

A. INKOMENDE LADING.

1922.

Vervoer door S. S. P. V. 237945 bruto koyangs = 200375 netto koy.

„ „ K. P. M. en anderen 11964 „ „

Totaal 212339 netto koy.

waarvan de helft wichtgoed à 1,8 vrachttton per koyang

$$106169 \times 1,8 = 191104 \text{ vrachtttonnen.}$$

en de helft maatgoed à 2,5 vrachttton per koyang

$$106170 \times 2,5 = 265429 \text{ „}$$

Totaal 456529 vrachtttonnen.

of afgerond 456000 ton.

1923.

Vervoer door S. S. P. V. 190923 bruto koyangs = 159763 netto koy.

„ „ K. P. M. en anderen 618 „ „

Totaal 160381 netto koy.

waarvan de helft wichtgoed à 1,8 vrachttton per koyang

$80190 \times 1,8 = 144342$ vrachtttonnen.

en de helft maatgoed à 2,5 vrachttton per koyang

$80191 \times 2,5 = 200477$ „

Totaal 344819 vrachtttonnen.

of afgerond 345000 ton.

1924.

Vervoer door S. S. P. V. 206445 bruto koyangs = 175685 netto koy.

„ „ K. P. M. en anderen 2131 „ „

Totaal 177816 netto koy.

waarvan de helft wichtgoed à 1,8 vrachttton per koyang

$88904 \times 1,8 = 160027$ vrachtttonnen.

en de helft maatgoed à 2,5 vrachttton per koyang

$88904 \times 2,5 = 222256$ „

Totaal 382283 vrachtttonnen.

of afgerond 382000 ton.

Hierbij wordt opgemerkt, dat de juiste verhouding tusschen invoer van wicht- en maatgoed niet bekend is, doch de aangenomen verhouding 1:1 de voor den invoer gevonden vrachtttonnen-cijfers ongunstig heeft beïnvloed.

Stellig wordt meer maat- dan wichtgoed ingevoerd.

De bovenbedoelde beïnvloeding is een gevolg hiervan, dat de netto koyang lading voor wichtgoed berekend wordt op 1800 K. g. (= 1,8 vrachttton), terwijl de netto koyang maatgoed wordt berekend op 2,5 M^s ($\pm$ 2,5 vrachttton).

B. UITGAANDE LADING.

Vervoer door S. S. P. V.

Producten	VRACHTTONNEN			BEMERKINGEN
	1922	1923	1924	
Suiker.	f 338.866,—	f 500.596,—	f 484.534,—	Wicht tonnen van 1000 Kg.
Diversen.	" 44.552,—	" 51.280,—	" 6.8730,—	Maat " " 1 M ³ .
Tabak.	" 26.755,—	" 27.982,—	" 34970,—	" " " "
Kapok.	" 34.020,—	" 28.340,—	" 32.840,—	" " " "
Gaplek.	" 12.527,—	" 22 197,—	" 17.307,—	" " " "
Mais.	" —,—	" 405,—	" 13.653,—	Wicht " " 1000 Kg.
Kapokpitten.	" 24.785,—	" 24.472,—	" 10.687,—	Maat " " 1 M ³ .
Coprah.	" 2.855,—	" 7.640,—	" 8.493,—	" " " "
Hout.	" 1.010,—	" 1.152,—	" 7.023,—	" " " "
Huiden.	" 3.533,—	" 4.860,—	" 6.207,—	" " " "
Vezels.	" 2.715,—	" 4.435,—	" 4.820,—	" " " "
Katjang.	" 1.827,—	" 3.038,—	" 4.270,—	" " " "
Kapas.	" 2.485,—	" 960,—	" 2.223,—	" " " "
Koffie.	" 2.759,—	" 913,—	" 2.201,—	Wicht " " 1000 Kg.
Djarakpitten.	" 1.028,—	" 562,—	" 125.5,—	Maat " " 1 M ³ .
	f 499.717,—	f 678.832,—	f 699.213,—	
Vervoer door K. P. M. en an- deren				
Diversen.	" 7.283,—	" 1.168,—	" 1.787,—	
Totaal.	f 50.7000,—	f 680.000,—	f 701.000,—	

Deze cijfers zijn o nauwkeu-
rig, doch zijn lager dan in wer-
kelijkheid buiten toedoen van
het S. S. P. V. is vervoerd.

Het totaal vervoer van uitgaande lading door S. S. P. V. be-
werkstelligd, bedraagt in netto koyangs lading:

voor 1922	234327 netto koyangs
" 1923	321976 " "
" 1924	330606 " "

De cijfers betreffende de uitgaande lading zijn meer nauw-
keurig dan die betreffende de inkomende lading.

Ook hierbij is het vervoer, voor zooverre niet door het Stoom-
bootveer bewerkstelligd, aan den lagen kant gehouden.

Recapitulatie

VAN HET GOEDERENVERKEER.

Aanvoer en uitvoer ter reede	Vrachtonnen à 1000 Kg. op 1 M ³			Bemerkingen
	1922	1923	1924	
Aanvoer	f 456.000,—	f 345.000,—	f 382.000,—	
Uitvoer	„ 507.000,—	„ 680.000,—	„ 701.000,—	
Totaal vervoer. .	„ 963.000,—	„ 1.025.000,—	„ 1.083.000,—	Vrachtonnen

In deze cijfers zijn niet begrepen de aan- en uitvoer in de haven per kustprauwen.

Uit bovenstaande opgave blijkt, dat het door de Zeehavencommissie als normaal aangenomen jaarlijksch vervoer van uitgaande lading ad 650.000 vrachtonnen, reeds met bijna 8 % werd overschreden.

Daarentegen herstelt het vervoer van inkomende lading zich slechts langzaam en is nog ruim 17 % beneden het door de Commissie als normaal aangenomen jaarlijksch vervoer ad 450.000 vrachtonnen gebleven.

Hierbij mag echter niet uit het oog worden verloren, dat ook in 1924 de rijstimport te Semarang beneden de normale bleef en slechts 28.483 ton bedroeg, hetgeen is toe te schrijven aan de duurte van buitenlandsche rijst en de geringe koopkracht van de bevolking, die zich thans meer dan vroeger met mais en ketella voedt.

Intusschen is in 1924 het totaal der door de Zeehavencommissie als normaal aangenomen jaarlijksche goederenbeweging in de haven van Semarang (1.100.000 vrachtonnen) bijna bereikt.

De Ontvangsten en Uitgaven bij het Post- en Telegraafkantoor te Semarang beliepen voor de nagenoemde posten de daarbij bekend gestelde bedragen (bedragen beneden 100 gulden zijn verwaarloosd).

	• 1923	1924
Verkoop van postwaarden . .	f 500.700,—	f 481.600,—
Verkoop van zegelwaarden .	" 1.501.200,—	" 998.000,—
Afgegeven buitenlandsche postwissels.	" 213.800,—	" 201.900,—
Geïnde verrekenbedragen van buit. postpakketten. . . .	" 38.800,—	" 38.000,—
Geïnde verrekenbedragen van buit. aanget. stukken . . .	" 18.800,—	" 16.200,—
Geïnde verrekenbedragen van binn. aanget. stukken . . .	" 31.900,—	" 26.900,—
Geïnde verrekenbedragen van binnenlandsche postpakket- ten	" 78.000,—	" 62.800,—
Afgegeven binnenlandsche postwissels en postbons. .	" 2.504.100,—	" 2.646.500,—
Inlagen postspaarbank . . .	" 487.600,—	" 392.500,—
Opbrengst v/d telegraafdienst	" 851.400,—	" 771.000,—
Uitbetaald op binnenlandsche postkwitantien	" 370.700,—	" 278.800,—
Uitbetaalde buitenlandsche postwissels.	" 19.100,—	" 16.100,—
Uitbetaalde verrekenbedragen van buitenlandsche postpak- ketten	" 750,—	" 460,—
Uitbetaalde verrekenbedragen van binnenlandsche postpak- ketten	" 334.800,—	" 247.600,—
Uitbetaalde binnenlandsche postwissels en postbons. .	" 5.220.000,—	" 5.374.200,—
Terugbetalingen postspaarbank	" 556.600,—	" 456.000,—
Terugbetalingen telegraafdienst	" 6.900,—	" 6.500,—

Over het algemeen kan van den Postdienst gezegd worden, dat de cijfers voor 1924 in vergelijk met 1923 zich wederom in dalende lijn hebben bewogen.

Omtrent het Telefoonverkeer te Semarang gelden de volgende cijfers:

Opbrengst locale telefoon:	1923	f 484.200,—.
	1924	„ 514.728,35.
Opbrengst interlocale telefoon:	1923	„ 484.200,—.
	1924	„ 380.975,90.
Aantal interlocale gesprekken, uitgaand:	1923	„ 137.527,—.
	1924	„ 135.852,—.
Aantal interlocale gesprekken, inkomend:	1923	„ 146,116,—.
	1924	„ 145.491,—.

Door den Raad van Justitie te Semarang werden uitgesproken

Vonnissen van	1924	1923
Faillietverklaring.	170	198
Opheffing van Faillissementen.	44	28
Vernietiging van Faillissementen	14	16
Homologatie van accord . .	6	12

Onderstaande cijfers toonen aan de bruto opbrengst over de jaren 1924 en 1923 van de voor Semarang het meest van belang zijnde Spoor- en Tramwegen.

Nederlandsch-Indische	{	1924	f 18.261.277,81
Spoorweg-Maatschappij	}	1923	„ 17.026.491,30
Semarang-Joana	{	1924	f 3.988.691,—
Stoomtram-Maatschappij	}	1923	„ 4.051.190,—
Semarang-Cheribon	{	1924	f 5.709.718,—
Stoomtram-Maatschappij	}	1923	„ 6.084.881,—

Hieronder volgt een overzicht van de toe- resp. afname van de Invoeren en Uitvoeren te Semarang van de voornaamste handelsartikelen in 1924 en 1923.

Ingevoerd werden

Asphalt	1924	733.467	Kg.
	1923	675.794	"
	1924	57.673	" meer
Machineolie, minerale	1924	2.013.569	L.
	1923	1.837.660	"
	1924	175.909	" meer
Petroleum	1924	64.777	Kisten
	1923	99.196	"
	1924	34.419	" minder
Cement, gewone	1924	46.203	Vaten
	1923	67.196	"
	1924	20.993	" minder
Cement, vuurvaste	1924	273.510	Kg.
	1923	111.008	"
	1924	162.502	" meer
Dakijzer	1924	14.469	Pikols
	1923	25.297	"
	1924	10.828	" minder
Eterniet en Asbest-platen	1924	92.469	M ² .
	1923	58.726	"
	1924	33.743	" meer
Soda, caustic	1924	572.707	Kg.
	1923	526.597	"
	1924	46.110	" meer
Zwavel	1924	1.101.465	Kg.
	1923	1.025.340	"
	1924	76.125	" meer

Bier, afgetapt	1924	1.247.742	L.	
	1923	1.464.168	"	
	1924	216.426	"	minder
Cognac	1924	41.230	L.	
	1923	32.384	"	
	1924	8.846	"	meer
Jenever	1924	134.229	L.	
	1923	95.791	"	
	1924	38.438	"	meer
Katjang Kedele	1924	24.398.507	Kg.	
	1923	29.741.303	"	
	1924	5.342.796	"	minder
Meel, tarwe	1924	9.818.738	Kg.	
	1923	8.646.016	"	
	1924	1.172.722	"	meer
Rijst	1924	29.393.881	Kg.	
	1923	21.522.850	"	
	1924	7.871.031	"	meer
Lucifers	1924	560.010	gr. doosje	
	1923	560.981	"	
	1924	971	"	minder
Naaimachines	1924	1.624	stuks	
	1923	1.364	"	
	1924	260	"	meer
Toiletzeep	1924	226.249	gld.	
	1923	224.691	"	
	1924	1.558	"	meer
Goenizakken	1924	5.855.920	stuks	
	1923	4.027.050	"	
	1924	1.828.870	"	meer
Oude Couranten	1924	3.648.496	Kg.	
	1923	1.832.250	"	
	1924	1.796.246	"	meer

Automobielen	1924	653	stuks	
	1923	695	"	
	1924	42	"	minder
Hars	1924	3.229.420	Kg.	
	1923	4.264.131	"	
	1924	1.034.711	"	minder
Boter in blik	1924	543.100	Kg.	
	1923	543.333	"	
	1924	233	"	minder
Melk in blik	1924	28.751	Kisten à 48 blikken	
	1923	30.915	"	
	1924	2.164	"	minder
Steenkolen	1924	9.369	Ton	
	1923	12.056	"	
	1924	2.687	"	minder
Cokes	1924	1.455	Ton	
	1923	728	"	
	1924	727	"	meer

Wat betreft „Manufacturen en garens” wordt wegens de uitgebreidheid verwezen naar daarvan bestaande statistieken, o.a. van de Handelsvereniging te Semarang, Maandblad No. 12 van 31 Januari 1925.

Opmerking verdient de groote stijging van invoer van deze artikelen uit Japan.

Uitgevoerd werden:

Coca	1924	100.189	Kg.	
	1923	61.511	"	
	1924	38.678	"	meer
Koffie	1924	2.206.100	Kg.	
	1923	571.166	"	
	1924	1.634.934	"	meer

Sigaren: Java	1924	2.011	Kg.	
	1923	2.441	"	
	1924	430	"	minder
Suiker	1924	7.508.674	picols	
	1923	7.723.092	"	
	1924	214.418	"	minder
Tabak	1924	12.474.578	Kg.	
	1923	10.121.810	"	
	1924	2.325.768	"	meer
Tapiocameel	1924	1.015.920	Kg.	
	1923	2.808.023	"	
	1924	1.792.103	"	minder
Tapiocawortels	1924	8.032.394	Kg.	
	1923	11.293.818	"	
	1924	3.261.424	"	minder
Djatihout	1924	5.456	M ³ .	
	1923	836	"	
	1924	4.620	"	meer
Copra	1924	3.682.103	Kg.	
	1923	4.607.593	"	
	1924	925.490	"	minder
Djarakpitten	1924	619.947	Kg.	
	1923	424.130	"	
	1924	195.817	"	meer
Kapokpitten	1924	5.148.623	Kg.	
	1923	12.206.093	"	
	1924	7.057.470	"	minder
Katjang tanah	1924	1.973.455	Kg.	
	1923	1.907.687	"	
	1924	65.768	"	meer

Rubber	1924	3.039.201	Kg.	
	1923	2.318.964	"	
	1924	720.237	"	meer
Kapok	1924	9.876.938	Kg.	
	1923	8.128.213	"	
	1924	1.748.725	"	meer
Katoen	1924	723.593	Kg.	
	1923	445.174	"	
	1924	278.419	"	meer

HOOFDSTUK XVI.

Onderwijs.

A. GEMEENTELIJK ONDERWIJS.

§ 1. Algemeene Leiding.

Evenals in vorige jaren berustte de algemeene leiding van het Gemeentelijk onderwijs bij den Burgemeester, daarin bijgestaan door de Onderwijscommissie uit den Gemeenteraad en voorzover deze leiding de gemeentelijke Handelsschool betreft, door de Commissie van Toezicht op deze school.

§ 2. Subsidies.

De uitbetaling der door het Gouvernement voor het Gemeentelijk onderwijs toegekende subsidies had geregeld plaats. In het verslagjaar werd nog het te goed aan subsidies over vorige jaren ontvangen.

Aan subsidie werd in het geheel ontvangen *f* 134.365,75, waarvan over het jaar 1921 *f* 999,30, over 1922 *f* 9.215,03, over 1923 *f* 6.248,— en over 1924 *f* 117.903,42.

§ 3. Schoolgebouwen.**I. Lagere scholen.**

De H. I. S. No. 1 bleef gevestigd in het ingehuurde woonhuis aan Gang Traverdoeli. In verband met de toeneming van het aantal leerlingen werden twee lokalen bijgebouwd, welke in de maand Juli van het verslagjaar in gebruik genomen konden worden.

De H. I. S. II en H. C. S. zijn in eigen gebouwen gehuisvest.

II. Handelsschool.

In de maand Juli van het verslagjaar werd het nieuwe gebouw der Gemeentelijke Handelsschool in gebruik genomen. Het luchtige, moderne schoolgebouw, opgericht naar de plannen van den Stadsarchitect Ir. Th. Karsten en uitgevoerd door de Semarangsche aannemers firma Kleiverda & Co. staat aan Mlaten, ten deele ter

plaats, waar voorheen de 2e openbare meisjesschool gevestigd was. Het grootste deel is echter nieuwbouw en bevat een tiental ruime leervertrekken. De opening van het nieuwe gebouw ging met eenige feestelijkheden gepaard.

§ 4. Leerplannen.

Behoudens enkele kleine veranderingen bleven de leerplannen ongewijzigd.

Evenals in het vorige verslagjaar werd aan de Handelsschool een namiddagcursus gehouden voor de leerlingen, wien een onvoldoend cijfer voor het Nederlandsch gegeven moest worden.

§ 5. Onderwyzend personeel.

a. Handelsschool. — Van 1 Januari tot ultimo Juni was de samenstelling van het onderwyzend personeel dezelfde als in de laatste helft van het vorige verslagjaar.

Bij besluit van den Gemeenteraad ddo. 23 Mei 1924, No. 2/R werden de heeren J. Breunesse en H. Scharringa, met ingang van den nieuwen cursus aan de school benoemd, zoodat de samenstelling van 1 Juli tot ultimo December 1924 was als volgt:

1. T. A. Hermes, Directeur	
2. A. P. F. Michel,	
3. J. H. M. Oudejans,	
4. T. A. van der Harst,	
5. J. F. M. J. van Rijn,	
6. S. Zwarenstein,	
7. J. Breunesse,	
8. H. Scharringa.	
- } leeraren.

B. LAGER ONDERWIJS.

1. Hollandsch-Chineesche school.

Tot het einde van het verslagjaar bleef de heer M. Th. G. Kleinegris met de leiding der school belast.

Wegens den terugkeer van mej. E. L. Pilouw van binnenlandsch verlof werd mej. F. Thijssen met ingang van 1 Februari 1924 van hare tijdelijke werkzaamstelling ontheven.

Wegens de terugkomst van den heer A. Smits van buitenlandsch verlof werd mevr. C. Flettermann-Smith met ingang van 21 Januari 1924 van hare tijdelijke werkzaamstelling ontheven.

Ruim 1 maand (15 Augustus tot 15 September 1924) werd mevr. Scharringa geb. Leeuwe werkzaam gesteld als tijdelijke vervangster van mevr. H. Harten van der Kamp, die wegens ziekte haar betrekking niet kon vervullen.

Bij besluit van den Gemeenteraad ddo. 25 Juni 1924 No. 24/R werd mej. M. E. von Kriegenbergh in vasten dienst benoemd tot Gemeentelijke onderwijzeres en aan de school te werk-gesteld.

Op het eind van het verslagjaar waren aan de school verbonden.

1. M. Th. G. Kleinegris, Hoofd der school
2. Mej. E. L. Pilouw, onderwijzeres 2e kl.
3. Mej. A. J. Zecha, onderwijzeres 3e kl.
4. Mevr. H. Harten van der Kamp, onderwijzeres 2e kl.
5. Mevr. J. E. van Doesburg-Eikeboom, onderwijzeres 3e kl.
6. A. Smits, onderwijzer 3e kl.
7. Mej. M. E. von Kriegenbergh, onderwijzeres 3e kl.

2. Hollandsch-Inlandsche school No. 1.

De heer P. H. van Doesburg bleef gedurende het geheele jaar met de leiding der school belast.

Bij besluit van den Gemeenteraad ddo. 23 November 1923, werd den heer W. Maas een buitenlandsch verlof toegekend, wegens langdurigen dienst, voor den tijd van een jaar, met ingang van 1 Maart 1924.

In zijn plaats werd bij Raadsbesluit ddo. 22 Februari 1924, benoemd de heer M. Soedjadi, onderwijzer met hulpakte.

Bij besluit van den Gemeenteraad ddo. 22 Februari 1924 werd mevr. C. Flettermann-Smith met ingang van 12 Februari 1924 tijdelijk werkzaam gesteld aan de school ter vervanging eener overleden leerkracht.

Op ultimo van het verslagjaar waren aan de school verbonden :

1. P. H. van Doesburg, Hoofd der school
2. Mevr. C. Flettermann-Smith, tijd. onderwijzeres 2e kl.
3. M. Soedjadi, onderwijzer 3e kl.
4. R. Soewargadi, 1e Inl. onderwijzer
5. R. Abdulkarnen, Inl. onderwijzer met akte Ned.
6. M. Joesoep, Inl. onderwijzer.

3. Hollandsch-Inlandsche School No. 2 te Sompok.

De heer Breunesse bleef tot ult. Juni van het verslagjaar met de leiding der school belast; door zijne benoeming aan de Gemeentelijke Handelsschool ontstond de vacature van Hoofd der school, welke werd aangevuld door de benoeming van den heer J. A. W. van de Wetering, hoofd der openbare schakelschool, alhier.

De heer van de Wetering werd bij besluit van den Gemeenteraad ddo. 18 Juli 1924 No. 19/R in vasten dienst benoemd. Hij aanvaardde zijne betrekking op den 1sten Juli van het verslagjaar.

Voorts waren op 31 December van het verslagjaar aan de school verbonden:

1. Mevr. A. P. Thijssen, onderwijzeres met hoofdakke.
2. Oesman-Soemodinoto, onderwijzer met hulpacte.
3. R. Achmad, 1e Inl. onderwijzer.
4. Mohamad Adam, Inl. „
5. Soewandi, Inl. onderwijzer.

Voor nadere bijzonderheden omtrent de door de Gemeente Semarang onderhouden scholen, moge verwezen worden naar de volgende tabellen, betreffende:

1. de Gemeentelijke Handelsschool
2. de Gemeentelijke Holl. Inl. School No. 1
3. de Gemeentelijke Holl. Inl. School No. 2
4. de Gemeentelijke Holl. Chin. School.

Gem.

STAAT van het onderwijzend personeel en de leerlingen

Gemeentelijke Handelsschool van Semarang	A a n t a l				Getal leerlingen op ultimo van het vorige verslagjaar	Getal leerlingen onder ultimo December									
	Directeur	Leeraren	Onderwijzeressen	Kwee- kelin- gen		Euro- peanen	Inlandsche		Inlanders niet Christenen	Vreemde Ooster- lingen	Totaal	Jongens	Meisjes		
							Mannelijke	Vrouwelijke						Jongens	Meisjes
			Jongens	Meisjes					Jongens	Meisjes					
							Jongens	Meisjes						Jongens	Meisjes
Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes										
						Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes				
Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes										
						Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes				
Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes										
						Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes				
Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes										
						Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes				
Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes										
						Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes				
Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes										
						Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes				
Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes										
						Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes				
Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes										
						Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes				
Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes										
						Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes				
Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes										
						Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes				
Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes										
						Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes				
Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes										
						Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes				
Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes										
						Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes				
Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes										
						Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes				
Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes										
						Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes				
Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes										
						Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes				
Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes										
						Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes				
Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes										
						Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes				
Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes										
						Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes				
Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes										
						Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes				
Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes										
						Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes				
Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes										
						Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes				
Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes										
						Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes				
Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes										
						Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes				
Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes										
						Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes				
Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes										
						Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes				
Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes										
						Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes				
Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes										
						Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes				
Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes										
						Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes				
Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes										
						Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes				
Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes										
						Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes				
Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes										

Handelsschool.

op ultimo 1924.

Getal leerlingen in de														Verzuimde schooldagen		Getal leerlingen, die de school in den loop van het jaar verlieten		Aanmerkingen
drie 1e klassen		drie 2e klassen		3e kl.		4e kl.		5e kl.		6e kl.		7e kl.						
Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Totaal in het jaar	Gemiddeld per kind	Na al de klassen te hebben doorloopen	Om andere redenen	
66	15	55	5	17	2													
																38		

Gemeentelijke

STAAT van het onderwyzend personeel en de leerlingen

School van :	A a n t a l				Getal leerlingen op ultimo van het vorige verslagjaar	Getal leerlingen onder ultimo December											
	Hoofden	Onderwijzers	Onderwijzeressen	Kwee- kelin- gen		Europe- anen		Inlandsche Christenen		Inlanders niet Christenen		Vreemde Oosterlin- gen		Totaal	Voorklas		
						Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes				
Gemeente Sema- rang	1	4	1	—	—	219	—	—	—	—	196	37	—	—	233	—	—

Holl. Inl. School No. 1.

op ultimo 1924.

Getal leerlingen in de														Verzuimde schooldagen		Getal leerlingen, die de school in den loop van het jaar verlieten	Aanmerkingen	
1e kl.		2e kl.		3e kl.		4e kl.		5e kl.		6e kl.		7e kl.						
Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Totaal in het jaar	Gemiddeld per kind	Na al de klassen te hebben doorlopen		Om andere redenen
40	10	33	12	28	5	30	5	45	1	20	4	—	—	2811	10	—		52

STAAT van het onderwijzend personeel en de leerlingen

School van:	Aantal				Getal leerlingen op ultimo van het vorige verslagjaar	Getal leerlingen onder ultimo December											
	Hoofden	Onderwijzers	Onderwijzeressen	Kweekelingen		Jongens	Euro-peanen	Inlandsche		Inlanders niet Christenen	Vreemde Oosterlingen		Totaal	Jongens	Meisjes		
								Mannelijke	Vrouwelijke		Christenen	Meisjes				Christenen	Meisjes
	1	5	1	—	—	—	1	1	166	23	—	—	191	—	—		

Holl. Int. School No. 2

op ultimo 1924

Getal leerlingen in de														Verzuimde schooldagen		Getal leerlingen, die de school in den loop van het jaar verlieten	Aanmerkingen	
1e kl.		2e kl.		3e kl.		4e kl.		5e kl.		6e kl.		7e kl.						
Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Totaal in het jaar	Gemiddeld per kind	Na al de klassen te hebben doorloopen	Om andere redenen	
37	10	33	6	28	3	26	1	23	3	20	1	—	—	1738	9	—	54	De school is nog niet vol-groeid. Er is nog geen 7e kl.

Gemeentelijke

STAAT van het onderwijzend personeel en de leerlingen

School van :	Aantal				Getal leerlingen op ultimo van het vorige verslagjaar	Getal leerlingen onder ultimo December												
	Hoofden	Onderwijzers	Onderwijzeressen	Kweekelingen		Europe- anen		Inlandsche Christenen		Inlanders niet Christenen	Vreemde Oosterlin- gen		Voorklas					
						Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes		Jongens	Meisjes		Totaal				
															Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes
Gem. Holl. Chi- neesche School.	1	1	5	—	—	254								186	98	284	27	21

Holl. Chin. School

op ultimo 1924

Getal leerlingen in de														Verzuimde schooldagen		Getal leerlingen, die de school in den loop van het jaar verlieten		Aanmerkingen
1e kl.		2e kl.		3e kl.		4e kl.		5e kl.		6e kl.		7e kl.						
Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	Totaal in het jaar	Gemiddeld per kind	Na al de klassen te hebben doorloopen	Om andere redenen	
34	14	31	17	29	18	31	8	19	15	15	5	—	—	3674	12	—	33	
																		7e kl. nog niet gevormd

B. Europeesche Schoolcommissie.

De Europeesche Schoolcommissie was op ultimo December van het verslagjaar als volgt samengesteld:

Voorzitter: de Burgemeester.

Secretaris: de referendaris belast met de afdeeling Onderwijs.

- Leden:
1. Mej. Dr. Joan van Stockum en de heeren
 2. J. W. Lutter
 3. K. T. Tan
 4. R. M. A. A. Poerbohadiningrat
 5. Dr. A. de Nooy
 6. G. L. Topee
 7. A. J. Hoozeboom
 8. Ho Wie Whan
 9. Ds. G. J. R. Langen
 10. Pastoor Th. J. A. Korndörffer
 11. M. Mohamad Joesoef.

De heer F. Herrebrugh verzocht ontslag als lid der Commissie uit hoofde zijner overplaatsing naar elders.

C. Gouvernements-Onderwijs.

§ 1. Hogere Burgerschool met vijfjaren cursus.

Commissie van Toezicht.

De Commissie van Toezicht voor de H. B. S. met vijfjarigen cursus te Semarang bestond bij den aanvang van den cursus 1924-1925 uit 5 personen, benevens een Secretaris.

Op 31 December 1924 was de samenstelling als volgt:

J. Ch. de Bergh, Assistent-Resident. Voorzitter.

Mr. J. J. Dermout, Lid van den Raad van Justitie

Mr. J. W. Sillevius Hoofdambtenaar S. C. S.

A. C. Kuiper, Chef firma Monod & Co.

M. C. van den Broeke, Hoofdingenieur N. I. S.

Mr. H. P. van Rees, Adj. Insp. N. I. S. Secretaris.

Onderwijzend personeel.

Het onderwijzend personeel was bij den aanvang van den cursus 1924-1925 samengesteld uit een Directeur, 2 leeraren en 18 leeraren.

Leerlingen.

Van de op het einde van het schooljaar 1923-1924 aanwezige leerlingen slaagden:

van de eerste naar de tweede klasse 64 leerlingen of 59 0/0.

" " tweede " " derde " 40 " " 71 0/0.

" " derde " " vierde " 41 " " 61 0/0.

" " vierde " " vijfde " 36 " " 56 0/0.

Aan het eindexamen namen deel 53 candidaten, waarvan er 34 slaagden.

Voor den cursus 1924-1925 bedroeg het aantal leerlingen

Bij den aanvang Op 31 December 1924.
van den cursus.

Europeesche jongens	143	138
" meisjes	65	59
Inlandsche jongens	30	30
" meisjes	5	6
Chineesche jongens	44	44
" meisjes	7	6
Te samen	294	283

§ 2. Eerste Muloafdeeling der Algemeene Middelbare school.

Onderwijs.

1. Verplichte vakken: Nederlandsch, Schrijven, Handelsrekenen, Algebra, Meetkunde. Vaderl.-Indische- en Algemeene Geschiedenis, Aardrijkskunde, Natuurkennis, Engelsch, Teekenen, Koor-gezag.
2. Niet-verplichte vakken: Fransch. Maleisch. Javaansch.

Onderwijzend personeel.

Op 31 December 1924 was het onderwijzend personeel samengesteld als volgt:

- Een Directeur,
- 14 Europeesche leerkrachten t.w.
- 3 onderwijzeressen en
- 11 onderwijzers.
- Een Inlandsche leerkracht voor Javaansch en Maleisch.

Leerlingen.

Bij het einde van den cursus 1923-1924 werd het einddiploma uitgereikt aan 31 leerlingen, t.w. 24 jongens en 7 meisjes.

Voor den cursus 1924-1925 bedroeg het aantal leerlingen:

		Bij den aanvang	Op 31 December 1924,
		van den cursus.	
Europeesche	jongens	120	118
"	meisjes	58	54
Inlandsche	jongens	125	124
"	meisjes	14	14
Chineesche	jongens	49	48
"	meisjes	4	3
Te samen		370	361

§ 3. Twee Muloafdeeling der Algemeene Middelbare school.

Onderwijs.

1. Verplichte vakken: Nederlandsch, Lezen, Engelsch, Rekenen-Algebra, Meetkunde, Schrijven, Staatsk. Aardrijkskunde, Wis- en Natuurk. aardrijkskunde, Vaderl. Geschiedenis, Staatsregeling, Alg. Geschiedenis, Natuurkunde, Nat. Historie, Teekenen.
2. Niet-verplichte vakken: Fransch of Javaansch, Duitsch.

Onderwijzend personeel.

Op 31 December 1924 was het onderwijzend personeel samengesteld als volgt:

- Een Directeur,
- 8 Europeesche leerkrachten t.w.
- 3 onderwijzeressen,
- 3 onderwijzers,
- 1 leerares en
- 1 leeraar voor teekenen.

De laatsten geven ieder 6 uur les per week en zijn van de H. B. S. afkomstig.

één Inlandsche leerkracht voor Javaansch en Maleisch.

Leerlingen.

Bij het einde van den cursus 1923-1924 werd het eind-diploma uitgereikt aan 15 leerlingen, te weten 13 jongens en 2 meisjes.

Voor den cursus 1924-1925 bedroeg het aantal leerlingen.

Bij den aanvang Op 31 December 1924.
van den cursus.

Europeesche jongens	41	38
„ meisjes	41	37
Inlandsche jongens	71	64
„ meisjes	11	10
Chineesche jongens	11	11
„ meisjes	2	1
Te samen	<u>177</u>	<u>161</u>

§ 4. Europeesch Lager Onderwijs.

Het ondervolgend staatje geeft een overzicht omtrent den stand van het onderwijs op 31 December van het verslagjaar.

Aanduiding der school	Staat, weg, plein, enz.	Aantal leerlingen op 31 December 1924								Gemid- deld aantal verzuim- deschool- dagen per kind		Aantal klassen	Aantal leerkrachten
		Euro- peanen		Inlan- ders		Vreem- de Oos- terlin- gen		Totaal					
		J.	M.	J.	M.	J.	M.	J.	M.	J.	M.		
1e School A	Bodjong	74	64	10	3	8	1	92	68	17	19	7	6
1e School B	Karangbidara	66	57	13	5	18	2	97	64	10	12	7	4
													(een vaca- ture)
1e School C	Atmodironoweg	87	30	10	9	—	1	97	40	2	2	7	5
													(kwee- ke- ling)
1e School D	Tjandi	74	62					74	62	11	11	7	5
2e School	Karangbidara	58	46	37	1	10	12	105	49	14	15	7	5
3e School	Djomblang	24	24	9	4	3	—	36	28	4	5	7	3

§ 5. Hollandsch-Chineesch Onderwijs.

Overzicht op 31 December 1924

Aanduiding der school	Straat, weg, plein enz.	Aantal leerlingen op 31 December 1924										Gemid- deld aantal ver- zuimde school- dagen per kind		Aantal klassen Aantal leerkrachten		Aantal aanvra- gen om toelating, dat in 1924 wegens plaats- gebrek moest worden afge- wezen	
		Inlan- ders	Vreemde Oosterlingen				Totaal										
			Voor- klas- sen		Klas- sen 1 t/m 7												
			J.	M.	J.	M.	J.	M.	J.	M.	J.	M.	J.	M.	J.	M.	
Hollandsch- Chineesche School No. 2	Siwalanweg	2	—	24	19	184	57	210	76	15	12	8	8	38	27		
Idem No. 1	Mlatten	—	—	37	26	184	109	221	135	7	7	8	8	Onbe- kend. Door den voorgan- ger van het tegen- woordig hoofd der school niet bijgehou- den.			

§ 6. Hollandsch-Inlandsch Onderwijs.
Overzicht op Ultimo December 1924.

Aanduiding der school	Straat	Aantal leerlingen op 31 Dec. 1924		Gemid- deld aan- tal ver- zuimde schoolda- gen per kind		Aantal klassen	Aantal leer- krachten		Aantal aan- vragen om toelating, dat in 1924 we- gens plaats- gebrek moest worden afge- wezen	
		Inlanders		Europeesche	Inlandsche		J.	M.		
		J.	M.						J.	M.
H. I. S. No. 1	Redjosari	233	61	17	13	8	3	5	37	2
H. I. S. No. 2	Pendrikan	186	69	11	6	7	3	5	34	8
Schakelschool	Mlatten	34	4	19	3	2	1	1	Er behoef- den geen aanvragen tot plaat- sing te worden af- gewezen	

§ 7. Inlandsch Onderwijs

Het volgende staatje geeft een overzicht omtrent den stand van de Inlandsche-School der 2e klasse op 31 December van het verslagjaar.

Aanduiding der school	Straat, weg, plein, enz.	Aantal leer- lingen op 31 December 1924			Aantal klassen	Aantal leer- krachten	Aantal aanvragen om toelatingen dat in 1924 wegens plaatsgebrek moest worden afgewezen	
		J.	M.	To- taal			J.	M.
School No. 1	Kabupaten	148	7	155	5	5	—	—
" " 2	Redjosari	165	12	177	5	5	10	—
" " 3	Karangasem	139	6	145	5	5	15	—
" " 4	Djomblang	174	3	177	5	5	27	4
" " 5	Seteran	169	1	170	5	5	—	—
" " 6	Pendrikan	103	4	107	4	4	—	—
" " 7	Heerenstraat	125	4	129	5	4	—	—
" " 8	Djangli	104	2	106	4	3	—	—
" " 9	Kintelan	105	10	115	4	4	—	—
" " 10	Karangtem- pel	141	5	146	4	5	—	—
" " 11	Pandeanlam- per	86	5	91	4	3	—	—
	(Kabloek							
	Pedoeroe- ngan	54	3	57	4	2	—	—
	Srondol	88	3	91	4	3	—	—

D. Gesubsidieerd-Onderwijs.

§ 1. Semarangse van Deventerschool.

Bestuur.

Het Bestuur van de school was op 31 December 1924 samengesteld als volgt:

<i>Voorzitter:</i>	F. J. P. Sachse.
<i>Vice-Voorzitter:</i>	R. M. A. Ario Poerbo Hadiningrat.
<i>Secretaris:</i>	Mr. W. C. B. van der Zwaan.
<i>Penningmeester:</i>	Mr. J. A. Jonkman.
<i>Leden:</i>	Mevr. H. de Jongh-de Vogel.
	Mevr. Permadi.
	M. Ardjoesastro.
	M. Mohamad Joesoef.

Onderwijzend personeel.

Op het einde van het verslagjaar was het onderwijzend personeel samengesteld als volgt:

Een Directrice.

4 vaste Europeesche leerkrachten.

1 losse " "

Geen vaste Inlandsche "

1 losse " "

Leerlingen.

Van de op het einde van het schooljaar 1923-1924 aanwezige leerlingen slaagden:

van de eerste naar de tweede klasse	21 leerlingen of 100%
van de tweede naar de derde " "	18 " " 100%
van de derde naar de vierde " "	18 " " 100%

Van de cursus 1924-1925 bedroeg het aantal leerlingen:

Bij de aanvang Op 31 December 1924.
van de cursus.

Eerste klasse	24	23
Tweede klasse	21	21
Derde klasse	17	18
Vierde klasse	18	18

§ 2. Mul-onderwijs

Aanduiding der school	Straat, weg, plein. enz.	Vakken, waarin onderwijs wordt gegeven	Aantal leerlingen op 31 December 1924								Gemid- deld aan- tal ver- zuimde schoolda- gen per kind.	Aanta lklassen	Aantal leerkrachten
			Euro- pe- anen		Inlan- ders		Vreem- de Ooster- lingen		To- taal				
			J.	M.	J.	M.	J.	M.	J.	M.	J.		
School der Zusters Francis- canessen	Bangkong	Lezen, Ned. Taal, schrij- ven, rekenen, wiskunde (Algebra Meetkunde), Geschiedenis (Alg. Vaderl, geschiede- nis), Aar- drijkskunde, Natuurken- nis, Natuurl. Historie, Fransch, Duitsch, Engelsch, Zang, Teekenen	82		1		1		84		4	3	4

§ 3. Opleidingsschool voor Europeesche Onderwijzers

Aanduiding der school	Straat, weg, plein, enz.	Vakken, waarin onderwijs wordt gegeven	Aantal leerlingen op 31 December 1924								Aantal klassen	Aantal leerkrachten
			Euro- peanen		Inlan- ders		Vreemde Ooster- lingen		Totaal			
			M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.		
Normaal- school ter voorberei- ding tot het examen voor de Hoofdakte	Bodjong in de leslo- kalen der H. B. S.	Neder- landsch, Ge- schiedenis, Aardrijks- kunde Re- kenen, Na- tuurkunde, Natuurlijke- historie, Pae- dagogiek Teekenen	4	21	3	0	1	1	8	22	3	8
Opleidings- school voor Europeesche Onderwij- zeressen der Zusters Francis- canessen	Bangkong	Neder- landsch, Ge- schiedenis, Aardrijks- kunde, Rekenen, Natuurken- nis, Paeda- gogiek, Teekenen, Zang, Schrij- ven, (in de 1e klas wordt bo- vendien les- gegeven in de drie mo- derne talen)	—	35	—	3	—	2	—	40	2	5

§ 4. Hollandsch Inlandsch Onderwijs „Kartinischool”.

Vakken, waarin onderwijs wordt gegeven	Aantal leer- lingen op 31 December 1923	Aantal leerlingen op 31 De- cember 1924		Gemiddeld aantal verzuimde school- dagen per kind		Aantal leer- klassen	Aantal leerkrach- ten		Aantal aan- vragen om toelating, dat in '24 wegens plaats- gebrek moest wor- den afge- wezen	
		Inlanders					Europeesche	Inlandsche		
		J.	M.	J.	M.				J.	M.
Spreken, Ned. Taal, Lezen, Rekenen, Schrijven, Aardrijkskunde, Natuurkennis, Geschiedenis, Teekenen, Handenarbeid, Zingen, Handwerken, Javaansch, Maleisch, Vrije en Orde oefeningen.	178	5	244	10	11	Voorklas en eerste kl. met 2 parallel afd.	5	3	15	10

§ 5. Europeesch Lager Onderwijs.

STAAT betreffende het onderwijs op 31 December 1924.

Aanduiding der school	Straat, weg, plein, enz.	Vakken waarin onderwijs wordt gegeven	Aantal leerlingen op 31 December 1924								Gemid- deld aantal ver- zuimde school- dagen per kind	Aantal klassen	Aantal leerkrachten	
			Euro- peanen		Inlan- ders		Vreem- de Ooster- lingen		Totaal					
			J.	M.	J.	M.	J.	M.	J.	M.				J.
School met den Bijbel	Sidodadi- Oost	Vakken <i>a</i> t/m <i>l</i> en bij- belsche ge- schiedenis	107	84	5	1	10	7	122	92	7	6	7	6
„Schoolver- eeniging te Semarang”I	Wilhelmi- napark	<i>a</i> t/m <i>j</i> en <i>l</i>	137	99	2	—	6	4	145	103	9	10	11	10
Schoolver- eeniging te Semarang II	Bodjong	Vakken <i>a</i> t/m <i>j</i> <i>k</i> niet <i>l</i> wel	58	47			1		59	47	1	1	6	vier
	Nieuw Tjan- diweg 36													
Schoolver- eeniging St. Xaverius (St. Josefschool)	Bangkong	Vakken <i>a</i> t/m <i>j</i> en <i>l</i> , en Katholieke Godsdienst- leer	132		2		31		165		12		7	5
School der Zusters Francisca- nessen	Bangkong	Vakken <i>a</i> t/m <i>i</i> , <i>k</i> en <i>l</i>	5	251	—	5		11	5	267	9	10	7	7
Klooster- school	Gedangan	Vakken <i>a</i> t/m <i>l</i>	—	151		6		99		256		13	7	7

§ 6 STAAT betreffende het onderwijs aan de Weeshuisscholen
op 31 December 1924.

Aanduiding der school	Straat, weg, plein enz.	Vakken waarin onderwijs wordt gegeven.	Aantal leerlingen op 31 December 1924								Gemid- deld aan- tal ver- zuimde school- dagen per kind		Aantal klassen	Aantal leerkrachten
			Euro- pe- anen		Inlan- ders		Vreem- de Ooster- lingen		To- taal					
			J.	M.	J.	M.	J.	M.	J.	M.	J.	M.		
Roomsch- Katholieke Weeshuis- school (Meis- iesafd)	Gedangan	Vakken <i>a</i> t/m <i>i</i>	5	154					5	154	6	9	7	6
Roomsch- Katholieke Weeshuis- school, (Jongensafd).	Tjandi	Vakken <i>a</i> t/m <i>h</i>	168					168		2			7	7
Prot Wees- huisschool	Bodjong	Vakken <i>a</i> t/m <i>h</i>	110	72				182		5			7	6

§ 7. Staat betreffende bijzondere scholen- en cursussen.

Aanduiding der scholen	Straat weg, plein enz.	Vakken waarin onderwijs wordt ge- geven	Aantal leerlingen op ultimo December 1924							
			Euro- peanen		Inlan- ders		Vreem- de Ooster- lingen		Totaal aantal leerlin- gen	
			J.	M.	J.	M.	J.	M.		
1 Algemeen Nederl. Verbond	Semarang	(Nederl. en rekenen)	—	—	147					147
2. Engelsch Chineesche school	Bodjong	*)						125		125
3. TiongHwa Hwee Kwan	Kebon Da- lem	**))						472	258	730
4. Part. H. C S.	Karreweg	(Nederl en rekenen)						79	61	140

*) Deze school is in twee secties verdeeld:

a. Engelsche sectie.

Vakken: Lezen, schrijven, rekenen, aandrijfskunde, boekhouden, algebra geschiedenis, teekenen en meetkunde.

b. Chineesche sectie.

Vakken: Lezen, schrijven, geschiedenis, ethica, correspondentie, aardrijkskunde en studie der „Vier Boeken”.
Nederlandsch lezen, schrijven en conversatie.

**) Aan deze school wordt Chineesch en Engelsch onderwezen.

§ 8. Staat betreffende niet gesubsidieerde fröbelscholen, bestemd zoowel voor Europeesche als voor niet-Europeesche kinderen.

Aard der onderwijs- inrichtingen	Aantal leerlingen op 31 December 1924.							
	Euro- peanen		Inlan- ders		Vreemde oosterlin- gen		Totaal	
	J.	M.	J.	M.	J.	M.	J.	M.
Particuliere School voor eerstbeginnend onderwijs voor Inlandsche kinderen te Seteran :	—	—	80	15	7	2	87	17
Fröbelcursus Mlaten Fröbelschool	20	17	15	2	21	18	56	37
Fröbelschool te Randoesari	11	16	4	1	13	2	28	19
Eur. Fröbelschool der Zusters Franciscanessen Bangkong	55	69	—	1	4	10	59	80
Fröbelschool der Zusters Franciscanessen te Gedan- gan Semarang.	32	18	—	1	5	33	37	52

F. Gemeentelijke subsidies voor onderwijsdoeleinden.

Voor onderwijsdoeleinden werden over het jaar 1924 uit de Gemeentekas de volgende subsidies toegekend:

1. aan de Technische School Semarang . . . f 2.000,—
(Raadsbesluit ddo. 14 Mei 1917 No. 56/R.)
2. aan de afdeeling Semarang van het Algemeen
Nederlandsch Verbond . . . „ 600,—
(Raadsbesluit ddo. 22 Dec. 1919 No. 16/R.)
3. Vereeniging Mangoenhardjo ten behoeve van
de Technische Avondschool . . . „ 1.000,—
(Raadsbesluit ddo. 28 Jan. 1921 No. 9/R.)

